

TRADE

M. RY

Α. ΖΑΜΑΡΙΟΥ δ. φ.

ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ ΤΟΥ ΖΩΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΜΕΤΑ ΠΡΟΣΕΥΧΩΝ, ΡΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΡΟΠΑΡΙΩΝ
ΕΙΣ ΤΕΥΧΗ ΤΡΙΑ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΝΕΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΠΑΤΡ. ΚΕΝΤΡ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΤΕΥΧΟΣ Γ'

ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

ΔΙΑ ΤΗΝ Δ' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΕΚΔΟΤΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

Π. ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ ΚΑΙ ΣΑΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

Γαλατᾶ, ὁδῶ Μαχμουδιέ, ἀριθ. 19.

1911

1911 ΔΑΜ

Ηθικός Σχολ. Τεχνολογία

Α. ΖΑΜΑΡΙΟΥ δ. φ.

ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ ΤΟΥ ΖΩΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΜΕΤΑ ΠΡΟΣΕΥΧΩΝ, ΡΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΡΟΠΑΡΙΩΝ

ΕΙΣ ΤΕΥΧΗ ΤΡΙΑ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΝΕΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΠΑΤΡ. ΚΕΝΤΡ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΤΕΥΧΟΣ Γ'

είσι... 17 *Σελ. 160*

ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

ΔΙΑ ΤΗΝ Δ' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΕΚΔΟΤΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

Π. ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ ΚΑΙ ΣΑΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

Γαλατᾶ, ὁδῷ Μαχμουδιέ, ἀριθ. 19.

1911

Πάντα τὰ ἀντίτυπα δέον νὰ φέρωσι τὴν ὑπογραφήν τῶν
ἐκδοσιῶν.

---

*Ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν Βιβλιοεκδοτικῶν Καταστημάτων

Π. Ἀγγελίδου καὶ Σίας.

Ἐν Γαλατῇ, ὁδῷ Μπιλοῦρ, ἀριθ. 12.

---

(56)

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

Α΄ ΠΡΟΣΕΥΧΑΙ

Εὐχὴ εὐχαριστήριος.

Ἐκ τοῦ ὕπνου ἐξαριστάμενος εὐχαριστῶ σοι, ἅγια Τριάς, ὅτι διὰ τὴν πολλὴν σου ἀγαθότητα καὶ μακροθυμίαν, οὐκ ὤργισθης ἐμοὶ τῷ ραθύμῳ καὶ ἁμαρτωλῷ, οὐδὲ συναπώλεσάς με ταῖς ἀνομίαις μου, ἀλλ' ἐφιλανθρωπεύσω συνήθως, καὶ πρὸς ἀπόγνωσιν κείμενον ἤγειράς με, εἰς τὸ δοθῆναι καὶ δοξολογῆσαι τὸ κράτος σου. Καὶ νῦν φώτισόν μου τὰ ὄμματα τῆς διανοίας, ἄνοιξόν μου τὸ στόμα, τοῦ μελειῶν τὰ λόγια σου, καὶ συνίεναι τὰς ἐντολάς σου, καὶ ποιεῖν τὸ θέλημά σου, καὶ ψάλλειν σοι ἐν ἑξομολογήσει καρδίας, καὶ ἀνυμνεῖν τὸ πανάγιον ὄνομά σου, τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Εὐχὴ ἐτέρα.

Δόξα σοι, Βασιλεῦ, Θεὲ Πατοκράτορ· ὅτι, τῇ θείᾳ σου καὶ φιλανθρώπῳ προνοίᾳ, ἠξίωσάς με τὸν ἁμαρτωλὸν καὶ ἀνάξιον ἐξ ὕπνου ἀναστήναι, καὶ τυχεῖν τῆς εἰσόδου τοῦ ἁγίου σου οἴκου. Δέξαι, Κύριε, καὶ τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου, ὡς τῶν ἁγίων καὶ ἁγίων σου Δυνάμεων καὶ εὐδόκησον ἐν καρδίᾳ καθαρᾷ, καὶ πνεύματι ταπεινώσεως, προσενεχθῆναι σοὶ τὴν ἐκ τῶν ρυπαρῶν χειλέων μου αἴνεσιν· ὅπως καὶ γὰρ

κοινωνὸς γένωμαι τῶν φρονίμων Παρθένων, ἐν φαιδροῦ λαμπιδόνη τῆς ψυχῆς μου, καὶ δοξάζω σε τὸν ἐν Πατρὶ καὶ Πνεύματι δοξαζόμενον Θεὸν Λόγον. Ἀμήν.

Ψαλμὸς Ν'.

Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, καὶ κατὰ τὸ πλήθος τῶν οἰκτιρισμῶν σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου.

Ἐπὶ πλείον πλῆθὸν με ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου, καὶ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας μου καθάρισόν με.

Ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ γινώσκω, καὶ ἡ ἁμαρτία μου ἐνώπιόν σου ἐστὶ διὰ παντός.

Σοὶ μόνῳ ἤμαρτον, καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα, ὅπως ἂν δικαιωθῆς ἐν τοῖς λόγοις σου, καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε.

Ἴδου γὰρ ἐν ἀνομίαις συνελήφθην, καὶ ἐν ἁμαρτίαις ἐκίσθησέ με ἡ μήτηρ μου.

Ἴδου γὰρ ἀλήθειαν ἠγάπησα, τὰ ἄδηλα καὶ τὰ κρύφια τῆς σοφίας σου ἐδήλωσάς μοι.

Ραντιεῖς με ὑσώπω, καὶ καθαρισθήσομαι· πλυνεῖς με, καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι.

Ἀκουτιεῖς με ἀγαλλίασιν καὶ εὐφροσύνην, ἀγαλλιάσονται ὅστέα τεταπεινωμένα.

Ἀπόστρεψον τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν μου καὶ πάσας τὰς ἀνομίας μου ἐξάλειψον.

Καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοὶ ὁ Θεός, καὶ πνεῦμα εὐθὲς ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου.

Μὴ ἀπορρίψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου, καὶ τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον μὴ ἀντανέλῃς ἀπ' ἐμοῦ.

Ἀπόδος μοι τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ σωτηρίου σου, καὶ πνεύματι ἡγεμονικῶ στήριζόν με.

Διδάξω ἀνόμους τὰς ὁδοὺς σου, καὶ ἀσεβεῖς ἐπὶ σὲ ἐπιστρέψουσι.

Ρῦσαι με ἐξ αἱμάτων ὁ Θεός, ὁ Θεός τῆς σωτηρίας μου, ἀγαλλιάσεται ἡ γλῶσσά μου τὴν δικαιοσύνην σου.

Κύριε, τὰ χεῖλη μου ἀνοίξεις, καὶ τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν αἴνεσίν σου.

Ὅτι, εἰ ἠθέλησας θυσίαν, ἔδωκα ἄν' ὀλοκαντώματα οὐκ εὐδοκήσεις.

Θυσία τῷ Θεῷ, πνεῦμα συντετριμμένον· καρδίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ Θεός οὐκ ἐξουδενώσει.

Ἀγάθυνον, Κύριε, ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου τὴν Σιών, καὶ οἰκοδομηθήτω τὰ τεῖχη Ἱερουσαλήμ.

Τότε εὐδοκήσεις θυσίαν δικαιοσύνης, ἀναφορὰν καὶ ὀλοκαντώματα.

Τότε ἀνοίσουσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου μόσχους.

Ψαλμὸς ρμβ'.

Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐνώτισαι τὴν δέησίν μου ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου, εἰσάκουσόν μου ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου.

Καὶ μὴ εἰσέλθῃς εἰς κρίσιν μετὰ τοῦ δούλου σου, ὅτι οὐ δικαιωθήσεται ἐνώπιόν σου πᾶς ζῶν.

Ὅτι κατεδίωξεν ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχὴν μου, ἐταπεινώσεν εἰς γῆν τὴν ζωὴν μου.

Ἐκάθησέ με ἐν σκοτεινοῖς ὡς νεκροὺς αἰῶνος, καὶ ἠκηδίασεν ἐπ' ἐμὲ τὸ πνεῦμα μου, ἐν ἐμοὶ ἐταράχθη ἡ καρδία μου.

Ἐμνήσθην ἡμερῶν ἀρχαίων, ἐμελέτησα ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου, ἐν ποιήμασι τῶν χειρῶν σου ἐμελέτων.

Διελέτασα πρὸς σὲ τὰς χεῖράς μου· ἡ ψυχὴ μου ὡς γῆ ἄνδρός σοι.

Ταχὺ εἰσάκουσόν μου, Κύριε, ἐξέλιπε τὸ πνεῦμά μου.

Μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ὁμοιωθήσομαι τοῖς καταβαίνουσιν εἰς λάκκον.

Ἄκουστών ποιησόν μοι τὸ πρωῶν τὸ ἔλεός σου, ὅτι ἐπὶ σοὶ ἠλπίσα.

Γνώρισόν μοι, Κύριε, ὁδὸν ἐν ἣ πορεύσομαι, ὅτι πρὸς σὲ ἦρα τὴν ψυχὴν μου.

Ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, Κύριε, πρὸς σὲ κατέφυγον· δίδαξόν με τοῦ ποιεῖν τὸ θέλημά σου, ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός μου.

Τὸ πνεῦμά σου τὸ ἀγαθὸν ὁδηγήσει με ἐν γῆ εὐθείᾳ· ἔνεκεν τοῦ ὀνόματός σου, Κύριε ζήσεις με.

Ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ἐξάξεις ἐκ θλίψεως τὴν ψυχὴν μου, καὶ ἐν τῷ ἔλεει σου ἐξολοθρεύσεις τοὺς ἐχθρούς μου· καὶ ἀπολείς πάντα τοὺς θλίβορτας τὴν ψυχὴν μου, ὅτι ἐγὼ δοῦλός σου εἰμί.

Εἰσάκουσόν μου, Κύριε ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου, καὶ μὴ εἰσέλθῃς εἰς κρίσιν μετὰ τοῦ δούλου σου. (Δίς).

Τὸ πνεῦμά σου τὸ ἀγαθὸν ὁδηγήσει με ἐν γῆ εὐθείᾳ.

Εὐχὴ.

Εὐλογητὸς εἶ Κύριε, Δέσποτα παντοκράτωρ, ὁ φωτίσας τὴν ἡμέραν τῷ φωτὶ τῶν ἡλιακῶν καὶ τὴν νύκτι φαιδούνας ταῖς ἀυγαῖς τοῦ πυρός, τὸ μῆκος τῆς ἡμέρας διελθεῖν ἡμᾶς καταξιώσας, καὶ προσεγγίσει ταῖς ἀρχαῖς τῆς νυκτός, ἐπάκουσον τῆς δεήσεως ἡμῶν, καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ σου, καὶ πᾶσιν ἡμῖν συγχωρήσας τὰ ἐκούσια καὶ τὰ ἀκούσια ἁμαρτήματα· πρόσδεξαι τὰς ἐσπερινὰς ἡμῶν ἱκεσίας, καὶ κατάπεμψον τὸ πλῆθος τοῦ ἔλεους σου καὶ τῶν ὀκτιυμῶν σου ἐπὶ τὴν κληρονομίαν σου. Τείχισον ἡμᾶς τοῖς ἁγίοις Ἀγγέλοις σου· ὀπλισον ἡμᾶς ὀπλοῖς δικαιοσύνης σου· περιχαράκωσον ἡμᾶς τῇ ἀληθείᾳ σου· φρουρήσον ἡμᾶς τῇ δυνάμει σου· ρῦσαι ἡμᾶς ἐκ πάσης περιστάσεως, καὶ πάσης ἐπιβουλῆς τοῦ ἀντικειμένου. Παράσχον δὲ ἡμῖν καὶ τὴν παροῦσαν ἑσπέραν σὺν τῇ ἐπερχομένῃ νυκτί, τελείαν, ἁγίαν, εἰρηνικὴν, ἀναμάρτητον, ἀσκανδάλιστον, ἀφάνταστον, καὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν· προεβείαις τῆς ἁγίας Θεοτόκου, καὶ πάντων τῶν Ἁγίων τῶν ἀπ' αἰῶνός σοι εὐαρεστισάντων.

Β' ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

1. Ζαχαρίας και Ἐλισάβετ.

Ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ἡρώδου ἔζη εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἱερεὺς τις ὀνόματι Ζαχαρίας μετὰ τῆς γυναικὸς του Ἐλισάβετ. Ἀμφότεροι ἦσαν δίκαιοι καὶ εὐσεβεῖς καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχον τέκνα, ἐλυποῦντο λίαν διὰ τοῦτο καὶ παρεκάλουν τὸν Θεὸν νὰ τοῖς χαρίσῃ ἕν. Ἦτο δὲ ὁ μὲν Ζαχαρίας γέρον, ἡ δὲ Ἐλισάβετ γραῖα καὶ στείρα.

Ἡμέραν τινά, ἐνῶ ὁ Ζαχαρίας ἐθυμιάζεν εἰς τὸ ἱερόν, ἐφάνη αἴφνης ἐνώπιόν του ἄγγελος Κυρίου καὶ φόβος ἐκ τούτου μέγας κατέλαβεν αὐτόν. Τότε εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ ἄγγελος· «Μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία· ὁ Θεὸς εἰσήκουσε τὴν δέησίν σου καὶ ἡ γυνὴ σου Ἐλισάβετ θὰ γεννήσῃ υἱόν, τὸν ὅποιον θὰ ὀνομάσῃς Ἰωάννην. Οὗτος θὰ προξενήσῃ πολλὴν χαρὰν καὶ εἰς σὲ καὶ εἰς πολλοὺς ἄλλους, διότι θὰ εἶναι μέγας ἐνώπιον τοῦ Κυρίου καὶ θὰ ὁδηγήσῃ πολλοὺς εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ».

Ὁ Ζαχαρίας ἐξεπλάγη διὰ τοὺς λόγους τοῦ ἀγγέλου καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· «Ἀλλὰ πῶς νὰ πιστεύσω τοῦτο, ἀφοῦ καὶ ἐγὼ καὶ ἡ σύζυγός μου εἴμεθα ἤδη γέροντες;» Ἀποκριθεὶς τότε ὁ ἄγγελος εἶπε· «Ζαχαρία, ἐγὼ εἶμαι ὁ Γαβριήλ, ἄγγελος Κυρίου, ἀπεστάλην δὲ διὰ νὰ σοὶ ἀναγγείλω ταῦτα, καὶ ἐπειδὴ δὲν πιστεύεις, θὰ μείνῃς ἄφωνος μέχρι τῆς ἡμέρας, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ γείνωσι πάντες οἱ λόγοι μου». Ἀφοῦ δὲ εἶπε ταῦτα ὁ ἄγγελος ἔγεινεν ἄφαντος· καὶ ὁ μὲν

Ζαχαρίας ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἔμεινε ἄφωνος, ἡ δὲ Ἐλισάβετ κατὰ τοὺς λόγους τοῦ ἀγγέλου περιέμενε νὰ γεννήσῃ.

Ρητόν. «Προσέξασθε πρὸς με καὶ εἰσακούσομαι ὑμῶν, καὶ ἐκζητήσατέ με ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν καὶ ἐπιφανοῦμαι ὑμῖν». (Ἱερεμ. 29, 12).

2. Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου.

Μετὰ ἕξ μῆνας ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν αὐτὸν ἀγγελοῦ Γαβριὴλ εἰς Ναζαρέτ, πόλιν μικρὰν τῆς Γαλιλαίας, πρὸς τὴν Παρθένον Μαρίαν. Ἦτο δὲ ἡ Παρθένος Μαρία κόρη ἐνάρετος

Χαῖρε κεχαριστομένη Μαρία.

καὶ σεμνοτάτῃ καὶ ἦτο μεμνηστευμένη μετ' ἀνδρὸς τέκτονος, ὀνομαζομένου Ἰωσήφ. Κατήγετο δὲ καὶ αὐτὴ καὶ ὁ Ἰωσήφ ἐκ τοῦ γένους τοῦ Δαβὶδ. Ἐμφανισθεὶς λοιπὸν ὁ ἀγγελος Γαβριὴλ εἰς τὴν Παρθένον Μαρίαν ἐχαιρέτισεν αὐτήν

καὶ εἶπε· «Χαῖρε Κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ, εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν». Ἡ εὐσεβὴς καὶ ταπεινὴ Παρθένος, εὐθύς ὡς εἶδε τὸν ἄγγελον καὶ ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους, ἐταράχθη σφόδρα καὶ διελογίζετο, τί ἐσήμαινεν ἄρά γε ὁ χαιρετισμὸς οὗτος. Ἄλλ' ὁ ἄγγελος Κυρίου ἐνεθάρρυνεν αὐτὴν καὶ εἶπε· «Μὴ φοβοῦ, Μαριάμ· εὖρες χάριν παρὰ τῷ Θεῷ· πνεῦμα ἅγιον θὰ ἔλθῃ ἐπὶ σέ καὶ δύναμις Κυρίου θὰ σέ ἐπισκιάσῃ. Ἴδού, θὰ συλλάβῃς καὶ θὰ γεννήσῃς υἱὸν καὶ θὰ καλέσῃς αὐτὸν Ἰησοῦν· οὗτος δὲ θὰ εἶναι μέγας καὶ θὰ ὀνομασθῇ υἱὸς τοῦ Ὑψίστου καὶ θὰ βασιλεύσῃ εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ δὲν θὰ ὑπάρχῃ τέλος».

Ἡ Παρθένος Μαρία, ἡ ὁποία ἦτο ἀνύπανδρος, ἠπόρησε κατ' ἀρχὰς διὰ τὴν ἀγγελίαν ταύτην· ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄγγελος εἶπεν εἰς αὐτήν, ὅτι τὰ ἀδύνατα εἰς τοὺς ἀνθρώπους εἶναι δυνατὰ εἰς τὸν Θεόν, ἔκλεινε τότε μετὰ ταπεινοφροσύνης τὴν κεφαλὴν καὶ ὑπήκουσεν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου καὶ εἶπεν· «Ἴδού ἡ δούλη Κυρίου, ἅς γείνη κατὰ τὸν λόγον σου». Καὶ ὁ ἄγγελος ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῆς.

Τροπάριον· Θεοτόκε Παρθένε, χαῖρε κεχαριτωμένη Μαρία, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξί καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου, ὅτι Σωτῆρα ἔτεκες τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

3. Γέννησις Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ.

Συμφώνως πρὸς ἕσα ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ προεἶπεν, ἡ Ἐλισάβετ ἐγέννησεν υἱόν· ἐχάρησαν δὲ διὰ τοῦτο πολλοὶ καὶ αὐτὴ καὶ ὁ Ζαχαρίας καὶ μετ' αὐτῶν πάντες οἱ συγγενεῖς καὶ γείτονες. Κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν συνήθειαν, τὴν ὀγδόην ἡμέραν ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ παιδίου, προσῆλθον πάντες οἱ συγγενεῖς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ζαχαρίου, διὰ νὰ δώσωσιν εἰς τὸ παιδίον ἐν ὄνομα. Πάντες ἔλεγον, ὅτι τὸ παιδίον ἔπρεπε

νά ὀνομασθῆ Ζαχαρίας, κατὰ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Ἄλλ' ἡ Ἐλισάβετ ὑπακούουσα εἰς τὴν παραγγελίαν τοῦ ἀγγέλου ἤθελε νὰ ὀνομασθῆ Ἰωάννης καὶ ἐπειδὴ ἐπέμενε εἰς τὸ ὄνομα τοῦτο, ἔνευσαν πάντες πρὸς τὸν Ζαχαρίαν νὰ εἴπῃ καὶ αὐτὸς τὴν γνώμην του. Οὗτος δέ, ἐπειδὴ ἦτο ἄφωνος, ἔλαβε γραφίδα καὶ ἐπὶ πινακιδίου ἔγραψεν «Ἰωάννης». Παρευθὺς δὲ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ἐλύθη καὶ πάντες οἱ παρευρισκόμενοι ἐξεπλάγησαν διὰ τὸ θαῦμα καὶ διελογίζοντο, ὅτι τὸ τέκνον τοῦτο θὰ γείνη μέγας ἀνὴρ. Ὁ Ζαχαρίας ἠυλόγησε τότε καὶ ἠὺχαρίστησε διὰ πάντα ταῦτα τὸν Θεόν.

Ρητόν «Εὐθὺς ὁ λόγος Κυρίου καὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πίστει». (Ψαλμ. 32, 4).

4. Ἡ γέννησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας εἶχεν ἐκδοθῆ διάταγμα παρὰ τοῦ Καίσαρος Αὐγούστου, ἵνα ἀπογραφῶσι πάντες οἱ ὑπῆκοοι τοῦ κράτους, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδιαιτέραν αὐτοῦ πατρίδα. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἰωσήφ μετὰ τῆς Μαρίας κατήγοντο ἐκ τῆς φυλῆς Δαυίδ, ἐπορεύθησαν καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν Βηθλεέμ, πόλιν τῆς φυλῆς Δαυίδ, ἵνα ἀπογραφῶσιν. Ὅτε δὲ ἔφθασαν ἐκεῖ, συνεπληρώθησαν αἱ ἡμέραι διὰ νὰ γεννήσῃ ἡ Παρθένος Μαρία, καὶ ἐγέννησε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν ὁποῖον, ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχεν ἄλλος τόπος, ἐσπαργάνωσε καὶ ἔθηκεν εἰς τὴν φάτην τῶν ζώων.

Πλησίον τοῦ μέρους τούτου ὑπῆρχον ποιμένες, οἵτινες ἐφύλαττον εἰς τὸ ὑπαιθρον τὰ ποιμνία αὐτῶν. Τὴν ὥραν δέ, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, δόξα Κυρίου περιέλαμψε τοὺς ποιμένας καὶ ἄγγελος ἐστάθη ὑπεράνω αὐτῶν καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν. Εἶπε δὲ εἰς

αὐτοῦς ὁ ἄγγελος· «Μὴ φοβεῖσθε εὐαγγελίζομαι εἰς ὑμᾶς

Ἡ γέννησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

χαρὰν μεγάλην, τὴν ὅποιαν θὰ χαρῆ ὁ λαός. Σήμερον

ἐγεννήθη πρὸς σωτηρίαν ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν Δαυὶδ ὁ Σωτήρ τοῦ κόσμου. Εἰσέλθετε καὶ θὰ εὑρητε τὸ παιδίον ἐσπαργανωμένον ἐντὸς τῆς φάτνης». Καὶ ἐνῶ ὁ ἄγγελος ταῦτα ἔλεγε, στρατὸς ἀγγέλων εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἐδόξαζε τὸν Θεὸν καὶ ἔλεγε· «Δόξα ἐν Ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία».

Μετ' ὀλίγον ὁ μὲν ἄγγελος ἔγεινεν ἄφαντος, οἱ δὲ ποιμένες ἔσπευσαν καὶ εἰσήλθον εἰς τὴν Βηθλεέμ, ὅπου εὑραν τὴν Μαρίαν καὶ τὸν Ἰωσήφ καὶ τὸ βρέφος ἐσπαργανωμένον ἐντὸς τῆς φάτνης. Ἀφοῦ δὲ ἰδίοις ὀφθαλμοῖς εἶδον, ἐθαύμαζον καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν καὶ ἀνήγγειλαν εἰς πάντας ὅσα εἶδον καὶ ἤκουσαν. Καὶ ὅτε συνεπληρώθησαν αἱ ὀκτῶ ἡμέραι ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ παιδίου, ἐκάλεσαν αὐτὸ Ἰησοῦν, καθὼς τοῦτο ὁ ἄγγελος εἶχε προεῖπῃ εἰς τὴν Παρθένον Μαρίαν.

Ρητόν· «Οὕτως ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόλλυται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον». (Ἰωάνν. 3, 16).

Τροπᾶριον α')· Ἡ γέννησίς σου Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ τὸ φῶς τὸ τῆς γνώσεως· ἐν αὐτῇ γὰρ οἱ τοῖς ἄστροις λατρεύοντες ὑπὸ ἀστέροισι ἐδιδάσκοντο, σὲ προσκυθεῖν τὸν ἥλιον τῆς δικαιοσύνης καὶ σὲ γινώσκειν ἐξ ὕψους ἀνατολήν, Κύριε δόξα σοι. (Ἀπολυτ. Χριστ.).

Τροπᾶριον β')· Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον τίκει καὶ ἡ γῆ τὸ σπήλαιον τῷ ἀπροσίτῳ προσάγει· Ἄγγελοι μετὰ ποιμένων δοξολογοῦσι μάγιστράν· ἀστέροισι δὲ μετὰ ἀστέροισι δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγεννήθη παιδίον νέον ὁ πρὸ αἰῶνων Θεός. (Κοντάκιον Χριστουγέννων).

5. Ἡ προσκύνησις τῶν μάγων.

Ὀλίγον χρόνον μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ Ἰησοῦ, ἦλθον ἐξ Ἀνατολῆς εἰς Ἱερουσαλήμ ἄνδρες σοφοί, ὀνομαζόμενοι μάγοι, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐγνώριζον ποῦ ἐγεννήθη ὁ Ἰησοῦς ἡρώτων· «Ποῦ εἶναι ὁ γεννηθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; εἴδομεν τὸν ἀστέρα αὐτοῦ εἰς τὴν Ἀνατολήν καὶ ἦλθομεν νὰ προσκυνήσωμεν αὐτόν». Ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης ἀκούσας τοὺς λόγους τούτους ἐταράχθη πολὺ καὶ προσκαλέσας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς ἔμαθε παρ' αὐτῶν, ὅτι ὁ Χριστὸς ἔμελλε νὰ γεννηθῆ εἰς τὴν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας. Τότε προσκαλέσας καὶ τοὺς μάγους ἔμαθε παρ' αὐτῶν ἀκριβῶς τὸν χρόνον τῆς γεννήσεως καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς· «Ἔπάγετε εἰς Βηθλεὲμ καὶ ζητήσατε τὸ παιδίον· ἀφοῦ δὲ εὔρητε αὐτό, ἐπιστρέψατε ἐνταῦθα, διὰ νὰ μὲ ἀγγείλητε τοῦτο, διότι καὶ ἐγὼ ἐπιθυμῶ νὰ προσκυνήσω αὐτό». Τότε οἱ μάγοι ἀνεχώρησαν, ὁ δὲ ἀστὴρ, τὸν ὅποιον εἶχον ἴδῃ ἐν Ἀνατολῇ, ὠδήγει πάλιν αὐτοὺς καὶ ἐστάθη ἐκεῖ, ὅπου ἀκριβῶς εὕρισκετο τὸ παιδίον. Τοῦτο ἰδόντες οἱ μάγοι ἐχάρησαν πολὺ, ὅτε δὲ εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν, εὔρον τὸ παιδίον μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ προσεκύνησαν αὐτό. Ἀνοίξαντες δὲ τοὺς θησαυροὺς των προσέφερον εἰς αὐτὸ ὡς δῶρα, χρυσόν, λίβανον καὶ σμύρναν. Μετὰ ταῦτα δὲ εἶδον καθ' ὕπνον, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸν Ἡρώδην καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν δι' ἄλλης ὁδοῦ.

Ρητόν· «Καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ πάντες οἱ βασιλεῖς πάντα τὰ ἔθνη δουλεύουσιν αὐτῷ». (Ψαλμ. 81, 11).

6. Ὑπαπαντὴ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Τὴν τεσσαρακοστὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ ἀνέβησαν ἡ Μαρία καὶ ὁ Ἰωσήφ εἰς Ἱερουσαλήμ, ἵνα φέρωσι τὸ βρέφος εἰς τὸν ναὸν καὶ προσφέρωσι κατὰ τὴν συνθήκην ὡς δῶρα ζευγὸς τρυγόνων ἢ δύο νεοσσούς περιστερῶν. Ἐξῆ δὲ ἐν Ἱερουσαλήμ τότε δίκαιος καὶ εὐσεβὴς τις γέρον ὀνόματι Συμεὼν, ὁ ὁποῖος μετὰ πόθου περιέμενε τὴν ἔλευσιν τοῦ Σωτῆρος καὶ παρεκάλει τὸν Κύριον νὰ μὴ ἀποθάνῃ, πρὶν ἴδῃ αὐτόν. Ὅτε λοιπὸν ὁ γέρον Συμεὼν εἶδε τὴν Παρθένον Μαρίαν εἰσερχομένην εἰς τὸν ναὸν μετὰ τοῦ παιδίου, ὀδηγούμενος ὑπὸ πνεύματος Ἁγίου προεῖπεν ἀμέσως ὅτι ὁ μικρὸς Ἰησοῦς ἦτο ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, καὶ ἀφοῦ ἔλαβεν αὐτὸν εἰς τὰς ἀγκάλας του, εἶπε· «Τώρα, Θεέ μου, ἄς ἀποθάνω ἐν εἰρήνῃ κατὰ τὸν λόγον σου, διότι οἱ ὀφθαλμοί μου εἶδον τὴν σωτηρίαν, τὴν ὁποίαν ἠτοίμασας ἐνώπιον ὄλων τῶν λαῶν, τὸ φῶς, τὸ ὁποῖον θὰ φωτίσῃ τὰ ἔθνη καὶ θὰ δοξάσῃ τὸν λαὸν Ἰσραὴλ».

Ἡ Μαρία καὶ ὁ Ἰωσήφ ἐθαύμασαν διὰ τοὺς λόγους τούτους, ὁ δὲ Συμεὼν εὐλογήσας αὐτούς, προεῖπε περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ὅτι θὰ γείνη μέγας καὶ Σωτὴρ τοῦ κόσμου καὶ ὅτι τέλος θὰ σταυρωθῇ. Τὴν αὐτὴν προφητείαν περὶ τοῦ Ἰησοῦ εἶπε καὶ ἡ προφῆτις Ἄννα, εὐσεβὴς χήρα ὀγδοηκοντοῦτις, ἡ ὁποία τότε ὑπῆρχεν εἰς τὸν ναόν.

Μετὰ ταῦτα ἡ Μαρία καὶ ὁ Ἰωσήφ ἐπέστρεψαν εἰς Γαλιλαίαν, εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν Ναζαρέτ, τὸ δὲ παιδίον ηὔξανε καὶ ἐπληροῦτο ἀπὸ σοφίαν· χάρις δὲ Θεοῦ ἦτο ἐπ' αὐτοῦ.

Τροπάριον. Χαῖρε, κεχαριτωμένη, Θεοτόκε παρθένε· ἐκ σοῦ γὰρ ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης, Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, φωτίζων τοὺς ἐν σκότει. Εὐφραίνου καὶ σὺ, πρεσβύτα δίκαιε, δεξιόμενος ἐν ἀγκάλαις τὸν ἐλευθερωτὴν τῶν ψυχῶν

ήμῶν, χαριζόμενον ἡμῖν καὶ τὴν ἀνάστασιν. (Ἀπολυτ. τῆς Ὑπαπαντῆς).

7. Φυγή εις Αἴγυπτον.

Ἄφου ἀνεχώρησαν οἱ μάγοι, ἄγγελος Κυρίου ἐφάνη κατ' ὄναρ εἰς τὸν Ἰωσήφ καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν· «Ἰωσήφ, ἐγέρθητι, λάβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ὑπάγε εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ μὴ ἐπιστρέψῃς, πρὶν ἐγὼ σοὶ εἶπω, διότι ὁ Ἡρώδης θὰ ζητήσῃ τὸ παιδίον διὰ νὰ τὸ φονεύσῃ».

Ὁ Ἰωσήφ τότε ὑπήκουσεν ἀμέσως εἰς τὴν συμβουλὴν τοῦ ἀγγέλου καὶ ἀνεχώρησε μετὰ τοῦ παιδίου καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ εἰς Αἴγυπτον. Ὁ δὲ Ἡρώδης, ἀφου μάτην περιέμεινε τοὺς μάγους καὶ εἶδεν ὅτι ἐνεπαίχθη, ὠργίσθη λίαν καὶ διέταξε νὰ φονευθῶσι πάντα τὰ μικρὰ παιδία τῆς Βηθλεὲμ καὶ τῶν περιχώρων, διότι ἐνόμιζεν ὅτι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἐφρονεύετο καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

Μετὰ τινα δὲ ἔτη ὁ ἀπάνθρωπος Ἡρώδης ἀπέθανεν, ὁ δὲ Ἰωσήφ κατὰ συμβουλὴν πάλιν τοῦ ἀγγέλου παρέλαβε τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας.

Ρητόν· «Φυλάσσει Κύριος πάντας τοὺς ἀγαπῶντας αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἐξολοθρεύσει». (Ψαλμ. 144, 20).

Ὁ Ἰωσήφ φεύγει μετὰ τῆς Μαρίας καὶ τοῦ Ἰησοῦ εἰς Αἴγυπτον.

8. Ὁ δωδεκαετής Ἰησοῦς ἐν τῷ ναῷ.

Οἱ γονεῖς τοῦ Ἰησοῦ μετέβαινον κατ' ἔτος εἰς Ἱερουσαλήμ διὰ νὰ ἐορτάσωσι τὸ Πάσχα. Ὅτε δὲ ὁ Ἰησοῦς ἔγεινε δώδεκα ἐτῶν, παρέλαβον καὶ αὐτὸν διὰ πρώτην φοράν εἰς Ἱερουσαλήμ καὶ ἐώρτασαν μαζί τὸ Πάσχα. Ἀφοῦ δὲ παρήλθον αἱ ἑπτὰ ἡμέραι τῆς ἐορτῆς, ἀνεχώρησαν πάλιν διὰ τὴν Ναζαρέτ· ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς ἔμεινεν ἐν ἀγνοίᾳ τῶν γονέων του εἰς Ἱερουσαλήμ, οἱ δὲ γονεῖς αὐτοῦ ἐνόμιζον ὅτι εὕρισκετο καθ' ὁδὸν μετ' ἄλλων γνωρίμων καὶ φίλων καὶ δὲν ἀνησύχησαν.

Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὸ ἐσπέρας ἀνεζήτησαν καὶ δὲν εὔρον αὐτὸν μεταξὺ τῶν ὀδοιπόρων, ἐπέστρεψαν πάλιν εἰς Ἱερουσαλήμ καὶ ἐπανεῦρον αὐτὸν τὴν τρίτην ἡμέραν ἐντὸς τοῦ ναοῦ ὅπου καθήμενος μεταξὺ τῶν διδασκάλων του ἤκουε καὶ ἠρώτα αὐτούς. Πάντες ὅσοι ἤκουον τὸν Ἰησοῦν ἐθαύμαζον τὴν σοφίαν αὐτοῦ. Ἡ δὲ μήτηρ του ἰδοῦσα αὐτὸν εἶπε· «Τί ἔκαμες τέκνον μου; ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας σὲ ἀναζητοῦμεν μετὰ λύπης, ἐγὼ καὶ ὁ πατήρ σου». Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη· «Διατί με ἀναζητεῖτε; Ἄγνοεῖτε, ὅτι πρέπει νὰ εἶμαι εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου;» Ἀλλ' οἱ γονεῖς δὲν ἐνόησαν τὸν λόγον αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκολουθήσας τοὺς γονεῖς αὐτοῦ μετέβη μετ' αὐτῶν εἰς Ναζαρέτ καὶ ἦτο πάντοτε εὐπειθής πρὸς αὐτούς. Προώδευε δὲ κατὰ τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν σοφίαν καὶ εἶχε πολλὴν χάριν καὶ εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

Ῥητά: «Κύριε, ἠγάπησα εὐπρέπειαν οἴκου σου καὶ τόπον σκηνοπηγίας δόξης σου». (Ψαλμ. 25, 8).

«Τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσι κατὰ πάντα, τοῦτο γάρ ἐστιν εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ». (Κολοσ. 3, 20).

9. Ἰωάννης ὁ Βαπτιστῆς καὶ Πρόδρομος.

Τὸ δέκατον πέμπτον ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Τιβερίου Καίσαρος, ὅτε ἡγεμῶν τῆς Ἰουδαίας ἦτο ὁ Πόντιος Πιλάτος, ἤρχισεν ὁ Ἰωάννης, ὁ υἱὸς τοῦ Ζαχαρίου καὶ τῆς Ἐλισάβετ, νὰ κηρύττῃ εἰς τὴν ἔρημον, πλησίον τῆς Ἰουδαίας, τὸ βάπτισμα τῆς μετανοίας. Ἐφόρει δὲ ἔνδυμα ἀπὸ τρίχας καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην καὶ ἐτρέφετο μὲ ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον. Ἦρχοντο δὲ πολλοὶ πρὸς αὐτὸν ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας των καὶ βαπτιζόμενοι εἰς τὸν Ἰορδάνην. Ἐλεγε δὲ εἰς αὐτούς: «Μετανοεῖτε, διότι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἐπλησίασε» καὶ οἱ λόγοι οὗτοι πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων ἐπεισαν νὰ μετανοήσωσι καὶ ἠρώτων τὸν Ἰωάννην τί ἔπρεπε νὰ πράξωσιν. Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀπεκρίνετο εἰς αὐτούς: «Ὅστις ἔχει δύο χιτῶνας ἅς δώσῃ εἰς τὸν μὴ ἔχοντα, καὶ ὅστις ἔχει πολλὰς τροφάς, ἅς πράξῃ ὁμοίως». Πρὸς τοὺς τελῶνας δὲ ἔλεγε νὰ μὴ εἰσπράττωσι περισσότερα ἀπὸ ὅσα ἐρίζει ὁ νόμος, εἰς δὲ τοὺς στρατιώτας νὰ μὴ πιέζωσι τὸν λαόν, καὶ νὰ μὴ ἀδικῶσι κανένα, ἀλλὰ νὰ μένωσιν εὐχαριστήμενοι εἰς τὸν μισθὸν αὐτῶν.

Πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων ἀκούοντες τὴν διδασκαλίαν ταύτην τοῦ Ἰωάννου, ἐνόμισαν ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ περιμενόμενος Μεσσίας ἦτοι ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Ἄλλ' ὅτε λεύγεται τινὲς καὶ ἱερεῖς ἐλθόντες ἐξ Ἱερουσαλήμ ἠρώτησαν τὸν Ἰωάννην, ἂν αὐτὸς ἦτο ὁ Χριστὸς ἢ ὁ Ἡλίας, ἀπεκρίθη εἰς αὐτούς: «Δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁ Χριστός, οὔτε ὁ Ἡλίας. Ἐγὼ ἦλθον διὰ νὰ ἐτοιμάσω μόνον τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου. Ἐγὼ βαπτίζω ὑμᾶς μὲ ὕδωρ, ἀλλὰ μετ' ἐμὲ ἔρχεται ἄλλος ἰσχυρότερός μου, τοῦ ὁποίου δὲν εἶμαι ἱκανὸς νὰ λύσω τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων· οὗτος θὰ βαπτίσῃ ὑμᾶς ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί».

Ρητά: «Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε

τὰς τριβόνας αὐτοῦ, ὄφεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ». (Λουκ. 34).

«Ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται, ὁ δὲ ἀπιστήσας κατακριθήσεται». (Πρ. β' 38).

Τροπάριον. Προφήτα καὶ πρόδρομοι τῆς παρουσίας Χριστοῦ, ἀξίως εὐφημησαί σε οὐκ εὐποροῦμεν ἡμεῖς, οἱ πόθοι τιμῶντές σε· στείρωσις γὰρ τεκούσης καὶ πατρὸς ἀφραγία λέλυται τῇ ἐνδόξῳ καὶ σεπτῇ σου γεννήσει καὶ σάρκωσις Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ κόσμος κηρύττειται.

10. Ἡ βάπτισις τοῦ Ἰησοῦ.

Ὅτε ὁ Ἰησοῦς ἔγεινε τριάκοντα ἐτῶν τὴν ἡλικίαν, ἦλθεν ἐκ τῆς Ναζαρέτ εἰς τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην, ἵνα βαπτισθῇ ὑπ' αὐτοῦ. Ὁ Ἰωάννης ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν πλησιάζοντα ἐκώλυεν αὐτὸν καὶ εἶπεν· «Ἐγὼ ἔχω ἀνάγκην νὰ βα-

πτισθῶ ὑπὸ σοῦ καὶ σὺ ἔρχεσαι πρὸς με;» Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη εἰς αὐτόν· «Ἄφε· τώρα διότι πρέπει νὰ ἐκπληρώσωμεν πᾶσαν δικαιοσύνην». Τότε ὁ Ἰωάννης ἀφῆκε τὸν Ἰησοῦν. Ἀφοῦ δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐβάπτισθη, ἀνέβη ἐκ τοῦ ὕδατος καὶ ἰδοὺ ἠνοιχθησαν ὑπεράνω αὐτοῦ οἱ οὐρανοὶ καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐν μορφῇ περιστέρου κατέβη ἐπ' αὐτόν καὶ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν ἠκούσθη λέγουσα· «Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ ἠρέσκω». Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ἤρχισεν ὁ Ἰησοῦς ἐκτελεῖν θαύματα, νὰ διδάσκη τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ εὐεργετῇ τοὺς πάσχοντας.

Τροπάριον α΄. «*Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου σου Κύριε, ἢ τῆς Τριάδος ἐφανερώθη προσκύνησις· τοῦ γὰρ γεννήτορος ἢ φωτὴ προσεμαρτύρει σοι, ἀγαπητόν σε υἱὸν ὀνομάζουσα· καὶ τὸ πνεῦμα ἐν εἶδει περιστεροῦς, ἐβεβαίωσεν τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλές· ὁ ἐπιφανεὶς Χριστὲ ὁ Θεὸς καὶ τὸν κόσμον φωτίσας, δόξα Σοι*». (Ἀπολυτίκιον τῶν Θεοφανείων).

Τροπάριον β΄. Ἐλεφάνης σήμερον τῇ οἰκουμένῃ, καὶ τὸ φῶς σου, Κύριε, ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς, ἐν ἐπιγνώσει ὑμνοδυντάς σε. Ἠλθες, ἐφάνης τὸ φῶς τὸ ἀπρόσιτον.

11. Οἱ πρῶτοι μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ.

Μετὰ ταῦτα ἦλθε πάλιν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν πέραν τοῦ Ἰορδάνου χώραν· ὅτε δὲ ὁ Ἰωάννης εἶδεν αὐτὸν ἐρχόμενον, εἶπε πρὸς τοὺς μαθητάς του· «Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου». Δύο δὲ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Ἀνδρέας, ὁ ἀδελφὸς τοῦ Σίμωνος Πέτρου, ἀκούσαντες ταῦτα ἠκολούθησαν τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην πλησίον αὐτοῦ. Εὐρῶν δὲ ὁ Ἀνδρέας τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Σίμωνα εἶπε πρὸς αὐτόν· «Εὐρήκαμεν τὸν Μεσσίαν» καὶ παρουσίασεν αὐτὸν εἰς τὸν Ἰησοῦν, ὅστις εἶπε πρὸς αὐτόν· «Σὺ εἶσαι ὁ Σίμων ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωνᾶ καὶ θὰ ὀνομάζεσαι Πέτρος». Τὴν ἐπαύριον δὲ ἐξεληθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν εὕρισκει τὸν Φίλιππον καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· «Ἀκολούθει μοι» ὁ δὲ Φίλιππος ἠκολούθησε τὸν Ἰησοῦν. Ἰδὼν δὲ ὁ Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ ἐρχόμενον λέγει πρὸς αὐτόν· «Εὐρήκαμεν ἐκεῖνον, περὶ τοῦ ὁποίου ἔγραψεν ὁ Μωϋσῆς καὶ οἱ προφῆται, τὸν Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσήφ ἀπὸ Ναζαρέτ». Τότε ὁ Ναθαναὴλ εἶπε πρὸς αὐτόν· «Ἐκ Ναζαρέτ δύναται τι καλὸν νὰ ἔλθῃ ;» ὁ δὲ Φίλιππος εἶπεν· «Ἐρχου καὶ ἴδε». Τότε ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν τὸν Ναθαναὴλ ἐρχό-

μενον εἶπεν· «Ἴδου ἀληθῆς Ἰσραηλίτης, εἰς τὸν ὅποιον δὲν ὑπάρχει δόλος». Ὅτε δὲ ὁ Ναθαναὴλ ἠρώτησε· «Πόθεν με γινώσκεις;» ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· «Προτοῦ σέ καλέσῃ ὁ Φίλιππος, σέ εἶδον ὄντα ὑποκάτω τῆς συκῆς». Τότε εἶπεν εἰς αὐτὸν ὁ Ναθαναὴλ πλήρης θαυμασμοῦ· «Ραββί, σὺ εἶσαι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ».

Ῥητά. «Ἐγὼ εἶμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου, ὁ ἀκολουθῶν ἐμὲ οὐ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἔξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς». (Ἰωάν. 8, 12).

«Μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ φυλάσσοντες αὐτόν». (Λουκ. 11, 18).

12. Ὁ ἐν Κανᾷ γάμος.

Τὴν τρίτην ἡμέραν μετὰ τὰ γεγονότα ταῦτα γάμος ἐγένετο εἰς τὴν Κανᾷ, πόλιν τῆς Γαλιλαίας, ὅπου ἦσαν προσκεκλημένοι ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ, ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὸν γάμον δὲν ὑπῆρχεν οἶνος, εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν ἡ μήτηρ του ὅτι δὲν εἶχον οἶνον, ὁ δὲ Ἰησοῦς διέταξε τοὺς ὑπηρέτας νὰ γεμίσωσιν ἕξ μεγάλας ὑδρίας λιθίνας καὶ ἐγέμισαν αὐτάς ἕως ἄνω. Τότε εἶπεν εἰς αὐτοὺς νὰ ἀντλήσωσιν ἐκ τῶν ὑδριῶν, οἱ δὲ ὑπῆρξαι καὶ ὁ ἀρχιτρίκλινος ἀντλήσαντες ἐγεύθησαν καὶ παρετήρησαν ἐκθαμβοί, ὅτι τὸ ὕδωρ εἶχε μεταβληθῆ εἰς ἐξαιρετικόν οἶνον. Τοῦτο ἦτο τὸ πρῶτον θαῦμα, τὸ ὅποιον ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς καὶ διὰ τοῦ ὁποίου ἐφάνερωσε λαμπρῶς τὴν δόξαν αὐτοῦ, οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.

Ῥητόν. «Τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ, μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι πατήρ με ἀπέσταλκε». (Ἰωάνν. 5, 36).

13. Ἡ ἐκλογή τῶν Ἀποστόλων.

Ὁ Ἰησοῦς ἤρχισε νὰ διδάσκη δημοσίᾳ καὶ νὰ κηρύττῃ τὸ Εὐαγγέλιον, οὐχὶ εἰς ὠρισμένον μέρος, ἀλλὰ παντοῦ ὅπου ὁ λαὸς συνηθροίζετο, εἰς τὰς πόλεις, εἰς τὰς κώμας, εἰς τὰς συναγωγὰς καὶ εἰς τὴν ἐξοχὴν. Ἡμέραν τινὰ ἴστατο εἰς τὴν παραλίαν τῆς λίμνης Γεννησαρέτ, ὅτε πολὺ πλῆθος συνήχθη πέριξ αὐτοῦ, διὰ νὰ ἀκούσῃ τοὺς λόγους του.

Ὁ Ἰησοῦς εἰσελθὼν εἰς ἓν ἀλιευτικὸν πλοιάριον, τὸ ὁποῖον ἀνήκεν εἰς τὸν Σίμωνα Πέτρον, παρεκάλεσε τοῦτον ν' ἀπομακρύνῃ τὸ πλοῖον ὀλίγον ἀπὸ τὴν ξηρὰν· τότε δὲ ἐκάθησε καὶ ἐδίδασκεν ἐκ τοῦ πλοίου τὸν συνηθροισθέντα κόσμον. Ὅτε δὲ ἔπαυσε διδάσκων, εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα· «Ἐπανάγαγε τὸ πλοῖον εἰς τὴν λίμνην καὶ ρίψατε τὰ δίκτυα». Ὁ δὲ Σίμων ἀπεκρίθη εἰς αὐτόν· «Κύριε, ὄλην τὴν νύκτα ἐκοπιᾶσαμεν καὶ οὐδὲν συνελάβομεν· ἀλλὰ διὰ τὸν λόγον σου θὰ ρίψω πάλιν τὰ δίκτυα». Καὶ ἔρριψαν τὰ δίκτυα καὶ συνέλαβον τόσους πολλοὺς ἰχθύς, ὥστε τὸ δίκτυον δὲν ἀντεῖχεν ἀλλ' ἐσχίζετο. Ἰδὼν τοῦτο ὁ Σίμων Πέτρος ἔπεσεν εἰς τὰ γόνατα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἔλεγε· «Κύριε ἐξελθε ἀπ' ἐμοῦ, διότι εἶμαι ἁμαρτωλός». Ἰδόντες δὲ καὶ οἱ ἄλλοι ἐντὸς τοῦ πλοίου τὸ μέγα πλῆθος τῶν ἰχθύων ἐφοβήθησαν πάντες, εἶπε δὲ τότε ὁ Ἰησοῦς· «Μὴ φοβεῖσθε, ἀλλ' ἀκολουθήτέ μοι καὶ ἐγὼ θὰ κάμω ὑμᾶς ἀλιεῖς ἀνθρώπων». Ἐξελθόντες δὲ τῶν πλοίων τῶν ἐγκατέλειψαν ταῦτα καὶ ἠκολούθησαν τὸν Ἰησοῦν.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας βλέπει πάλιν ὁ Ἰησοῦς παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας τελώνην τινὰ ὀνόματι Ματθαῖον, πρὸς ὃν εἶπε· «Ἀκολούθει μοι». Ὁ Ματθαῖος ὑπήκουσεν ἀμέσως εἰς τὴν πρόσκλησιν καὶ ἐφιλοξένησε τὸν Ἰησοῦν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. Ἰδόντες δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ὅτι ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ συνέτρωγον μετὰ τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν, ἐγόγγυζον· ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς μαθὼν τοῦτο

εἶπεν. «Οὐχὶ οἱ ὑγιεῖς ἔχουσιν ἀνάγκην ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ ἀσθενεῖς. Ἐγὼ δὲ δὲν ἤλθον νὰ καλέσω εἰς μετάνοιαν τοὺς δικαίους, ἀλλὰ τοὺς ἁμαρτωλοὺς». Τοιοῦτοτρόπως κατὰ μῆκρον ὁ Ἰησοῦς ἐκάλεσε καὶ ἄλλους μαθητάς, ἔγειναν δὲ ἐν συνόλῳ δώδεκα καὶ ὠνόμασεν αὐτοὺς Ἀποστόλους, διότι ἔμελλε νὰ διδάξῃ καὶ ἀποστείλῃ αὐτοὺς εἰς τὸν κόσμον, ἵνα κηρύξωσι τὸ Εὐαγγέλιον αὐτοῦ. Ἦσαν δὲ οὗτοι οἱ ἑξῆς: Σίμων Πέτρος καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης οἱ υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου, Φίλιππος καὶ Βαρθολομαῖος, Ματθαῖος καὶ Θωμᾶς, Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου καὶ Ἰούδας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, Σίμων ὁ Κανονίτης καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης.

Ρητὰ: «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος». (Ματθ. 28, 19).

«Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθίτω μοι». (Ματθ. 16, 24).

14. Ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ ἐν τῷ ναῷ ἔμπορευόμενοι.

Ὅτε ἤγγιζε τὸ Πάσχα τῶν Ἰουδαίων, ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸν ναὸν εὗρεν ἐντὸς αὐτοῦ πολλοὺς ἔμπόρους πωλοῦντας βόας, πρόβατα καὶ περιστερὰς, ἐπίσης δὲ καὶ ἀργυραμειβοὺς. Ἐπειδὴ δὲ τὸ τοιοῦτον ἔμπόριον δὲν ἔπρεπε νὰ γίνηται εἰς τὸ ἱερόν ἔδαφος τοῦ ναοῦ καὶ ἐγένετο ἀφορμὴ πολλῶν ἐρίδων καὶ ἀσχημιῶν, ἠγανάκτησε διὰ τοῦτο ὁ Ἰησοῦς καὶ λαθῶν φραγγέλιον ἐξεδίωξε πάντας ἀπὸ τοῦ ναοῦ μετὰ τῶν βοῶν καὶ προβάτων, διεσκόρπισε δὲ καὶ τὰ νομίσματα τῶν ἀργυραμειβῶν καὶ ἀνέτρεψε τὰς τραπέζας αὐτῶν, εἰπὼν· «Μὴ ποιῆτε τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς μου οἶκον ἔμπορίου»,

15. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ Σαμαρεῖτις

Ἀπερχόμενος ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν διήλθε διὰ

Ὁ Ἰησοῦς ἐξδιώκει τοὺς ἐμπορευομένους ἐκ τοῦ ναοῦ,

τῆς Σαμαρείας καὶ ἔφθασε περὶ τὴν μεσημβρίαν εἰς τὸ φρέαρ

τοῦ Ἰακώβ, πλησίον τῆς πόλεως Σιχάρ. Καὶ οἱ μὲν μαθηταὶ αὐτοῦ εἶχον ἀπέλθῃ εἰς τὴν πόλιν πρὸς ζήτησιν τροφῶν, αὐτὸς δὲ ἐκάθητο μόνος εἰς τὸ φρέαρ καὶ ἀνεπαύετο. Τότε ἔρχεται γυνὴ τις Σαμαρεῖτις διὰ ν' ἀντλήσῃ ὕδωρ, ὃ δὲ Ἰησοῦς θέλων νὰ λάβῃ ἀφορμὴν διὰ νὰ διδάξῃ αὐτήν, ἐζήτησε παρ' αὐτῆς ὕδωρ. Ἡ Σαμαρεῖτις γινώσκουσα τὸ μῖσος τῶν Ἰουδαίων πρὸς τοὺς Σαμαρεῖτας ἐξεπλάγη διὰ τοῦτο καὶ εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν· «Πῶς, σὺ Ἰουδαῖος ὢν, ζητεῖς παρ' ἐμοῦ τῆς Σαμαρεῖτιδος ὕδωρ;» Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη· «Ἐὰν ἐγίνωσκες ποῖος εἶναι ὁ ζητῶν παρὰ σοῦ ὕδωρ, σὺ θὰ ἐζήτηις παρ' αὐτοῦ καὶ θὰ σοὶ ἐδίδεν ὕδωρ ζῶν». Ἡ Σαμαρεῖτις τότε ἠρώτησε μετ' ἀπορίας· «Πόθεν ἔχεις, Κύριε, τὸ ὕδωρ τοῦτο τὸ ζῶν, ἀφοῦ ἄντλημα δὲν ἔχεις, τὸ δὲ φρέαρ εἶναι βαθύ; Μήπως εἶσαι μεγαλύτερος τοῦ Ἰακώβ, ὅστις ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς τὸ φρέαρ τοῦτο;» Τότε εἶπεν εἰς αὐτήν ὁ Ἰησοῦς· «Ὅστις ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου πῖνῃ, θὰ διψᾷ πάλιν, ἀλλ' ὅστις πῖνῃ ἐκ τοῦ ὕδατος, τὸ ὅποσον ἐγὼ θὰ δώσω εἰς αὐτόν, δὲν θὰ διψᾷ οὐδέποτε πλέον». Ἀλλ' ἡ Σαμαρεῖτις καὶ πάλιν μὴ ἐννοήσασα τοὺς λόγους τοῦ Ἰησοῦ εἶπε· «Δός μοι, Κύριε, τὸ ὕδωρ τοῦτο, διὰ νὰ πῖω καὶ μὴ διψᾷω καὶ μὴ ἔλθω πλέον εἰς τὸ φρέαρ τοῦτο».

Τότε ὁ Ἰησοῦς θέλων νὰ διορθώσῃ τὴν γυναῖκα ταύτην ἀπεκάλυψεν εἰς αὐτήν τὰς ἐν τῇ βίῃ ἁμαρτίας τῆς καὶ ἤλεγξεν αὐτήν πικρῶς. Ἡ δὲ Σαμαρεῖτις θαυμάσασα διὰ ταῦτα ἀνεφώνησε· «Βλέπω, Κύριε, ὅτι εἶσαι προφήτης. Δίδαξόν με λοιπόν, ποῦ πρέπει νὰ λατρεύωμεν τὸν Θεόν, εἰς τὸ ὄρος Γαριζών, ὅπως πιστεύομεν οἱ Σαμαρεῖται, ἢ εἰς Ἱερουσαλήμ, ὅπως πιστεύετε σεῖς οἱ Ἰουδαῖοι;» Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη· «Γύναι, ἔρχεται ὥρα, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς δὲν θὰ λατρεύηται μόνον ἐν Ἱερουσαλήμ ἢ εἰς τὸ ὄρος Γαριζών, ἀλλὰ πανταχοῦ, οἱ δὲ ἀληθεῖς προσκυνηταὶ θὰ προσκυνῶσιν αὐτόν ἐν Πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ». Τότε εἶπεν ἡ Σαμαρεῖτις

πρὸς αὐτόν· «Γνωρίζω ὅτι ἔρχεται ὁ Μεσσίας ὁ λεγόμενος Χριστός. Ἐκεῖνος ἐρχόμενος θὰ διδάξῃ ἡμᾶς ταῦτα». Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη· «Ἐγώ, ὁ μετὰ σοῦ λαλῶν εἰμὶ ὁ Μεσσίας». Ἡ γυνὴ τότε ἐκπλαγεῖσα ἀφῆκε τὴν ὑδρίαν καὶ ἔδραμεν εἰς τὴν πόλιν καὶ ἀνήγγειλε τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ.

Ἐν τῇ μεταξὺ ἐπανῆλθον καὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ φέροντες τροφὰς καὶ παρεκάλεσαν τὸν Ἰησοῦν νὰ φάγῃ. Οὗτος δὲ ἀπεκρίθη εἰς αὐτούς· «Τροφή ἰδική μου εἶναι νὰ ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με πατὴρ καὶ νὰ τελειώσω τὸ ἔργον του». Πολλοὶ δὲ ἐκ τῶν κατοίκων μαθόντες παρὰ τῆς γυναικὸς τὰ γενόμενα, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτὸν νὰ μείνῃ εἰς τὴν πόλιν των καὶ ἔμεινεν ἡμέρας δύο· ἔλεγον δὲ οἱ κάτοικοι· «Ἠκούσαμεν καὶ ὁμολογοῦμεν ὅτι αὐτὸς εἶναι ἀληθῶς ὁ Χριστός, ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου».

Ρητά· «Πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου διψήσει πάλιν· ὅς δ' ἂν πῖνῃ ἐκ τοῦ ὕδατος, οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ διψήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα». (Ἰωαν. 4,42).

«Πνεῦμα ὁ Θεὸς καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν». (Ἰωαν. 4,24).

16. Ὁ βασιλικὸς τῆς Καπερναούμ.

Μετὰ δύο ἡμέρας ἦλθε πάλιν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν πόλιν Κανᾶ. Πλησίον δὲ ὑπῆρχεν ἄλλη τις πόλις ὀνομαζομένη Καπερναούμ, ὅπου κατῴκει ὑπάλληλός τις τοῦ βασιλέως, ἔχων τὸν υἱὸν του βαρέως ἀσθενῆ. Οὗτος, ὅτε ἔμαθεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς εὕρισκετο ἐν Κανᾶ, σπεύδει πρὸς αὐτὸν καὶ λέγει· «Κύριε, ὁ υἱός μου ἀσθενεῖ. Σὺ μόνος δύνασαι νὰ θεραπεύσῃς αὐτόν. Ἐλθέ, σὲ παρακαλῶ, πρὶν ἀποθάνῃ». Ὁ Ἰησοῦς

τότε ἐλυπήθη τὸν δυστυχῆ πατέρα καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· «Πορεύου εἰς τὸν οἶκόν σου, ὁ υἱός σου ζῆ». Καὶ ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος εἰς τὸν λόγον τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐπορεύετο εἰς Καπερναοῦμ. Ὅτε δὲ ἐπλησίαζεν, ἐξῆλθον οἱ δοῦλοι αὐτοῦ πρὸς προῦπάντησιν καὶ περιχαρεῖς ἀνήγγειλον εἰς αὐτόν, ὅτι ὁ υἱός του ἔζη. Τότε ὁ πατήρ ἐρωτήσας ἔμαθεν, ὅτι ἡ ἀπαλλαγὴ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἀπὸ τῆς νόσου ἔγεινεν ἀκριβῶς τὴν ὥραν ἐκείνην κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτόν· «Ὁ υἱός σου ζῆ». Καὶ ἐπίστευσεν εἰς τὸν Ἰησοῦν αὐτὸς καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν.

Ρητόν· Ἐπικάλεσαί με ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως καὶ ἐξελοῦμαι σε καὶ δοξάσης με. (Ψαλμ. 49, 15).

17. Ἡ θεραπεία τοῦ παραλυτικοῦ τῆς Καπερναοῦμ.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἦλθε πάλιν ὁ Ἰησοῦς εἰς Καπερναοῦμ καὶ εἰσῆλθεν εἰς οἶκόν τινα. Πάραυτα συνήχθησαν ἐκεῖ πολλοί, ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐκήρυττεν εἰς αὐτοὺς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Τότε ἔρχονται τινὲς φέροντες ἐπὶ κραββάτου παραλυτικὸν καὶ ἐπειδὴ ὡς ἐκ τοῦ μεγάλου πλήθους δὲν ἠδύναντο νὰ προσεγγίσωσιν εἰς τὸν Ἰησοῦν ἀπεστέγασαν τὸ μέρος, ὅπου ἦτο ὁ Ἰησοῦς καὶ κατεβίβασαν ἐκεῖθεν τὸν ἀσθενῆ ἐντὸς τοῦ κραββάτου. Ἰδὼν τότε ὁ Ἰησοῦς τὴν μεγάλην αὐτῶν πίστιν λέγει εἰς τὸν παραλυτικόν· «Τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι». Ἀλλ' ἐκεῖ ἐκάθηντο καὶ τινες γραμματεῖς, οἱ ὅποιοι ἀκούσαντες ταῦτα διελογίζοντο ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν· «Τί οὗτος λαλεῖ βλασφημίας; Τίς ἄλλος δύναται νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίας, εἰμὴ εἰς, ὁ Θεός;» Ὁ Ἰησοῦς ἐννοήσας τοὺς διαλογισμοὺς τῶν εἶπε πρὸς αὐτούς· «Τί διαλογίζεσθε εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν; Τί ἐκ τῶν δύο εἶνε εὐκολώτερον; νὰ

εἶπω εἰς τὸν παραλυτικόν· «Ἀφένονται σοι αἱ ἁμαρτίαι» ἢ
 νὰ εἶπω εἰς αὐτόν· «Ἐγέρθητι καὶ περιπάτει;» Ἀλλὰ θὰ
 ἴδῃτε ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐξουσίαν ἔχει νὰ ἀφίνη ἐπὶ
 γῆς ἁμαρτίας». Τοῦτο δὲ εἰπὼν λέγει εἰς τὸν παραλυτικόν.
 «Ἰδοῦ, λέγω σοι· ἐγέρθητι· ἄρον τὸν κράββατόν σου καὶ
 ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου». Καὶ ἠγέρθη εὐθὺς ὁ ἄνθρωπος
 καὶ λαβὼν τὸν κράββατον ἐξῆλθεν ἐκ τῆς οἰκίας, ὥστε πάν-
 τες ἐθαύμαζον καὶ ἔλεγον· «Οὐδέποτε οὕτως εἶδομεν».

18. Ὁ Ἰησοῦς περὶ τοῦ Σαββάτου.

Ἡμέραν τινὰ ἐπορεύετο ὁ Ἰησοῦς διὰ μέσου τῶν ἐσπαρ-
 μένων ἀγρῶν, οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ πεινάσαντες ἔκοπτον καὶ
 ἔτρωγον στάχους. Οἱ Φαρισαῖοι τότε, οἱ ὅποιοι ἐφύλαττον
 τὴν ἐορτὴν τοῦ Σαββάτου μόνον διὰ τὸν τύπον δηλ. διὰ νὰ
 φαίνωνται εὐσεβεῖς, ἐσκανδαλίσθησαν ἐκ τούτου καὶ εἶπον
 πρὸς τὸν Ἰησοῦν· «Οἱ μαθηταὶ σου πράττουσιν ἔργα ἀπα-
 γορευόμενα ὑπὸ τοῦ νόμου κατὰ τὸ Σάββατον». Ὁ δὲ Ἰη-
 σοῦς ἀπεκρίθη εἰς αὐτούς· Δὲν ἀνέγνωτε τί ἔπραξεν ὁ
 Δαυῖδ, ἐπειδὴ ἐπεινάσεν; Ὅτι δηλ. εἰσήλθεν εἰς τὸν ναὸν
 καὶ ἔφαγε τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως, τοὺς ὁποίους μόνον
 οἱ ἱερεῖς ἐπετρέπετο νὰ φάγωσιν; Τὸ Σάββατον ἔγεινεν ἔνε-
 κεν τοῦ ἀνθρώπου, οὐχὶ δὲ ὁ ἄνθρωπος ἔνεκεν τοῦ Σαβ-
 βάτου».

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν μετέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν συνα-
 γωγὴν τῶν Ἰουδαίων· ὑπῆρχε δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπος ἔχων ἐξη-
 ραμένην τὴν χεῖρα· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἐπειδὴ ἐζήτησαν ἀφορμὴν
 πρὸς κατηγορίαν τοῦ Ἰησοῦ ἠρώτησαν αὐτόν, ἂν ἐπιτρέπη-
 ται κατὰ τὸ Σάββατον ἡ θεραπεία τῶν ἀσθενῶν. Ὁ δὲ
 Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτούς· «Τίς ἐξ ὑμῶν ἔχων πρόβατον, τὸ
 ὅποιον ἔπεσεν εἰς τὸν λάκκον τὸ Σάββατον, δὲν θὰ ἀνεγεί-
 ρῃ αὐτό; Πόσον δὲ ἀνώτερος εἶναι ὁ ἄνθρωπος;» Ἀφοῦ δὲ

εἶπε ταῦτα, διέταξε τὸν πάσχοντα νὰ ἐκτείνῃ τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ἐθεράπευσεν αὐτήν. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι φθονοῦντες τὸν Ἰησοῦν ἐξῆλθον καὶ συνεσκέπτοντο πῶς νὰ φονεύσωσι αὐτόν.

«**Ρητά:** Ἐλεον θέλω καὶ οὐ θυοίαν» (Ματθ. 12, 7).

«Οὗτος ὁ λαὸς τοῖς χεῖλεσί με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ». (Μάρκ. 30, 6.)

19. Ἡ ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλία.

Ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς ὅτι πολλὸς λαὸς ἠκολούθει αὐτὸν ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἰς Ἰουδαίαν ἀνέβη εἰς ὄρος τι παρὰ τὴν Καιπερναούμ. Ἐκεῖ δὲ ἦλθον καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ ἤρχισαν νὰ διδάσκῃ αὐτοὺς καὶ τὸ πλῆθος τὴν ἐξῆς ὠραίαν διδασκαλίαν.

Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἔστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Μακάριοι οἱ πενθοῦντες, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται.

Μακάριοι οἱ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν.

Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ οἱ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται.

Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται.

Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται.

Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ Θεοῦ κληθήσονται.

Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι αὐτῶν ἔστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Μακάριοι ἔστε ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσι καὶ εἰπῶσι πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ' ὑμῶν ψευδόμενοι ἕκεκεν ἐμοῦ.

Χαίριτε καὶ ἀγαλλιᾶσθε ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολλὸς ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

Ἐπειτα ὠμίλησεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς περὶ τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου ὡς ἐξῆς· «Μὴ νομίσητε ὅτι ἤλθον διὰ νὰ καταργήσω τὸν νόμον ἀλλὰ διὰ νὰ συμπληρώσω αὐτόν». Ἦρξατο δὲ νὰ ἀποδεικνύῃ ὁ Ἰησοῦς πῶς ὁ νόμος πρέπει νὰ ἐρμηνεύηται καὶ νὰ πραγματοποιηθῆται κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Τιοσποτρόπως ἐδίδασκεν αὐτοὺς περὶ τῆς πέμπτης ἐντολῆς. «Ἠκούσατε ὅτι ἐλέχθη εἰς τοὺς ἀρχαίους «Οὐ φονεύσεις», ἐγὼ δὲ λέγω εἰς ὑμᾶς, ὅτι οὐ μόνον δὲν πρέπει νὰ φονεύσῃ τις, ἀλλ' οὐδὲ νὰ μισῇ ἢ νὰ ὀργίζηται κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του. Ὁ Θεὸς δὲν δέχεται τὴν προσευχὴν ἡμῶν, ὅταν τρέφωμεν μῖσος κατὰ τοῦ πλησίον μας. Ὁ ἀρχαῖος νόμος λέγει· «οὐκ ἐπιόρκήσεις». Ἐγὼ δὲ λέγω εἰς ὑμᾶς ὅχι μόνον νὰ μὴ εἴσθε ἐπιόρκοι, ἀλλὰ νὰ εἴσθε τόσον εὐλικρινεῖς καὶ φιλαλήθεις, ὥστε νὰ μὴ ἔχητε ἀνάγκην νὰ ὀρκίζεσθε, ἀλλὰ νὰ λέγητε ἀπλῶς ναι καὶ οὐ. Ὁ ἀρχαῖος νόμος λέγει· «Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου». Ἐγὼ δὲ λέγω εἰς ὑμᾶς· «Ἀγαπάτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, εὐλογεῖτε ἐκείνους οἱ ὅποιοι μισοῦσιν ὑμᾶς καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ ἐκείνων ὅτινες καταδιώκουσιν ὑμᾶς, διότι οὕτω μόνον δύνασθε νὰ γείνητε τέκνα τοῦ οὐρανοῦ ὑμῶν Πατρός».

20. Συνέχεια τῆς ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλίας.

Ὁ Ἰησοῦς ὠμίλησεν ἔπειτα κατὰ τῆς ψευδοῦς εὐσεβείας τῶν Φαρισαίων καὶ ὑποκριτῶν καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς πῶς πρέπει νὰ προσεύχονται. Εἶπε δὲ εἰς αὐτοὺς· «Ὅταν προσεύχησθε, νὰ μὴ φέρησθε ὅπως οἱ ὑποκριταί, οἱ ὅποιοι προσεύχονται εἰς τὰς συναγωγὰς καὶ εἰς τὰς γωνίας τῶν πλατειῶν διὰ νὰ βλέπωσιν αὐτοὺς οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ νὰ εἰσέρχησθε εἰς τὸν θάλαμον ὑμῶν καὶ νὰ προσεύχησθε ἐν τῇ κρυπτῷ, ὃ δὲ Θεὸς ὁ βλέπων εἰς τὸ κρυπτόν θὰ ἀνταμείψῃ ὑμᾶς εἰς τὸ

φανερὸν. Εἰς τὰς προσευχὰς ὑμῶν νὰ ἀποφεύγητε τὴν πολυλογίαν τῶν ἐθνικῶν καὶ νὰ προσεύχησθε ὡς ἐξῆς. «Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου, ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου, γεννηθήτω τὸ θέλημά σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον· καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν, καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ρῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ».

Παρόμοια ἐδίδαξεν ὁ Ἰησοῦς καὶ περὶ τῆς νηστείας, συμβουλεύσας τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ νὰ μὴ νηστεύωσιν ὅπως οἱ ὑποκριταί, οἱ ὅποιοι ἀφανίζουσι τὰ πρόσωπα αὐτῶν, διὰ νὰ ἐπιδειχθῶσιν εἰς τὸν κόσμον ὡς νηστεύοντες.

Περαιτέρω δὲ ὑποδεικνύει εἰς ἡμᾶς, ὅποια σκέψεις πρέπει νὰ κανονίζωσι τὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου. «Μὴ προσέχετε, εἶπεν, εἰς ὑλικά τοῦ κόσμου ἀγαθὰ, διότι ταῦτα φθείρονται, ἀλλ' ἐπιδιώκετε τὰ ἀφθαρτὰ ἔργα τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς δικαιοσύνης. Μὴ σκέπτεσθε δὲ μόνον τί θὰ φάγητε ἢ τί θὰ πίνητε. Ἄφου ὁ Θεὸς φροντίζει περὶ τῶν κρίνων τοῦ ἀγροῦ καὶ περὶ τῶν πτηνῶν τοῦ οὐρανοῦ, πολὺ περισσότερο θὰ φροντίξῃ περὶ ὑμῶν, ὅταν ὑμεῖς ἀποβλέπητε εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τηρῆτε τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ».

Ἐἶτα ἔψεξεν ὁ Ἰησοῦς τὸ πνεῦμα τῆς συνήθους κατακρίσεως εἰπών· «Μὴ κατακρίνετε τοὺς ἄλλους· ὅτι ἐπιθυμεῖτε νὰ κάμωσιν οἱ ἄλλοι πρὸς ὑμᾶς, κάμετε καὶ ὑμεῖς πρὸς αὐτοὺς καὶ μὴ ἀναλαμβάνετε νὰ διορθώσητε τὰ σφάλματα τῶν ἄλλων πρὶν ἢ διορθώσητε τὰ ἰδικά σας. Μὴ πορεύεσθε τὴν εὐρεῖαν ὁδόν, ἣτις ἄγει εἰς τὴν ἀπώλειαν καὶ δι' ἧς πορεύονται πολλοί, ἀλλὰ τὴν στενήν, ἣτις ἄγει εἰς τὴν ζωὴν καὶ δι' ἧς πορεύονται ὀλίγοι».

Ἐν τέλει ὁ Ἰησοῦς συνεβούλευσε τὸν λαὸν καὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, νὰ προφυλάττωνται ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν· «Ὅμοιάζουσιν, εἶπε, πρὸς πρόβατα, ἀλλ' ἔσωθεν εἶναι λύκοι

ἔρπαγες, ἢ ἀ γνωρίσητε δὲ αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν. Οὐχὶ οἱ λέγοντες πρὸς τὸν Θεὸν ἀπλῶς Κύριε, Κύριε, ἀλλ' οἱ πράττοντες τὸ θέλημα Αὐτοῦ θὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν».

21. Ὁ ἀσθενὴς τῆς λίμνης Βηθσεδά.

Μετὰ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς πορευθεὶς εἰς Ἱερουσαλήμ μετέβη εἰς τὴν μικρὰν λίμνην Βηθσεδά. Πέριξ αὐτῆς ἦσαν πέντε στοαὶ καὶ ὑποκάτω τούτων ἔκειτο πολὺ πλῆθος ἀσθενῶν, διότι ἄγγελος Κυρίου κατέβαινε καὶ ἐτάραττε τὸ ὕδωρ, ὅστις δὲ ἐκ τῶν ἀσθενῶν εἰσήρχετο πρῶτος εἰς τὸ ὕδωρ, ἔθεραπεύετο εὐθύς. Μεταξὺ τῶν ἀσθενῶν ὑπῆρχε τις ὅστις ἔπασχεν ἐκ παραλυσίας ἀπὸ τριάκοντα ὀκτὼ ἐτῶν. Τοῦτον εὐσπλαγχνισθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἐπλησίασε καὶ ἠρώτησε· «Θέλεις νὰ γείνης ὑγιής;» Ὁ δὲ παραλυτικὸς ἀπεκρίθη· Ἄχ! Κύριε, δὲν ἔχω ἄνθρωπον διὰ νὰ μεῖ εἰσαγάγῃ εἰς τὴν κολυμβήθραν, ὅταν τὸ ὕδωρ ταραττήται· ἐὰν δὲ μόνος μου δοκιμάσω νὰ εἰσέλθω, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ με προλαμβάνει. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτόν· «Ἐγέρθητι, λάβε τὸν κράββατον καὶ ὑπάγε εἰς τὴν οἰκίαν σου». Ὁ δὲ παραλυτικὸς πάραυτα ἔγεινεν ὑγιής καὶ λαβὼν τὸν κράββατον αὐτοῦ ἀπῆλθεν.

Ἐπειδὴ δὲ τὸ θαῦμα τοῦτο ἔγεινε κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου, καθ' ἣν οἱ Ἰουδαῖοι ἀπέφευγον πᾶσαν ἐργασίαν, ὠργίσθησαν σφόδρα κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, διότι ἔθεράπευσε τὸν παραλυτικὸν κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου καὶ ἐζήτουν ἔκτοτε νὰ θανατώσωσιν αὐτόν.

Ρητόν· «Αὐτὰ τὰ ἔργα, ἃ ἐγὼ ποιῶ, μαρτυροῦν περὶ ἐμοῦ, ὅτι ὁ πατήρ με ἀπέσταλκεν». (Ἰωάνν. 4, 36).

22. Ἡ παραβολὴ τοῦ σπορέως.

Πορευθεὶς πάλιν ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἐκάθητο ἡμέραν τινὰ παρὰ τὴν θάλασσαν καὶ ἐπειδὴ συνήχθη πλῆθος πολὺ περίξ αὐτοῦ, εἰσήλθεν εἰς ἓν πλοῖον καὶ ἐδίδασκεν ἐξ αὐτοῦ τὸν λαὸν διὰ παραβολῶν. Ἦσαν δὲ αἱ παραβολαὶ πλασταὶ διηγήσεις ἐκ τοῦ καθημερινοῦ βίου, διὰ τῶν ὁποίων ὁ Ἰησοῦς ἤθελε νὰ καταστήσῃ καταληπτὰς καὶ εὐνοήτους εἰς τὸν λαὸν τὰς ὑψηλὰς καὶ μεγάλας ἠθικὰς ἀληθείας. Εἶπε δὲ τότε ὁ Ἰησοῦς τὴν ἐξῆς παραβολήν:

«Γεωργός τις ἐξῆλθέ ποτε διὰ νὰ σπείρῃ. Καὶ μέρος μὲν τοῦ σπόρου αὐτοῦ ἔπεσεν εἰς τὴν ὁδὸν καὶ τὰ πετεινὰ ἤλθον καὶ κατέφαγον αὐτόν. Μέρος δὲ ἔπεσεν εἰς γῆν πετρώδη, ὅπου ἐβλάστησε μὲν, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχε γῆ πολλή, ἐξηράνθη ἀμέσως ἀπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου. Μέρος δὲ ἔπεσεν εἰς γῆν ἀκανθώδη, ὅπου αἱ ἀκανθαὶ αὐξηθεῖσαι ἀπέπνιξαν αὐτόν καὶ τέλος μέρος τοῦ σπόρου ἔπεσεν εἰς γῆν καλήν, ὅπου ἠὺδοκίμησε καὶ ἀπέδωκε καρπὸν πολλαπλάσιον».

Ὅτε δὲ οἱ μαθηταὶ ἠρώτησαν τὸν Ἰησοῦν, τί ἡ παραβολὴ αὕτη ἐσήμαινεν, ἀπεκρίθη εἰς αὐτούς· «Ὁ σπόρος εἶναι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ὅστις εἰς πολλοὺς κακοὺς ἀνθρώπους οὐδαμῶς εἰσδύει, ὅπως ὁ σπόρος εἰς τὴν ὁδὸν· εἰς ἄλλους δὲ γίνεται μὲν δεκτὸς ἀλλὰ μένει πρόσκαιρος μόνον καὶ ἐξαφανίζεται ἐκ τῆς παραμικρᾶς ἀφορμῆς, εἰς ἄλλους δὲ καταπνίγεται ἐντελῶς ἀπὸ τὰς ὑλικὰς σκέψεις, αἱ ὁποῖαι κατέχουσιν αὐτοὺς καὶ μαραίνεται. Ὅλιγοὶ δὲ μόνον ἄνθρωποι ὑπάρχουσιν οἱ ὅποιοι, καθὼς ἡ γῆ ἡ καλή, δέχονται καὶ ἐννοοῦσι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ εἰς τοὺς ὁποίους οὗτος καρποφορεῖ καὶ ὁδηγεῖ αὐτοὺς εἰς ἔργα ἀγαθά.

Ρητόν· «Μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ φυλάττοντες αὐτόν». (Λουκ. 11, 18).

23. Ἡ κατάπανσις τῆς τρικυμίας.

Τὸ θαῦμα τοῦ Ἰαείρου.

Εἰσελθὼν ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον, ἠθέλησε νὰ περάσῃ εἰς τὴν ἀντίπεραν ὄχθην τῆς λίμνης τῆς Γαλιλαίας. Ἀλλ' αἰφνης τρικυμία μεγάλη ἐγερεθεῖσα ἐκινδύνευε νὰ καλύψῃ τὸ πλοιάριον διὰ τῶν κυμάτων. Ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ μεταξὺ ἀπεκοιμήθη, οἱ δὲ μαθηταὶ ἐκυριεύθησαν ὑπὸ φόβου καὶ ἐξήγειραν αὐτὸν ἐκ τοῦ ὕπνου καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· «Διδάσκαλε σῶσον μας, διότι χανόμεθα». Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς αὐτοὺς πεφοβισμένους ἀπεκρίθη· «Διατί ὀλιγόπιστοι εἰσθε δειλοί;» Ἀμέσως δὲ διέταξε τοὺς ἀνέμους νὰ ἡσυχάσωσι καὶ παρευθεὶς ἔγεινε γαλήνη. Ἀκούσαντες οἱ ἄνθρωποι τὸ θαῦμα ἐξεπλάγησαν λίαν καὶ εἶπον· «Τί ἄνθρωπος εἶναι οὗτος, εἰς τὸν ὅποσον ὑπακούουσι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα;»

Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν ἀνὴρ τις καλούμενος Ἰάειρος, ὅστις εἶχε μονογενῆ κόρην βαρέως ἀσθενῆ καὶ παρεκάλει τὸν Ἰησοῦν νὰ μεταβῇ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ θεραπεύσῃ αὐτήν. Ὁ Ἰησοῦς εὐσπλαγχνισθεὶς ἠκολούθησεν αὐτόν. Ἀλλ' ἰδοὺ ἔρχονται ὑπηρέται ἀγγέλλοντες τὸν θάνατον τῆς θυγατρὸς, ὁ δὲ Ἰάειρος ἐθρήνηει καὶ ᾠδεῖρετο διὰ τοῦτο. Τότε ὁ Ἰησοῦς παρηγόρησεν αὐτόν καὶ εἶπε· «Ἐχε θάρρος· ἡ κόρη σου θὰ σωθῇ». Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τὴν οἰκίαν καὶ εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς συγγενεῖς πάντας θρηνοῦντας εἶπεν εἰς αὐτούς· «Μὴ θρηνεῖτε· δὲν ἀπέθανεν ἀλλὰ κοιμᾶται». Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνοι ἐξεπλήττοντο καὶ δὲν ἐπίστευον, ἐπλησίασεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν κλίνην τῆς νεάνιδος καὶ λαβὼν τὴν χεῖρα αὐτῆς εἶπεν· «Κόρη μου, ἐγέρθητι» καὶ παρευθὺς ἡ κόρη ἐσηκώθη καὶ κατέβη ἐκ τῆς κλίνης αὐτῆς.

Ρητά: «Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆ γῆς». (Ματθ. 21, 22).

«Ἐπικάλεσαί με ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως καὶ ἐξελοῦμαί σε καὶ δοξάσεις με». (Ψαλμ. 49, 15).

24. Θάνατος Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ.

Κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ὁ τετράρχης τῆς Ἰουδαίας Ἡρώδης συνέλαβε καὶ ἐφυλάκισε τὸν Ἰωάννην τὸν Βαπτιστήν, διότι οὗτος πικρῶς ἠλεγξεν αὐτὸν διὰ τὸν παράνομον αὐτοῦ γάμον μετὰ τῆς Ἡρωδιάδος, συζύγου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Φιλίππου. Ὁ Ἡρώδης μάλιστα τοσοῦτον ὠργίσθη διὰ τοῦτο, ὥστε θὰ διέταπτεν ἀμέσως νὰ φονεύσωσι τὸν Ἰωάννην, ἂν δὲν ἐφοβεῖτο τὸν λαόν, ὅστις ἠγάπα καὶ ἐτίμα τὸν Ἰωάννην ὡς προφήτην καὶ ἄνθρωπον δίκαιον. Ἐνόσῃ δὲ Ἰωάννης εὐρίσκετο ἐν τῇ φυλακῇ, ἤκουε τὰ θαυμάσια ἔργα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἀπέστειλε δύο ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἵνα ἐρωτήσωσι τὸν Ἰησοῦν, ἐὰν αὐτὸς ᾔητο ὁ Χριστὸς ἢ ἐπρεπεῖ νὰ περιμένωσιν ἄλλον. Ὁ Ἰησοῦς τότε ἀπεκρίθη: «Ἰπάγετε νὰ εἴπητε εἰς τὸν Ἰωάννην ὅ,τι βλέπετε καὶ ἀκούετε· οἱ τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν, οἱ κωφοὶ ἀκούουσιν, οἱ νεκροὶ ἐγείρονται, οἱ λεπροὶ καθαρίζονται, εἰς δὲ τοὺς πτωχοὺς κηρύσσεται τὸ εὐαγγέλιον. Μακάριος ὅστις δὲν σκανδαλίζεται δι' ἐμέ».

Ὅτε δὲ ὁ Ἡρώδης ἐώρταζε τὰ γενέθλια αὐτοῦ καὶ γεῦμα λαμπρὸν παρέθηκεν εἰς πάντας τοὺς ἄρχοντας τῆς Γαλιλαίας, εἰσηλθε κατὰ τὸ τέλος τοῦ συμποσίου εἰς τὴν αἴθουσαν ἡ θυγάτηρ τῆς Ἡρωδιάδος καὶ ἤρχισε νὰ χορεύῃ ἐνώπιον τῶν κεκλημένων μετὰ πολλῆς τέχνης καὶ χάριτος. Ὁ Ἡρώδης τοσοῦτον ηὐχαριστήθη ἐκ τοῦ χοροῦ τῆς νεάνιδος, ὥστε εἶπεν εἰς αὐτήν: «Ζήτησον κόρη μου, ὅ,τι θέλεις καὶ σοὶ ἐρχίζομαι νὰ τὸ λάβῃς ἀμέσως». Ἡ νέα τότε συμβουλευ-

θρῆσα τὴν μητέρα αὐτῆς εἶπε· «Δός μοι ἐπὶ πύνακι τὴν κε-

Κόρη μου ἐρέσθημι.

φαλὴν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ». Ἀκούσας ταῦτα ὁ Ἡρώδης ἐλυπήθη πολὺ· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο νὰ παραβῆ τὸν

ἔρχον αὐτοῦ, διέταξε τὸν δῆμιον καὶ ἀπεκεφάλισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ, ἔφερον δὲ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίναν εἰς τὸ κοράσιον, τοῦτο δὲ ἔδωκεν αὐτὴν εἰς τὴν μητέρα του. Τότε οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου λαβόντες ἔθαψαν αὐτόν.

Ρητά: «Γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου καὶ δώσω σοι τὸ στέφανον τῆς ζωῆς». (Ἀποκ. 2, 10).

«Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν». (Ματθ. 5, 10).

25. Ὁ χορτασμὸς τῶν πεντακισχιλίων.

Ὅτε ἡμέραν τινὰ ὁ Ἰησοῦς ἐπορεύθη μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἰς τὴν ἔρημον, ἠκολούθησεν αὐτὸν πολὺς ὄχλος, ἵνα ἀκούσῃ τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ. Ἐδίδασκε ὁ Ἰησοῦς αὐτοὺς περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, καὶ τοσοῦτον οἱ ἄνθρωποι ἐκ τῆς διδασκαλίας ἠὲ χαριστήθησαν, ὥστε καθ' ἑλπὴν τὴν ἡμέραν ἐλησμόνησαν νὰ φάγωσιν. Ἦδη ὁ ἥλιος ἐπλησίαζεν εἰς τὴν δύσιν αὐτοῦ. Οἱ δὲ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ εἶπον πρὸς αὐτόν ν' ἀπολύσῃ τοὺς ἀνθρώπους, ἵνα ὑπάγωσιν εἰς τὰς οἰκίας αὐτῶν καὶ φάγωσιν. Ὁ Ἰησοῦς τότε ἀπεκρίθη εἰς αὐτούς: «Δώσατε ὑμεῖς εἰς αὐτοὺς νὰ φάγωσιν». Ἐπειδὴ δὲ οἱ μαθηταὶ ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον ὅτι δὲν εἶχον εἰμὴ πέντε μόνον ἄρτους καὶ δύο ἰχθῦς, διέταξεν ὁ Ἰησοῦς νὰ φέρωσιν ἐνώπιόν του τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθῦς· τὸ δὲ πλῆθος νὰ καθίσῃ κατὰ σειρὰν ἐπὶ τῆς χλόης. Ἀφοῦ δὲ ἔλαβε τοὺς ἄρτους καὶ τοὺς ἰχθῦς καὶ ἠὲλόγησεν αὐτούς, ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητὰς νὰ διανείμωσιν εἰς τὸν λαόν. Πάντες δὲ πεντακισχιλίοι περίπου, ἔκτος τῶν γυναικῶν καὶ παιδίων, ἔφαγον καὶ ἐχορτάσαν, ἐκ δὲ τῶν περισσευμάτων ἐγένεμισαν οἱ μαθηταὶ δώδεκα ὀλόκληρα κοφίνια.

Ἰδόντες δὲ οἱ ἄνθρωποι τὸ θαῦμα τοῦτο ἐξεπλήσσαντο καὶ

ἔλεγον· «Οὗτος ἀληθῶς εἶναι προφήτης, τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἀποστέλλει εἰς τὸν κόσμον». Ἦθελον δὲ νὰ ἀνακηρύξωσιν αὐτὸν βασιλέα, ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς ἐννοήσας τούτο, ἀπεχώρησεν εἰς ὄρος τι.

^ο **Ρητόν.** «Οἱ ὀφθαλμοὶ πάντων εἰς σὲ ἐλπίζουσι, Κύριε, καὶ σὺ δίδως τὴν τροφήν αὐτῶν ἐν εὐκαιρίᾳ». (Ψαλμ. 144, 15).

26. Ἡ ἀλλόφυλος γυνή.

Ἐπορεύθη ποτὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὰ μεθόρια τῆς Γαλιλαίας καὶ Φοινίκης, γυνή δέ τις ἀλλόφυλος, ἣτις εἶχεν ἀκούσῃ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, εἶπε μεγαλοφώνως πρὸς αὐτόν· «Ἰησοῦ, Υἱὲ Δαυὶδ, ἐλέησόν με, ἡ θυγάτηρ μου καταδασανίζεται ἡμέραν καὶ νύκτα ὑπὸ βαρείας ἀσθενείας». Ὁ δὲ Ἰησοῦς θέλων νὰ δοκιμάσῃ τὴν πίστιν αὐτῆς, δὲν ἔδωκε καμμίαν ἀπόκρισιν εἰς αὐτήν. Ἀλλ' ἡ ταλαίπωρος γυνή, μὴ ἀποθαρρυνθεῖσα ἐκ τούτου ἐξηκολούθει φωνάζουσα καὶ τρέχουσα κατόπιν τοῦ Ἰησοῦ. Τότε οἱ μαθηταὶ παρεκάλεσαν καὶ αὐτοὶ τὸν Ἰησοῦν νὰ τὴν βοηθήσῃ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς θέλων ἀκόμη περισσότερο νὰ δοκιμάσῃ τὴν πίστιν τῆς γυναικὸς ἀπεκρίθη· «Ἀπεστάλην μόνον ἵνα σώσω τὰ ἀπολωλὸτα πρόβατα ἐκ τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ». Ἀλλ' ἡ γυνή ἀκούσασα τοὺς λόγους δὲν ἔπαυε παρακαλοῦσα, ἀλλ' ἦλθε καὶ ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ λέγουσα· «Κύριε βοήθησόν μοι». Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· «Ἀλλὰ δὲν εἶναι φρόνιμον νὰ ἀφαιρῇ τις τὸν ἄρτον τῶν τέκνων αὐτοῦ καὶ νὰ ρίπτῃ αὐτὸν εἰς τοὺς κύνας». Ἡ γυνή ὁμῶς ἀπεκρίθη· «Ναί, Κύριε, ἀλλὰ καὶ τὰ δυστυχῆ κυνάρια χορταίνουσιν ἐκ τῶν ψιγίων, τὰ ὅποια πίπτουσιν ἐκ τῆς τραπέζης τοῦ κυρίου αὐτῶν». Ὁ δὲ Ἰησοῦς πεισθεὶς οὕτως περὶ τῆς πίστεως τῆς γυναικὸς ἐχάρη καὶ εἶπεν εἰς αὐτήν· «Γύναι, ἡ πίστις σου εἶναι μεγάλη·

ὑπαγε καὶ ἄς γείνη ὅ,τι θέλεις». Καὶ παρευθὺς ἐθεραπεύθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

Ὅτε δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐπανήλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἔφερε πρὸς αὐτὸν καὶ ἄλλους ἐκ τοῦ λαοῦ πάσχοντας ἐκ διαφόρων νόσων· πάντας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐθεράπευσε καὶ ὁ λαὸς ἐθαύμαζε διὰ ταῦτα καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν.

27. Ὁμολογία τοῦ Πέτρου.

Ἐρχόμενος ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν περίχωρον τῆς πόλεως Καισαρείας Φιλίππου ἠρώτησε καθ' ὁδὸν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· «Ποῖον μὲ νομίζουσιν οἱ ἄνθρωποι ὅτι εἶμαι;» Ἐκεῖνοι δὲ ἀπεκρίθησαν· «Τινὲς μὲν λέγουσιν ὅτι εἶσαι ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής· ἄλλοι ὅτι εἶσαι ὁ Ἡλίας καὶ ἄλλοι εἰς ἐκ τῶν προφητῶν». Τότε λέγει ὁ Ἰησοῦς· «Ἵμεῖς δὲ ποῖον μὲ θεωρεῖτε;» Τότε ὁμολόγησεν ὁ Σίμων Πέτρος· «Σὺ εἶσαι ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος» ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· «Μακάριος εἶσαι Σίμων, υἱὸς τοῦ Ἰωνᾶ, διότι δὲν σοὶ ἀπεκάλυψε τοῦτο σὰρξ καὶ αἷμα, ἀλλ' ὁ πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Σοὶ λέγω δὲ καὶ ἐγὼ ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Πέτρος καὶ ἐπὶ τῆς πέτρας ταύτης θὰ οἰκοδομήσω τὴν Ἐκκλησίαν μου, καὶ αἱ πύλαι τοῦ ᾄδου δὲν θὰ ἰσχύσωσιν ἐναντίον αὐτῆς».

Ἐκτοτε ὁ Ἰησοῦς ἤρchiσε νὰ προλέγῃ εἰς τοὺς μαθητὰς του τὴν εἰς Ἱερουσαλὴμ προσεχῆ ἀνάστασιν αὐτοῦ, τὰ πάθη, ὅσα ἔμελλε νὰ ὑποστῇ ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων, τὸν θάνατόν του καὶ τὴν τριήμερον αὐτοῦ ἀνάστασιν. Ἐλεγὲ δὲ εἰς αὐτούς· «Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖτω μοι. Ὅς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὅς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ Εὐαγγελίου, σώσει αὐτήν».

Ρητόν· «Κύριε πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις καὶ ἡμεῖς πεπιστεύσαμεν καὶ ἐγνώκαμεν ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος». (Ἰωάν. 6, 68).

28. Ἡ μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.

Μεθ' ἡμέρας ἕξ παρέλαβεν ὁ Ἰησοῦς τρεῖς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ τὸν Πέτρον, τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην καὶ ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος Θαβῶρ ἵνα προσευχηθῆ. Ἐνῷ δὲ προσήυχετο, μετεμορφώθη αἴφνης ἐνώπιον αὐτῶν καὶ τὸ μὲν πρόσωπον αὐτοῦ ἔλαμπεν ὡς ἥλιος, τὰ δὲ φορέματα ἔγειναν λευκὰ ὡς τὸ φῶς. Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐνεφανίσθησαν συνομιλοῦντες μετὰ τοῦ Ἰησοῦ ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ Ἡλίας, ἰστάμενοι ὁ μὲν δεξιὰ, ὁ δὲ ἀριστερὰ αὐτοῦ. Τότε ὁ Πέτρος λέγει πρὸς τὸν Ἰησοῦν· «Κύριε, καλὸν εἶναι νὰ μείνωμεν ἐδῶ καὶ νὰ κάμωμεν ἂν θέλῃς τρεῖς σκηνάς· μίαν διὰ σέ, μίαν διὰ τὸν Μωϋσῆν καὶ μίαν διὰ τὸν Ἡλίαν». Ἐνῷ δὲ ὁ Πέτρος ἔλεγε ταῦτα, φωτεινὴ νεφέλη ἐπεσκίασεν αὐτοὺς καὶ φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης ἠκούσθη λέγουσα· «Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ ἠυδόκησα· αὐτοῦ ἀκούετε». Οἱ μαθηταὶ ἀκούσαντες τὴν φωνὴν ἐτρόμαξαν καὶ ἔπεσον πρηνεῖς κατὰ γῆς. Προσελθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ἤγγισεν αὐτοὺς καὶ εἶπεν· «Ἐγέρθητι, μὴ φοβεῖσθε». Ἐκεῖνοι δὲ ἐγείραντες τοὺς ὀφθαλμοὺς οὐδένα πλέον εἶδον ἐκτὸς τοῦ Ἰησοῦ. Ἐνῷ δὲ κατέβαινον, παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς νὰ μὴ εἰπωσιν εἰς οὐδένα τι ἐξ ὧν εἶδον, ἕως οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀναστῆ ἐκ νεκρῶν.

Ρητόν· «Ἐθρασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς πατρὸς. (Ἰωάν. 1, 14).

29 Ὁ Ἰησοῦς καὶ τὰ παιδιά.

Ὅτε ἔφθασαν εἰς Καπερναοὺμ προσήλθον εἰς τὸν Ἰησοῦν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ ἠρώτησαν αὐτόν· «Τίς ἐξ αὐτῶν θέλει ἔλθαι μετ' ἐμοῦ ἵνα βασιλεύσῃ μετ' ἐμοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν;» Τότε δὲ Ἰησοῦς προσκαλέσας ἑνὸν παιδίον ἔδειξεν αὐτὸ εἰς τοὺς μαθη-

Ὁ Ἰησοῦς εὐλογεῖ τὰ παιδιά.

εἶναι μεγαλύτερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν;» Τότε δὲ Ἰησοῦς προσκαλέσας ἑνὸν παιδίον ἔδειξεν αὐτὸ εἰς τοὺς μαθη-

τάς αὐτοῦ καὶ εἶπεν· «Ἐὰν μὴ στραφῆτε καὶ γίνησθε ὡς τὸ παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ὅστις ταπεινώσῃ ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτος θὰ εἶναι μεγαλύτερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ».

Ἄλλοτε πάλιν ἔφερον πρὸς τὸν Ἰησοῦν πολλαὶ μητέρες τὰ παιδιά αὐτῶν διὰ νὰ ἐπιθέσῃ ἐπ' αὐτῶν τάς χεῖρας καὶ τὰ εὐλογήσῃ. Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπέπληττον τάς μητέρας καὶ ἠμπόδιζον αὐτάς νὰ πλησιάσωσιν. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς τοῦτο ἠγανάκτησε κατ' αὐτῶν καὶ εἶπεν· «Ἄφετε τὰ παιδιά νὰ ἔλθωσι πρὸς με καὶ μὴ ἐμποδίζετε αὐτά, διότι τῶν τοιούτων εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν». Μετὰ ταῦτα δὲ ἐδέχθη μετὰ χαρᾶς τὰ παιδιά καὶ ἐνηγκαλίσθη αὐτὰ καὶ ἐπιθέσας τὴν χεῖρα ἐπ' αὐτῶν τὰ ἠϋλόγησεν.

Ρητόν· «Ὁ Θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιπάσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν». (Ἰακ. 4, 16).

30. Ἡ παραβολὴ τοῦ πονηροῦ δούλου.

Ὅτε ὁ Ἰησοῦς εὐρίσκετο ἐν Καπερναοὺμ ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ Πέτρος· «Κύριε, ποσάκις ὀφείλω νὰ συγχωρήσω τὸν ἀδελφόν μου, ἐὰν οὗτος ἁμαρτήσῃ εἰς ἐμέ; Ἄρκει ἑπτάκις;» Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη· «Ὅχι μόνον ἑπτάκις, ἀλλ' ἑβδομηκοντάκις ἑπτά». Διὰ νὰ παραστήσῃ δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ ὅτι πρέπει νὰ συγχωρῶμεν τὰ ἁμαρτήματα τοῦ πλησίον, διηγήθη τὴν ἑξῆς παραβολήν :

Ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ὁμοιάζει πρὸς βασιλέα, ὅστις ἠθέλησε νὰ ζητήσῃ λογαριασμὸν παρὰ τῶν δούλων αὐτοῦ. Ὅτε λοιπὸν προσεκάλεσεν αὐτούς, εὐρέθη εἷς, ὁ ὅποιος ἔχρεώσται εἰς τὸν βασιλέα δέκα χιλιάδας τάλαντα· καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος του, διέταξεν ὁ βασιλεὺς νὰ πωλήσωσιν αὐτὸν καὶ τὴν γυναῖκά του καὶ τὰ τέκνα

του καὶ πᾶν ὅ,τι εἶχε διὰ τὴν πληρωθῆναι τὸ χρέος. Τότε ὁ δοῦλος γονυπετήσας ἔμπροσθεν τοῦ κυρίου παρεκάλει αὐτὸν λέγων· «Κύριε, ἔσο μακρόθυμος καὶ θὰ σοῦ πληρώσω τὸ χρέός μου». Τότε ὁ κύριος εὐσπλαγχνισθεὶς ἀφήκεν αὐτὸν ἐλεύθερον καὶ ἐχάρισεν εἰς αὐτὸν τὸ χρέος. Ἐξελθὼν τότε ὁ δοῦλος εὗρίσκει ἓνα ἐκ τῶν συνδούλων αὐτοῦ, ὅστις τῇ ἐχρεώσται ἑκατὸν δηνάρια καὶ συλλαβὼν αὐτὸν ἀπαιτεῖ ἐπιμόνως παρ' αὐτοῦ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ χρέους. Ἄλλ' ὁ σύνδουλος μὴ ἔχων τὴν πληρώσῃ ἰκετεύει γονυπετῆς τὸν πρῶτον νὰ ἔχῃ ὑπομονὴν ὑποσχόμενος ὅτι θὰ πληρώσῃ εἰς αὐτὸν τὸ χρέος του. Ἄλλ' ὁ σκληροκάρδιος δοῦλος δὲν ἐνέδωκεν εἰς τὴν παράκλησιν, ἀλλ' ἔρριψε τὸν χρεώστην εἰς τὰς φυλακάς διὰ τὴν ἀναγκάσῃ αὐτὸν νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος του. Τότε οἱ ἄλλοι δοῦλοι ἰδόντες ταῦτα ἐλυπήθησαν καὶ κατήγγειλαν τὸ γεγονός εἰς τὸν κύριον. Οὗτος δὲ καλέσας αὐτὸν εἶπε· «Δοῦλε πονηρέ, ἐγὼ σοὶ ἐχάρισα ὅλον τὸ χρέος σου, διότι μὲ παρεκάλεισας· δὲν ἔπρεπε λοιπὸν καὶ σὺ νὰ εὐσπλαγχνισθῆς τὸν σύνδουλόν σου, ὅπως ἐγὼ σὲ ἠὲσπλαγχνίσθην;» Ὁργισθεὶς δὲ ὁ κύριος διέταξε νὰ τιμωρήσωσιν αὐτὸν ἕως οὗ πληρώσῃ τὸ χρέος.

Οὕτω λοιπὸν θὰ πράξῃ καὶ ὁ οὐράνιος πατήρ πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν μὴ συγχωρῆτε ἕκαστος ἀπὸ καρδίας τὰ ἁμαρτήματα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

Ρητόν. «Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες οὗ αὐτοὶ ἐλεηθήσονται» (Ματθ. 5, 75).

31. Ἡ παραβόλη τοῦ φιλανθρώπου Σαμαρείτου.

Προσηλθέ ποτε εἰς τὸν Ἰησοῦν νομικός τις, ὁ ὁποῖος ἐπείραζεν αὐτὸν καὶ ἔλεγε· «Διδάσκαλε, τί ὀφείλω νὰ πράξω διὰ τὴν κληρονομήσω τὴν αἰώνιον ζωὴν;» Ὁ δὲ Ἰησοῦς

ἠρώτησεν αὐτόν· «Πῶς εἶναι γεγραμμένον ἐν τῇ Μωσαϊκῇ νόμῳ;» Τότε ὁ νομικὸς ἀπεκρίθη· «Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου, ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν· αὕτη ἐστὶν ἡ πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολή». Εἶπε δὲ τότε εἰς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· «Ὁρθῶς ἀπεκρίθης· πράττε κατὰ τὰς ἐντολὰς ταύτας καὶ θὰ ἔχῃς τὴν αἰώνιον ζωὴν». Ἄλλ' ὁ νομικὸς θέλων νὰ δικαιώσῃ ἑαυτὸν προέβαλεν εἰς τὸν Ἰησοῦν τὴν ἐρώτησιν· «Καὶ τίς ἐστὶν ὁ πλησίον;». Διὰ νὰ καταδείξῃ δὲ ὁ Κύριος τοῦτο μετεχειρίσθη τὴν ἐξῆς παραβολήν:

Ἀνθρώπος τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱεριχὼν καὶ καθ' ὁδὸν περιέπεσεν εἰς ληστές, οἱ ὅποιοι ἐγύμνωσαν αὐτόν καὶ ἔδειραν καὶ τὸν ἀφήκαν ἡμιθανή. Διελθὼν ἐκεῖθεν κατὰ τύχην ἱερεὺς τις καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἐν τοιαύτῃ καταστάσει ἀπῆλθε χωρὶς νὰ παράσῃ εἰς αὐτόν οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην βοήθειαν. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐφέρθη καὶ Λευΐτης, διελθὼν μετὰ τὸν ἱερέα. Τέλος δὲ διέρχεται Σαμαρείτης τις, ὁ ὅποιος εὐθύς ὡς εἶδεν ἐκεῖνον πάσχοντα, ἠὺςπλαγχνίσθη αὐτόν καὶ πλησιάσας ἔδεσε τὰς πληγὰς αὐτοῦ καὶ ἐπέχυσεν ἐπ' αὐτῶν ἔλαιον καὶ οἶνον καὶ ἔφερεν αὐτόν ἔπειτα εἰς τὸ ξενοδοχεῖον καὶ περιποιεῖτο αὐτόν. Ἀναχωρήσας δὲ τὴν ἐπιούσαν ἔδωκεν εἰς τὸν ξενοδόχον δύο δηνάρια καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν· «Περιποιήθητι τὸν ἀσθενῆ καὶ ὅτι περισσότερον δαπανήσῃς θὰ σοὶ τὸ πληρώσω ἐγὼ ἀφοῦ ἐπιστρέψω». Ἀφοῦ δὲ ὁ Κύριος ἐτελείωσε τὴν παραβολὴν ἐρωτᾷ τὸν νομικόν· «Τίς τῶν τριῶν τούτων σοὶ φαίνεται ὅτι ἔγινεν ὁ πλησίον εἰς τὸν ληστευθέντα καὶ πάσχοντα;» «Ὁ εὐσπλαγχνισθεὶς αὐτόν», ἀπήντησεν ὁ νομικός. Τότε εἶπεν εἰς αὐτόν, ὁ Ἰησοῦς· «Ἵπαγε καὶ σὺ καὶ πράττε ὁμοίως».

Ρητόν· «Τῆς δὲ εὐποιίας καὶ κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ Θεός».

33. Μάρθα καὶ Μαρία.

Μεταβαίνων ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱερουσαλήμ εἰσῆλθε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἰς τὴν κώμην Βηθανίαν, ὅπου ἐφιλοξενήθη ἐν τῇ οἰκίᾳ γυναικὸς τινος ὀνομαζομένης Μάρθας. Εἶχε δὲ αὕτη ἀδελφὴν καλουμένην Μαρίαν, ἣτις καθήσασα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ ἤκουε τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἡ Μάρθα ἠσχολεῖτο καὶ ἐκοπίαζε πολὺ διὰ τὰ ἐτοιμάσαι τὰ τῆς φιλοξενίας, προσῆλθε καὶ παρεπονέθη εἰς τὸν Ἰησοῦν ἐναντίον τῆς ἀδελφῆς Μαρίας, διότι ἀφήκεν αὐτὴν μόνην ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ. Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη εἰς αὐτήν· «Μάρθα, Μάρθα, σὺ φροντίζεις καὶ ἀνησυχεῖς παρὰ πολὺ, ἐνῶ ἐνός μόνον εἶναι ἀνάγκη· ἡ δὲ Μαρία ἐξέλεξε τὴν ἀγαθὴν μερίδα, ἣτις δὲν θ' ἀφαιρεθῆ ἀπ' αὐτῆς». Τοιοῦτοτρόπως ὁ Ἰησοῦς ἀπέδειξεν, ὅτι πρέπει νὰ ἐπιδιώκωμεν πάντοτε τὰ πνευματικὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ ἔργα τῆς ἀρετῆς καὶ νὰ μὴ περιοριζώμεθα εἰς τὰς ὕλικὰς μόνον φροντίδας.

Ρητόν· «Ζητεῖτε πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται». (Ματθ. 6, 33).

33. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἄφρονος πλουσίου.

Ἀνθρώπος τις ἐκ τοῦ λαοῦ προσῆλθέ ποτε εἰς τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν· «Διδάσκαλε, εἶπε εἰς τὸν ἀδελφόν μου ἵνα μοιρασθῆ μετ' ἐμοῦ τὴν κληρονομίαν». Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη εἰς αὐτόν· «Ἀνθρώπε, τίς με κατέστησε δικαστὴν ἐφ' ὑμᾶς; Ἀπέχετε τῆς πλεονεξίας, διότι ἡ ἀληθὴς εὐδαιμονία δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν ὕλικῶν ἀγαθῶν». Εἶπε δὲ εἰς αὐτόν τὴν ἐξῆς παραβολήν :

Ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου ἠυφόρησεν ἡ χώρα· ἐσκέπτετο δὲ οὗτος καθ' ἑαυτόν, διότι δὲν εἶχε ποῦ νὰ συνάξῃ τοὺς καρ-

ποὺς καὶ εἶπε· «Θὰ κατεδαφίσω τὰς ἀποθήκας μου καὶ θὰ οἰκοδομήσω αὐτὰς μεγαλυτέρας καὶ ἀποῦ συνάξω ὅλα τὰ γεννήματα μου, θὰ εἶπω εἰς τὴν ψυχὴν μου· «Ψυχὴ, ἔχεις τώρα πολλὰ ἀγαθὰ δι' ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου». Καὶ ὁ μὲν πλούσιος τοιαῦτα καθ' ἑαυτὸν ἐφαντάζετο, νομίζων ὅτι θὰ ἔζη αἰωνίως, ὁ Θεὸς ὅμως εἶπε πρὸς αὐτόν· «Ἄφρον, ταύτην τὴν νύκτα ἀποθνήσκεις· ὅσα δ' ἔχεις συνηγμένα εἰς τίνα θ' ἀνήκωσιν;» Τοιοῦτοτρόπως συμβαίνει, προσέθηκεν ὁ Ἰησοῦς, εἰς πάντα, ὅστις θησαυρίζει δι' ἑαυτὸν καὶ δὲν φροντίζει νὰ γείνη ἀρεστὸς εἰς τὸν Θεόν».

Ρητόν· «Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ γῆς ὅπου οἰῆς καὶ βροῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσι καὶ κλέπτουσι· θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σῆς, οὔτε βροῶσις ἀφανίζει καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν, οὐδὲ κλέπτουσιν· ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς ἡμῶν, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδία ἡμῶν». (Ματθ. 6, 19, 21).

34. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀσώτου υἱοῦ.

Θέλων ὁ Ἰησοῦς νὰ καταδείξῃ τὴν εὐσπλαγχινίαν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς εἰλικρινῶς μετανοοῦντας εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολήν:

Ἄνθρωπός τις εἶχε δύο υἱούς· εἶπε δὲ ὁ νεώτερος πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ· «Πάτερ δός μοι τὸ ἀνήκον μοι μέρος τῆς περιουσίας.» Ὁ ἀγαθὸς πατήρ διεμοίρασε τότε εἰς τὰ τέκνα τὴν περιουσίαν αὐτοῦ· ὁ δὲ μικρότερος υἱὸς λάβων τὴν ἀναλογοῦσαν εἰς αὐτὸν περιουσίαν ἀπῆλθε μετ' ὀλίγας ἡμέρας μακρὰν τῆς πατρίδος αὐτοῦ. Ἐκεῖ ἔζη βίον ἄσωτον καὶ συνέβη νὰ δαπανήσῃ ταχέως πᾶν ὅ,τι εἶχε. Ἐπειδὴ δὲ ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ συνέβη πείνα μεγάλη, ἤρχισε καὶ αὐτὸς νὰ ὑποφέρῃ πολὺ καὶ ἵνα μὴ ἀποθάνῃ τῆς πείνης ἠναγκάσθη

νά γείνη ὑπηρέτης εἰς τινὰ πολίτην καὶ κατήντησε νὰ βόσκη τοὺς χοίρους αὐτοῦ. Ἐν τῇ ἀθλίᾳ αὐτῇ καταστάσει εὐρισκόμενος ἐσκέφθη τὸν πατρικὸν τοῦ οἴκου καὶ εἶπε· «Πόσον ἤμην εὐτυχῆς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου! Πόσοι δούλοι τοῦ πατρός μου ἔχουσιν ἀφθονίαν ἄρτου, ἐγὼ δὲ ἀποθνήσκω τῆς πείνης! Πάτερ, ἤμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου καὶ οὐκ εἰμι ἄξιος κληθῆναι υἱός σου· δέξαι με ὡς ἓνα τῶν δούλων σου». Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐκίνησε καὶ ἐπερεύθη εἰς τὸν πατέρα αὐτοῦ.

Ὅτε ὁ πατήρ του εἶδεν αὐτὸν ἐρχόμενον ὠχρὸν καὶ καταβεβλημένον ἐκ τῆς πείνης, φοροῦντα φορέματα πενιχρὰ καὶ ἀνυπόδητον, συνεκινήθη λίαν καὶ ἔπεσεν εἰς τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ τὸν κατεφίλησεν. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ υἱός· «Πάτερ, ἤμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου καὶ οὐκ εἰμι ἄξιος κληθῆναι υἱός σου». Παρευθὺς δὲ ὁ πατήρ εἶπεν εἰς τοὺς δούλους του· «Ἐνδύσατε τὸν υἱόν μου τὴν πρώτην του στολήν· θέσατε δακτυλίδιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ σφάξατε τὸν σιτευτὸν μόσχον, διὰ νὰ φάγωμεν καὶ εὐφρανθῶμεν· διότι ὁ υἱός μου οὗτος ἦτο νεκρὸς καὶ ἀνέζησε καὶ ἀπολωλὼς καὶ εὐρέθη». Καὶ μετ' ὀλίγον ὄλος ὁ οἶκος ἐπληρώθη ἀπὸ χαρᾶν.

Κατὰ τὴν ὥραν ταύτην ὁ πρεσβύτερος υἱὸς ἦτο ἐν τῇ ἐξοχῇ· ὅτε δὲ ἐπανήλθε καὶ ἤκουσε τοὺς χοροὺς καὶ τὰ ᾄσματα, ἠρώτησεν ἓνα ἐκ τῶν δούλων, τί συμβαίνει· ἐκεῖνος δὲ ἀπεκρίθη εἰς αὐτόν· «Ὁ ἀδελφός σου ἦλθε καὶ ὁ πατήρ σου ἐκ τῆς χαρᾶς τοῦ ἔσφαξε τὸν σιτευτὸν μόσχον, διότι ἐπανεῖδεν αὐτὸν ὑγιαῖ». Μαθὼν ταῦτα ὁ πρεσβύτερος υἱὸς ὠργίσθη καὶ δὲν ἤθελε νὰ εἰσέλθῃ. Ὁ δὲ πατήρ ἐξῆλθε τότε καὶ παρεκάλει αὐτὸν νὰ εἰσέλθῃ. Ἄλλ' ὁ πρεσβύτερος υἱὸς εἶπε πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ· «Πάτερ μου ἐγὼ σοὶ δουλεύω ἐπὶ τσαῦτα ἔτη καὶ φυλάττω πάντοτε τὰς ἐντολάς σου· καὶ ὅμως οὐδέποτε μοὶ ἔδωκας ἐρίφιον διὰ νὰ εὐφρανθῶ μετὰ

τῶν φίλων μου. Τώρα δέ, ὅποτε ἦλθεν ὁ υἱός σου, ὅστις ἐσπατάλησε τὴν περιουσίαν σου, ἔσφαξας δι' αὐτὸν τὸν σιτευτὸν μόσχον». Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ πατήρ εἶπε πρὸς αὐτόν· «Τέκνον μου, σὺ πάντοτε εἶσαι μετ' ἐμοῦ καὶ πᾶν ὅ,τι ἔχω εἶναι ἰδικόν σου. Ἐπρεπε δὲ καὶ σὺ νὰ χαρῆς καὶ νὰ εὐφρανθῆς, διότι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦτο καὶ ἀνέζησε καὶ ἀπολωλὼς ἦτο καὶ εὐρέθη».

Ῥητόν· «Ἐὰν ὁμολογῶμεν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν πιστός ἐστι καὶ δίκαιος ὁ Θεός, ἵνα ἀφῆ ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας, καὶ καθάρσιον ἡμᾶς ἀπὸ πύσης ἀδικίας.» (Α'. Ἰωάν. 9.)

35. Παραβολή τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ πτωχοῦ.

Διδάσκων ὁ Ἰησοῦς πῶς τιμωροῦνται οἱ πλούσιοι, οἵτινες παραμελοῦσι τὰ καθήκοντα αὐτῶν καὶ πῶς ἀνταμείβονται οἱ πτωχοί, οἱ ὑπομένοντες καρτερικῶς τὴν δυστυχίαν αὐτῶν, εἶπε τὴν ἑξῆς παραβολήν·

Ἦν ἄνθρωπος πλούσιος, ὅστις ἔζη λαμπρῶς καὶ ἐνεδύετο πολυτελῶς. Πτωχὸς δὲ τις Λάζαρος καλούμενος ἔκειτο πλησίον τῆς θύρας τοῦ πλουσίου καὶ ἐζήτει νὰ χορτασθῆ ἀπὸ τὰ ψιχία τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου. Μετά τινα χρόνον ἀπέθανον ἀμφότεροι, καὶ τὸν μὲν πτωχὸν Λάζαρον ἔφερον οἱ ἄγγελοι εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ἀβραάμ ἐν τῇ οὐρανῷ, ὁ δὲ πλούσιος, ἀφοῦ ἐτάφη μεγαλοπρεπῶς, μετεφέρθη εἰς τὸν ἅδην, ὅπου πρὸς τιμωρίαν τοῦ ἐβασανίζετο δεινῶς. Πάσχων ὁ πλούσιος ἐν τῇ ἅδῃ ὕψωσεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ εἶδε τὸν Λάζαρον εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ἀβραάμ καὶ εἶπε· «Πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με καὶ πέμψον τὸν Λάζαρον νὰ δροσίση τὴν γλῶσσάν μου δι' ὀλίγου ὕδατος, διότι βασανίζομαι φοβερῶς». Τότε ἀπεκρίθη εἰς αὐτὸν ὁ Ἀβραάμ· «Τέκνον ἐνθυμήθητι ὅτι σὺ μὲν ἀπήλαυσας τὰ ἀγαθὰ τῆς

ζωῆς καὶ ἐλησμόνησας τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ, ἔδὲ Λάζαρος ὑπέμεινεν ἀγογγύστως τὴν δυστυχίαν του. Διὰ ταῦτα διακαίως τώρα τιμωρεῖσαι, ἐνῷ ὁ Λάζαρος εὐφραίνεται. Ἐκτὸς τούτου μέγα χάσμα χωρίζει ἡμᾶς ἀπὸ σοῦ καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ ἔλθῃ ἀπὸ αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς». Τότε ὁ πλούσιος εἶπεν· «Στείλε τοῦλάχιστον, πάτερ Ἀβραάμ, τὸν Λάζαρον εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, ὅπως συμβουλευσῇ τοὺς ἀδελφούς μου, ἵνα πράττωσιν ἔργα καλὰ καὶ μὴ ἔλθωσι καὶ αὐτοὶ εἰς τοῦτον τὸν τόπον τῶν βασάνων». Ὁ δὲ Ἀβραάμ ἀπεκρίθη· «Ἐχουσι τὰ βιβλία τοῦ Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν καὶ ἂν ὑπακούωσιν, εἰς τὰς παραγγελίας αὐτῶν». «Ὅχι, πάτερ Ἀβραάμ, εἶπεν ὁ πλούσιος, εὐκολώτερον θὰ πιστεύσωσιν, ἐὰν ἐκ τῶν νεκρῶν τις ὑπάγῃ πρὸς αὐτούς». Ὁ δὲ Ἀβραάμ ἀπεκρίθη πάλιν· «Ἐὰν δὲν πιστεύσωσιν εἰς τοὺς λόγους τοῦ Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν, οὐδὲ ἐὰν ἐκ τῶν νεκρῶν τις ἀναστῆθῃ καὶ μεταβῇ εἰς αὐτούς, θὰ πιστεύσωσιν».

Ῥητόν· Μακάριοι οἱ πενθοῦντες, οἱ αὐτοὶ παρακληθήσονται. (Ματθ. 5, 4).

36. Παραβολὴ τοῦ τελώνου καὶ Φαρισαίου.

Θέλων ὁ Ἰησοῦς νὰ καταδικάσῃ ἐκείνους, ὅσοι ὑπερηφάνεον διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ εὐσέβειάν των καὶ περιφρονοῦσι τοὺς ἄλλους, εἶπε δὲ τὴν ἑξῆς παραβολήν:

Δύο ἄνθρωποι ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερόν διὰ νὰ προσευχηθῶσιν· ἐκ τούτων ὁ μὲν εἰς ἦτο Φαρισαῖος, ὁ δὲ ἕτερος τελώνης. Καὶ ὁ μὲν Φαρισαῖος ἵστατο πλήρης ἀλαζονείας ἐνώπιον τοῦ θυσιαστηρίου καὶ προσηύχετο ὡς ἑξῆς· «Σὲ εὐχαριστῶ, Θεέ μου, διότι δὲν εἶμαι καθὼς οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι ἄρπαγες, ἄδικοι, ἄσωτοι ἢ καθὼς οὗτος ὁ τελώνης· ἐγὼ νηστεύω δις τῆς ἑβδομάδος καὶ δίδω πάντοτε εἰς τοὺς πτωχοὺς

τὸ δέκατον τῶν εισοδημάτων μου». Ὁ δὲ τελώνης συναισθανόμενος τὰς ἀμαρτίας αὐτοῦ δὲν ἐτόλμα νὰ πλησιάσῃ τὸ θυσιαστήριον, ἀλλ' ἴστατο μακρὰν καὶ ἔχων τὰ βλέμματα αὐτοῦ προσηλωμένα κάτω, ἔτυπτε τὸ στήθος του καὶ ἔλεγε μετὰ δακρύων· «Θεέ μου, συγχώρησόν με τὸν ἀμαρτωλόν». Ἐξηγῶν δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν παραβολὴν εἰς τοὺς μαθητάς προσέθηκε· «Σὰς λέγω, ὅτι ἐκ τῶν δύο τούτων ὁ τελώνης ἐπορεύθη εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ μᾶλλον δίκαιος καὶ καθαρὸς ἢ ὁ Φαρισαῖος, διότι «πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται».

Ῥητόν· «Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἀμαρτίαν οὐκ ἔχομεν, ἑαυτοὺς πλανῶμεν καὶ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν». (Ἰωάνν. 1, 8).

Ἡ θεραπεία τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ.

Διερχόμενος ὁ Ἰησοῦς διὰ τῆς ἑδοῦ τῶν Ἱεροσολύμων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς. Οἱ δὲ μαθηταὶ ἠρώτησαν αὐτόν· «Διδάσκαλε, τίς ἡμαρτε καὶ ἐγεννήθη οὗτος τυφλός; αὐτὸς ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ;» Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη· «Οὔτε αὐτὸς οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἐγεννήθη τοιοῦτος, ἵνα τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ φανερωθῶσιν». Ἐπτυσε δὲ χαμαὶ καὶ ποιήσας πηλὸν ἤλειψε δι' αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν· «Ἵπαγε νὰ ριφθῆς εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Σιλωάμ». Ὁ δὲ τυφλὸς πράξας τοιοτοτρόπως ἐπανήλθε βλέπων· πάντες δὲ ὅσοι εἶδον αὐτὸν βλέποντα, ἐξεπλάγησαν καὶ ἠπόρουν διὰ τοῦτο.

Ἦτο δὲ Σάββατον ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ὁ Ἰησοῦς ταῦτα ἐπραττεν· οἱ δὲ Φαρισαῖοι καλέσαντες τὸν θεραπευθέντα ἠρώτων αὐτόν, πῶς ἀνέβλεψεν· ἐκεῖνος δὲ διηγῆθη εἰς αὐτοὺς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. Τότε ἄλλοι μὲν τῶν Φαρισαίων καταγόρουν τὸν Ἰησοῦν, διότι δὲν ἐφύλαττε τὸ Σάββατον,

ἄλλοι δὲ μὴ πιστεύοντες ἔλεγον εἰς τὸν ἀναβλέψαντα, ὅτι

Ὁ Ἰησοῦς θεραπεύει τὸν ἐκ γενετῆς τυφλόν.

εἶναι ἀδύνατον ἁμαρτωλὸς ἄνθρωπος νὰ κάμῃ τοιαῦτα θαύματα.

ματα· ἐκεῖνος δὲ ἀπεκρίνετο εἰς αὐτούς· «Ἄν εἶναι ἀμαρτωλὸς ἢ ὄχι, ἀγνοῶ. Γινώσκω μόνον ὅτι ἤμην τυφλὸς καὶ τώρα βλέπω». Οἱ δὲ Φαρισαῖοι καὶ πάλιν ἠρώτησαν αὐτόν· «Καὶ πῶς ἐθεράπευσε τοὺς ὀφθαλμούς σου;» Ἀπεκρίθη δὲ ὁ πρῶην τυφλός· «Σᾶς τὸ εἶπον ἤδη· τί μὲ ἐρωτᾶτε καὶ πάλιν; θέλετε ἴσως νὰ γίνητε μαθηταὶ αὐτοῦ; Τότε οἱ Φαρισαῖοι εἶπον· «Σὺ εἶσαι μαθητὴς αὐτοῦ· ἡμεῖς δὲ τοῦ Μωϋσέως καὶ γινώσκομεν, ὅτι ὁ Θεὸς πρὸς Μωϋσῆν ἐλάλησεν. Περὶ αὐτοῦ δὲ δὲν γινώσκομεν πόθεν εἶναι». Τότε ὁ πρῶην τυφλὸς εἶπεν εἰς αὐτούς· «Εἶναι παράξενον, ὅτι ἀγνοεῖτε πόθεν εἶναι. Ἐν τῷ κόσμῳ δὲν ἠκούσθη μέχρι τοῦδε, ὅτι ἐθεράπευσέ τις τοὺς ὀφθαλμούς τυφλοῦ ἐκ γενετῆς. Ἐὰν ὁ θεράπευσας με δὲν ἦτο ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ, δὲν ἠδύνατο νὰ κάμῃ τοῦτο». Τότε οἱ Φαρισαῖοι ὀργισθέντες ἀπέπεμψαν αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς συναντήσας μετ' ὀλίγας ἡμέρας τὸν ἐκ γενετῆς τυφλὸν εἶπε πρὸς αὐτόν· «Πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ;» Ἐκεῖνος δὲ ἠρώτησε· «Καὶ ποῖος εἶναι, Κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν;» Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη· «Ὁ μετὰ σοῦ ὄμιλῶν». Τότε ὁ ἄνθρωπος προσκυνήσας τὸν Ἰησοῦν, εἶπε· «Πιστεύω, Κύριε».

Ῥητόν· «Ἐγὼ εἶμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἔξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς». (Ἰωάνν. 8, 12).

38. Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου.

Ἐν τῇ κώμῃ Βηθανίᾳ ἠσθένει βαρέως ὁ Λάζαρος, ὁ ἀδελφὸς τῆς Μαρίας καὶ τῆς Μάρθας. Αἱ ἀδελφαὶ τοῦ Λαζάρου εἰδοποίησαν τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπον· «Κύριε, ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν Λάζαρος, τὸν ὁποῖον ἀγαπᾶς, ἀσθενεῖ βαρέως». Μαθῶν τοῦτο ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ· «Ἡ ἀσθένεια αὐτῆ δὲν εἶναι διὰ θάνατον, ἀλλὰ διὰ νὰ δοξασθῇ ὁ

υἱὸς τοῦ Θεοῦ· ὁ φίλος ἡμῶν Λάζαρος κοιμάται· ὑπάγω γὰρ ἐξυπνήσω αὐτόν». Ἐπειδὴ δὲ οἱ μαθηταὶ ἐνόμισαν κατ' ἀρχάς, ὅτι πράγματι ὁ Λάζαρος ἐκοιμάτο, ἐφανέρωσεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἀπέθανε καὶ ἀπήλθε μετὰ τῶν μαθητῶν του εἰς Βηθανίαν.

Ὅτε ὁ Ἰησοῦς ἐφθασεν, εὔρεν τὸν Λάζαρον ἀπὸ τεσσάρων ἡμερῶν ἐν τῇ τάφῳ κείμενον. Πολλοὶ δὲ Ἰουδαῖοι εἶχον ἔλθῃ ἐξ Ἱερουσαλήμ πρὸς παρηγορίαν τῶν δύο ἀδελφῶν. Ἡ Μάρθα ἐξεληθοῦσα εἰς ὑπάντησιν τοῦ Ἰησοῦ εἶπε πρὸς αὐτόν· «Κύριε, ἐὰν ἦσο ἐδῶ, ὁ ἀδελφός μου δὲν θὰ ἀπέθνησκε». Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτήν· «Ὁ ἀδελφός σου θ' ἀναστηθῆ». Ἐπειδὴ δὲ ἡ Μάρθα ἀπήντησε· «Γινώσκω, Κύριε, ὅτι θὰ ἀναστηθῆ κατὰ τὴν μέλλουσαν κρίσιν», εἶπεν εἰς αὐτήν ὁ Ἰησοῦς· «Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ· ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, δὲν θὰ ἀποθάνῃ, θὰ ζήσῃ. Καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμέ, δὲν θὰ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα. Πιστεύεις τοῦτο;» Τότε ἡ Μάρθα ἀπεκρίθη· «Ναί, Κύριε, πιστεύω ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Χριστός, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ».

Ἀφοῦ ἡ Μάρθα εἶπε ταῦτα, ἔσπευσε καὶ ἀνήγγειλεν εἰς τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς τὴν ἔλευσιν τοῦ Ἰησοῦ. Ἡ δὲ Μαρία συνοδευομένη ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ὅσοι παρευρίσκοντο εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς πρὸς παρηγορίαν, ἐξῆλθε ταχέως καὶ ἔπαισεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ εἶπε· «Κύριε, ἐὰν ἦσο ἐδῶ, ὁ ἀδελφός μου δὲν θὰ ἀπέθνησκεν». Ὁ Ἰησοῦς τότε ἰδὼν τὴν Μαρίαν κλαίουσαν συνεκινήθη λίαν καὶ ἠρώτησεν ποῦ ἔθηκαν τὸν Λάζαρον. Τότε ὠδήγησαν τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸν τάφον καὶ ἀφήρεσαν κατὰ παραγγελίαν αὐτοῦ τὸν λίθον, ὅστις ἔκειτο ἐπὶ τοῦ μνημείου. Ὑψώσας δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, προσηυχήθη εἰς τὸν οὐράνιον πατέρα καὶ εἶπε μεγαλοφώνως· «Λάζαρε, δεῦρο ἔξω». Καὶ παρευθὺς ὁ Λάζαρος ἀνέστη καὶ ἐξῆλθεν ἔξω τοῦ τάφου. Ταῦτα ἰδόντες πολλοὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐπίστευσαν εἰς τὸν

Ὁ Ἰησοῦς προαγγέλλει τὰ πάθη αὐτοῦ. Ζακχαῖος 53

Ἰησοῦν. Ἀλλ' οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι εὐθὺς ὡς ἔμαθον τὸ θαῦμα, συνήλθον εἰς συνέδριον καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἀπεφάσισαν νὰ θανατώσωσι τὸν Ἰησοῦν.

Τροπάριον. Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν πρὸ τοῦ σοῦ πάθους πιστούμενος, ἐκ νεκρῶν ἤγειρας τὸν Λάζαρον, Χριστὲ ὁ Θεός. Ὅθεν καὶ ἡμεῖς, ὡς οἱ παῖδες, τὰ τῆς κρίκης σύμβολα φέρουμες, σοὶ τῷ νικητῇ τοῦ θανάτου βοῶμεν Ὁσαννὰ ἐν τοῖς Ὑψίστοις, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου. (Ἀπολυτίκιον τῶν Βαΐων).

39. Ὁ Ἰησοῦς προαγγέλλει εἰς τοὺς μαθητὰς τὰ πάθη αὐτοῦ. Ζακχαῖος.

Ἀναβαίνων ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱερουσαλὴμ μετὰ τῶν μαθητῶν του ἤρχισε καθ' ὁδὸν νὰ διηγῆται εἰς αὐτούς, ὅσα ἔμελλον νὰ συμβῶσιν. Ἔλεγε δὲ εἰς αὐτούς: «Ἴδου ἀναβαίνομεν εἰς Ἱερουσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θὰ παραδοθῇ εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς καὶ θὰ καταδικάσωσιν αὐτὸν εἰς θάνατον καὶ θὰ παραδώσωσιν αὐτὸν εἰς τὰ ἔθνη καὶ θὰ μαστιγώσωσι καὶ θὰ ἐμπαίξωσι καὶ θὰ ἀποκτείνωσιν αὐτὸν καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν θὰ ἀναστηθῇ». Ἀλλ' ὁ λόγος οὗτος ἦτο ἀκατάληπτος εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ.

Πορευόμενος περαιτέρω διήρχετο ὁ Ἰησοῦς τὴν πόλιν Ἱεριχῶ. Ἐκεῖ ἔζη ἀνὴρ πλούσιος, ἀρχιτελώνης, ὀνόματι Ζακχαῖος, ὁ ὅποτος σφόδρα ἐπόθει νὰ ἴδῃ τὸν Ἰησοῦν· ἐπειδὴ ἔμως ἦτο μικρόσωμος καὶ δὲν ἠδύνατο ἕνεκα τοῦ σωρευθέντος πλῆθους νὰ βλέπῃ, ἔδραμεν ἐγκαίρως καὶ ἀνέβη εἰς μίαν συκομορέαν διὰ νὰ ἴδῃ αὐτὸν διερχόμενον. Ὅτε δὲ διήλθεν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς, παρετήρησεν αὐτὸν καὶ ἐννοήσας τὴν ἀγαθὴν αὐτοῦ διάθεσιν εἶπε: «Ζακχαῖε, σπεῦσον νὰ καταβῆς, διότι σήμερον θὰ μείνω εἰς τὴν οἰκίαν σου». Προθύμως ὑπακούσας ὁ Ζακχαῖος ὑπεδέχθη τὸν Ἰησοῦν πλήρης

χαράς. Ὅτε δὲ οἱ Φαρισαῖοι εἶδον τοῦτο, ἤρχισαν πάλιν νὰ γογγύζωσι κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, διότι κατέλυσεν ἐν τῇ οἰκῇ ἀμαρτωλοῦ. Ἀλλ' ὁ Ζακχαῖος παρουσιασθεὶς ἐνώπιον τοῦ Κυρίου εἶπεν· «Ἰδοῦ, Κύριε, τὸ ἥμισυ τῆς περιουσίας μου δίδω εἰς τοὺς πτωχοὺς· ἂν δὲ ἠδίκησα κανένα, ἀποδίδω εἰς αὐτὸν τὸ τετραπλάσιον». Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἰδὼν τὴν εἰλικρινὴν τοῦ Ζακχαῖου πίστιν εἶπε· «Σήμερον ἔγεινεν εἰς τὸν οἶκον τοῦτον σωτηρία· καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ εἶναι, διότι ἦλθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου νὰ ζητήσῃ καὶ σῶσῃ τὸ ἀπολωλός».

Ῥητόν· «Ὁ ἐπικαλύπτων ἀσέβειαν ἑαυτοῦ οὐκ εὐδοκῶθήσεται, ὁ δὲ ἐξελούμενος ἐλέγχους ἀγαπηθήσεται». (Παροιμ. 28, 13).

40. Ὁ Ἰησοῦς ἐν Βηθανίᾳ.

Ἐξ ἡμέρας πρὸ τοῦ Πάσχα ἐφιλοξενεῖτο ὁ Ἰησοῦς εἰς Βηθανίᾳ ἦτο δὲ κεκλημένος καὶ ὁ Λάζαρος· καὶ ἡ μὲν Μάρθα ὑπηρέτει κατὰ τὸ δεῖπνον, ἡ δὲ Μαρία θέλουσα νὰ δείξῃ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῆς πρὸς τὸν Ἰησοῦν ἔφερεν ἐντὸς πολυτίμου ἀγγείου μύρον ἐκλεκτὸν καὶ ἤλειψε δι' αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐσπόγγιζεν αὐτοὺς διὰ τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς τῆς. Ἡ συνήθεια αὕτη ἔθεωρεῖτο ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων ὡς ἐξαιρετικὴ πρὸς τοὺς ξένους τιμὴ. Τοῦτο ἰδὼν ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης εἰς ἓκ τῶν μαθητῶν του, ὁ ὁποῖος ἔμελλε καὶ νὰ παραδώσῃ τὸν Ἰησοῦν εἰς τοὺς Ἰουδαίους, εἶπε· «Διατί νὰ μὴ πωληθῇ τὸ μύρον τοῦτο καὶ δοθῇ τὸ χρῆμα εἰς τοὺς πτωχοὺς;» εἶπε δὲ τὸν λόγον τοῦτον ὄχι ἐξ ἀγάπης πρὸς τοὺς πτωχοὺς, ἀλλὰ διότι δὲν ἐκράτει τὸ κοινὸν ταμεῖον τῶν μαθητῶν καὶ ἤθελε νὰ κλέψῃ τὰ χρήματα. Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη εἰς τὸν Ἰούδαν· «Ἄφες αὐτήν, διότι ἔπραξεν ἔργα καλά. Τοὺς πτωχοὺς ἔχετε πάντοτε πλησίον σας καὶ δύνα-

σθε νὰ εὐεργετῆτε, ὅποταν θέλητε· ἐμὲ ὅμως δὲν ἔχετε. Αὕτη ἔπραξεν ὅτι ἠδύνατο· προέλαβε δὲ νὰ ἀλείψῃ τὸ σῶμά μου ἕνεκεν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου, καὶ ἡ πράξις αὕτη θὰ κηρύττεται εἰς ὅλον τὸν κόσμον διὰ τοῦ εὐαγγελίου μου».

Ρητόν· «Περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν προσφορὰν καὶ θυσίαν τῷ Θεῷ εἰς ὁσμὴν εὐωδίας». (Ἐφεσ. 5, 1).

41. Θριαμβευτική εἴσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ.

Τὴν ἐρχομένην ἡμέραν ἀνεχώρησεν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Βηθανίας καὶ ἐπορεύετο μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα. Ὅτε δὲ ἐπλησίαζον εἰς τὴν πόλιν, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς εἰς δύο ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ· «ὑπάγετε εἰς τὴν ἀπέναντι κώμην, ἐκεῖ θὰ εὑρητε ὄνον δεδεμένην μετὰ τοῦ πώλου αὐτῆς. Λύσατε καὶ φέρατε αὐτήν· ἐὰν δὲ τις ἐμποδίσῃ ὑμᾶς, εἶπατε εἰς αὐτόν, ὅτι ὁ Κύριος ἔχει ἀνάγκην αὐτῆς». Καὶ οἱ μὲν μαθηταὶ ἔπραξαν κατὰ τὴν παραγγελίαν τοῦ Κυρίου· ἀφοῦ δὲ ἐπέθηκαν ἐπὶ τοῦ πώλου τὰ ἐνδύματα αὐτῶν ἐκάθισαν ἐπ' αὐτοῦ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐπορεύοντο τοιοῦτοτρόπως εἰς Ἱερουσαλήμ.

Ὅτε δὲ ὁ λαὸς συναθροισθεὶς εἰς Ἱερουσαλήμ διὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Πάσχα ἤκουσεν ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς, ἔδραμεν εὐθὺς ἔξω τῆς πόλεως πρὸς προῦπάντησιν αὐτοῦ καὶ ἄλλοι μὲν ἐκράτουν εἰς χεῖρας βαῖα φοινίκων, ἄλλοι δὲ ἔστρωσαν εἰς τὸ μέρος, ὅποθεν θὰ διήρχετο ὁ Ἰησοῦς, τὰ φορέματα αὐτῶν ἢ κλάδους δένδρων, καὶ πάντες ὁμοῦ ἔκραζον· «Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυῖδ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὡσαννὰ ἐν τοῖς Ὑψίστοις». Πολλοὶ τῶν Φαρισαίων φθονήσαντες τὸν Ἰησοῦν διὰ τὸν θρίαμβον τοῦτον

εἶπον εἰς αὐτόν· «Διδάσκαλε, διάταξον τὸν λαὸν νὰ σιωπήσῃ». Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν· «Ἐὰν οὗτοι σιωπήσωσι, θὰ ἀνακράξωσι τότε οἱ λίθοι».

Ὅτε δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐπλησίασε καὶ εἶδε τὴν πόλιν, ἐδάκρυσεν δι' αὐτὴν καὶ εἶπεν· «Εἴθε νὰ ἐγίνωσκες τὸ συμφέρον σου, ἀλλ' οἱ ὀφθαλμοὶ σου δὲν βλέπουσι· θὰ ἔλθῃ καιρὸς, καθ' ὃν οἱ ἐχθροὶ σου θὰ σὲ περικυκλώσωσι καὶ θὰ σὲ μεταβάλλωσιν εἰς ἐρείπια καὶ δὲν θὰ μείνῃ ἐντός σου λίθος ἐπὶ λίθου». Τότε εἰσηλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν πόλιν, ἣτις ἐσειέσθη πᾶσα· πάντες δὲ ἔλεγον· «Τίς ἔστιν οὗτος;» Ὁ δὲ λαός, ὁ συνοδεύων, ἀπεκρίνετο· «Οὗτός ἐστιν ὁ Ἰησοῦς ὁ προφήτης ὁ ἀπὸ Ναζαρέτ Γαλιλαίας».

Ρητόν· Ἴδου ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται σοι πρᾶς καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον καὶ πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου». (Ζαχαρ. 9, 9).

42. Ἡ παραβολὴ τοῦ βασιλικοῦ γάμου.

Διδάσκων καὶ πάλιν ὁ Ἰησοῦς εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολήν· «Ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ὁμοιάζει πρὸς βασιλέα, ὁ ὁποῖός ἐμελλε νὰ τελέσῃ τοὺς γάμους τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. Ἀπέστειλε δὲ τοὺς δούλους, ἵνα καλέσωσι τοὺς ξένους εἰς τὸν γάμον. Ἄλλ' ἐκεῖνοι δὲν ἤθελον νὰ ὑπάγωσιν. Ἀπέστειλε δὲ καὶ δευτέραν φορὰν τοὺς δούλους καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς· «Εἶπατε εἰς τοὺς φίλους· Ὁ γάμος εἶναι ἕτοιμος· ἔλθετε». Ἄλλ' ἐκεῖνοι καὶ πάλιν ἀδιαφορήσαντες ἀπήλθον, τινὲς μὲν εἰς τὸν ἀγρὸν αὐτῶν, ἄλλοι δὲ εἰς τὰ ἔργα αὐτῶν καὶ ἄλλοι συνέλαβον τοὺς δούλους καὶ ἐξύβρισαν καὶ ἐφόνευσαν αὐτούς. Ὅτε δὲ ὁ βασιλεὺς ἔμαθε ταῦτα, ὠργίσθη λίαν καὶ ἀπέστειλε πάραυτα τὰ στρατεύματα αὐτοῦ· καὶ τοὺς μὲν φονεῖς τῶν δούλων ἀπέκτεινε, τὴν δὲ πόλιν αὐτῶν κατέκαυσεν. Εἶπε δὲ εἰς τοὺς δούλους αὐτοῦ· «Ὁ μὲν γάμος εἶναι ἕτοιμος,

ἀλλ' οἱ κεκλημένοι ἦσαν ἀνάξιοι. Ἐξέλθετε διὰ ταῦτα εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ καλέσατε, ὅποιον ἂν εὔρητε». Οἱ δὲ δοῦλοι ἐξελθόντες προσεκάλεσαν ὅσους εὔρισκον, ἀδιακρίτως καὶ καλοὺς καὶ κακοὺς, ἐγένεσε δὲ ἡ οἰκία ἀπὸ ξένους. Ὅτε δὲ ὁ βασιλεὺς εἰσῆλθε καὶ εἶδε τοὺς προσκεκλημένους, παρητήρησε μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἄνθρωπον, ὅστις δὲν εἶχεν ἔνδυμα γάμου καὶ ἠρώτησεν αὐτόν, πῶς εἰσῆλθε χωρὶς νὰ ἔχη ἔνδυμα γάμου. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος ἐσιώπα, διέταξεν ὁ βασιλεὺς τοὺς ὑπηρέτας νὰ δέσωσι τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας του καὶ νὰ ρίψωσιν αὐτὸν εἰς τὸν τόπον τῆς βασάνου. «Ὅτι πολλοὶ μὲν εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δ' ἐκλεκτοί».

43. Ἀπόδοτε τὰ τοῦ Καίσαρος Καίσαρι.

Ὁ ὀβολὸς τῆς χήρας.

Οἱ Φαρισαῖοι δὲν ἔπαυον ζητοῦντες ὅλον ἐν ἀφορμῇ πρὸς κατηγορίαν τοῦ Ἰησοῦ. Πρὸς τοῦτο ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν τοὺς μαθητὰς των μετὰ τινων ὀπαδῶν τοῦ Ἡρώδου καὶ ἠρώτησαν αὐτόν: «Διδάσκαλε, γινώσκομεν ὅτι εἶσαι ἀληθῆς διδάσκαλος καὶ ὅτι τὴν ἑδὸν τοῦ Θεοῦ μετὰ παρρησίας διδάσκεις, χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρῃσαι οὐδαμῶς διὰ τὴν κοσμικὴν δόξαν. Εἰπέ μας. Τί φρονεῖς; Πρέπει νὰ δίδωμεν φόρον εἰς τὸν Καίσαρα ἢ ὄχι;» Ἐννοήσας ὁ Ἰησοῦς τὴν πονηρίαν αὐτῶν καὶ τὴν παγίδα, τὴν ὁποίαν ἤθελον νὰ τῷ στήσωσιν, ἀπεκρίθη εἰς αὐτούς: «Τί μὲ πειράζετε ὑποκριταί; Δεῖξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ Καίσαρος». Τότε ἔδωκαν εἰς αὐτὸν ἓν δηνάριον· ὁ δὲ Ἰησοῦς δεικνύων αὐτὸ ἠρώτησεν αὐτούς: «Τίνος εἶναι ἡ εἰκὼν αὕτη;» Πάντες ἀπεκρίθησαν: «Τοῦ Καίσαρος». Εἶπε δὲ εἰς αὐτούς ὁ Ἰησοῦς: «Ἀπόδοτε λοιπὸν τὰ τοῦ Καίσαρος εἰς τὸν Καίσαρα καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν Θεόν».

Καθήμενος δὲ ἐ Ἰησοῦς παρὰ τὸ ταμεῖον τοῦ ναοῦ ἔδλεπε, πῶς οἱ ἄνθρωποι προσήρχοντο καὶ ἔρριπτον εἰς αὐτὸ χρή-

Ὁ ὀβολὸς τῆς χήρας

ματα καὶ οἱ μὲν πλούσιοι προσέφερον πολλά· πτωχὴ δὲ τις χήρα ἐλθοῦσα ἔρριψεν εἰς αὐτὸ ἓνα ὀβολόν. Ἰδὼν δὲ τοῦτο ἐ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς του· « Ἀληθῶς λέγω

πρὸς ὑμᾶς, ἢ γήρα αὐτῆ ἔρριψε περισσότερον πάντων εἰς τὸ ταμεῖον, διότι πάντες μὲν οἱ ἄλλοι προσέφερον ἐκ τοῦ περισσεύματος αὐτῶν, αὐτῆ δὲ ἔδωκεν ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς πᾶν ὅ,τι εἶχεν».

Ρητόν. «Ὁ ἄνθρωπος ὄφεται εἰς πρόσωπον, ὁ δὲ Θεὸς ὄφεται εἰς καρδίαν». (Α΄. Βασ. 16, 7).

44. Περὶ τῆς μελλούσης κρίσεως.

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς κατὰ τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ συχνάκις ἀνέφερεν, ὅτι οἱ ἄνθρωποι εἶναι ὑπόλογοι πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τὰς πράξεις αὐτῶν καὶ ὅτι ἡμέραν τινα θὰ κριθῶσιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Περὶ τῆς μελλούσης ταύτης κρίσεως ἔκαμέ ποτε τὴν ἐπομένην διδασκαλίαν.

Ὅταν ἔλθῃ ὁ Κύριος περιστοιχούμενος ὑπὸ τῶν οὐρανίων ἀγγέλων καὶ καθήσῃ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς δόξης, θὰ συναχθῶσιν ἐνώπιον αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, ὁ δὲ Κύριος θὰ ἀποχωρήσῃ τοὺς δικαίους ἀπὸ τῶν ἀδίκων, καθὼς χωρίζει ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐριφίων. Καὶ τοὺς μὲν δικαίους θὰ θέσῃ ἐκ δεξιῶν, τοὺς δὲ ἀδίκους ἐξ ἀριστερῶν. Θὰ εἶπῃ δὲ πρὸς τοὺς ἐκ δεξιῶν «Δεῦτε εὐλογημένοι τοῦ Πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν βασιλείαν, τὴν ἠτοιμασμένην εἰς ὑμᾶς ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· διότι ἐπεινάσα καὶ μὴ ἐδώκατε νὰ φάγω, ἐδίψασα καὶ μὴ ἐποτίσατε, ξένος ἦμην καὶ μὴ ἐφιλοξενήσατε, γυμνὸς καὶ μὴ ἐνεδύσατε, ἀσθενὴς καὶ ἐν τῇ φυλακῇ καὶ μὴ ἐπεσκέφθητε». Τότε θὰ ἀποκριθῶσιν εἰς αὐτὸν οἱ δίκαιοι· «Κύριε, πότε σὲ εἶδομεν πεινῶντα καὶ σ' ἐθρέψαμεν, ἢ διψῶντα καὶ σ' ἐποτίσαμεν, ἢ ξένον καὶ σ' ἐφιλοξενήσαμεν, ἢ γυμνὸν καὶ σ' ἐνεδύσαμεν, ἢ ἀσθενῆ καὶ ἐν φυλακῇ καὶ σ' ἐπεσκέφθημεν;» Ὁ δὲ βασιλεὺς θὰ ἀποκριθῇ εἰς αὐτοὺς· «Ὅ,τι ἐκάμετε πρὸς ἓνα ἐκ τῶν ἀδελ-

φῶν μου τούτων τῶν ἐλαχίστων ἦτοι πρὸς τοὺς δυστυχεῖς καὶ τοὺς πτωχοὺς, πρὸς ἐμὲ τὸ ἐκάμετε».

Πρὸς δὲ τοὺς ἐξ ἀριστερῶν θὰ εἶπη· «Πορεύεσθε μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, τὸ ἦτοιμασμένον διὰ τὸν διάβολον καὶ τοὺς ὀπαδοὺς του. Διότι ἐπεινάσα καὶ δὲν μοὶ ἐδώκατε νὰ φάγω, ἐδίψασα καὶ δὲν μ' ἐποτίσατε, ξένος ἤμην καὶ δὲν μ' ἐφιλοξενήσατε, γυμνὸς καὶ δὲν μ' ἐνεδύσατε, ἀσθενὴς καὶ ἐν τῇ φυλακῇ καὶ δὲν μ' ἐπέσκέφθητε». Τότε θὰ ἀποκριθῶσιν εἰς αὐτὸν οἱ ἐξ ἀριστερῶν· «Πότε, Κύριε, σὲ εἶδομεν πεινῶντα ἢ διψῶντα, ξένον ἢ γυμνόν, ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ καὶ δὲν σ' ἐβοηθήσαμεν;» Ὁ δὲ βασιλεὺς θὰ ἀποκριθῇ εἰς αὐτούς· «Ὅ,τι δὲν ἐκάμετε πρὸς ἓνα ἐκ τῶν ἀδελφῶν μου τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ πρὸς ἐμὲ τὸ ἐκάμετε». Τοιοῦτοτρόπως οἱ μὲν δίκαιοι θὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν αἰώνιον ζωὴν, οἱ δὲ ἀδικοὶ εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν.

Ῥητά: «Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι, Κύριε, Κύριε εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς μου, τοῦ ἐν οὐρανοῖς». (Ματθ. 7, 21).

«Ὁ Θεὸς ἀποδώσει ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ». (Ῥωμ. 7, 6).

45. Ἰούδας ὁ προδότης.

Ὅτε ὁ Ἰησοῦς ἐπεράτωσε τὴν ἀνωτέρω ὁμιλίαν εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς του· «Γινώσκετε, ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας γίνεται τὸ πάσχα, ὃ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίεται διὰ νὰ σταυρωθῇ». Καὶ τῷ ὄντι συνήχθησαν τότε οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ εἰς τὴν αὐλήν τοῦ ἀρχιερέως Καϊάφα καὶ συμβούλιον ποιήσαντες ἀπεφάσισαν νὰ συλλάβωσι διὰ δόλου τὸν Ἰησοῦν καὶ φονεύσωσιν αὐτόν· ἔλεγον δὲ ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ συλλάβωσιν

αὐτὸν κατὰ τὴν ἑορτὴν, διότι ἐφοβοῦντο, μὴ γείνηθι θόρυβος εἰς τὸν λαόν. Τότε προσῆλθεν εἰς αὐτοὺς εἰς ἕκ τῶν δώδεκα μαθητῶν, ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, ὁ ὁποῖος παρακινούμενος ἀπὸ φιλαργυρίαν, ἐδέχθη νὰ προδώσῃ τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς: «Τί θέλετε νὰ μοὶ δώσητε, ἵνα ἐγὼ σᾶς παραδώσω αὐτόν;» Ἐκεῖνοι δὲ προσέφερον εἰς αὐτὸν τριάκοντα ἀργύρια, ὁ δὲ ἄτιμος Ἰούδας ἐδέχθη ταῦτα καὶ ἐζήτει ἀπὸ τὴν στιγμὴν ταύτην εὐκαιρίαν, ἵνα προδώσῃ τὸν Ἰησοῦν.

Ρητόν· «Ρίζα πάντων τῶν κακῶν ἐστὶν ἡ φιλαργυρία». (Α', Τιμοθ. 6, 10).

46. Ὁ μυστικὸς δεῖπνος.

Μετὰ τὴν αἰσχρὰν ταύτην συμφωνίαν τοῦ Ἰούδα τοῦ Ἰσκαριώτου μετὰ τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων ἦλθεν ἡ ἑορτὴ τοῦ Πάσχα, τὴν ὁποίαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐώρταζον εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐξόδου τοῦ Μωϋσέως ἐξ Αἰγύπτου· ἐπεθύμει δὲ ὁ Ἰησοῦς νὰ συνεορτάσῃ τὴν ἑορτὴν μετὰ τῶν μαθητῶν του καὶ ἀπέστειλε δύο ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰωάννην νὰ ἐτοιμάσωσι τὸ τοῦ Πάσχα. Οὗτοι δὲ ἀναχωρήσαντες ἠτοίμασαν τὴν τράπεζαν εἰς μέγα ἀνώγειον ἐστρωμένον.

Περὶ τὸ ἐσπέρας ἦλθεν ἐκεῖ καὶ ἐκάθησε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ περὶ τὴν τράπεζαν. Εἶπε δὲ εἰς αὐτούς: «Σφόδρα ἐπεθύμησα νὰ φάγω μεθ' ἡμῶν τὸ Πάσχα, πρὶν ἢ πάθω». Τότε ἔγεινε μεταξὺ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ φιλονικία περὶ πρωτείων, ὁ δὲ Ἰησοῦς θέλων νὰ διδάξῃ αὐτοὺς τὴν ταπεινοφροσύνην ἠγέρθη, περιεζώσθη λινὸν ὑφασμα καὶ ἤρχισε νὰ πλύνῃ τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ νὰ σπογγίζῃ αὐτοὺς διὰ τοῦ λινοῦ ὑφάσματος. Ὅτε δὲ ἦλθε ἡ σειρά τοῦ Σίμωνος Πέτρου, εἶπεν αὐτὸς πρὸς τὸν Ἰησοῦν: «Σύ, Κύριε, θὰ πλύνῃς τοὺς πόδας μου;» Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη: «Ἐάν

δὲν μὲ ἀφήσης νὰ πλύνω τοὺς πόδας σου, δὲν θὰ ἔχῃς μέρος

Ὁ μοστιζὸς δαίμων.

μετ' ἐμοῦ». Τότε ὁ Πέτρος ἀπεκρίθη· «Κύριε, ὄχι μόνον τοὺς πόδας μου ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖράς μου καὶ τὴν κεφαλὴν

μου νὰ νίψης». Ἀφοῦ δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐνιψε τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν, εἶπεν εἰς αὐτούς· «Γνωρίζετε διατί ἔπραξα τοῦτο; Μὲ καλεῖτε κύριον καὶ διδάσκαλόν σας. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐγώ, ὁ κύριος καὶ διδάσκαλος ὑμῶν ἐνιψα τοὺς πόδας σας, ἐπόμενον εἶναι νὰ νίπητε καὶ ὑμεῖς τοὺς πόδας ἀλλήλων. Ἔδωκα δὲ εἰς ὑμᾶς παράδειγμα, ἵνα καὶ ὑμεῖς φέρησθε πρὸς τοὺς ἄλλους, καθὼς ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς».

Ἐνῶ δὲ ὁ Ἰησοῦς συνέτρωγε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, εἶπε πρὸς αὐτούς· «Εἷς ἐξ ὑμῶν σήμερον θὰ με παραδώσῃ». Οἱ μαθηταὶ ἐταράχθησαν λίαν ἐκ τοῦ λόγου τούτου καὶ ἔβλεπον ἀλλήλους ἀγνοοῦντες περὶ τίνος ἔλεγε ταῦτα. Τότε ὁ Πέτρος ἔνευσε πρὸς τὸν Ἰωάννην, τὸν πεφιλημένον μαθητὴν τοῦ Ἰησοῦ, ἐκεῖνος δὲ κύψας ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν κρυφίως· «Κύριε τίς εἶναι ὁ προδότης;» Τότε ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦς· «Εἶναι ἐκεῖνος, εἰς ὃν θὰ προσφέρω τὸ ψωμίον, ἀφοῦ τὸ ἐμβάψω εἰς τὸ τρυβλίον». Ἐμβάψας δὲ τὸ ψωμίον προσέφερε τοῦτο εἰς τὸν Ἰούδαν τὸν Ἰσκαριώτην καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν· «Ὅτι θὰ πράξῃς, πράξον ταχέως». Ἄλλ' οἱ μαθηταὶ δὲν ἐνόησαν τὸν λόγον, ὁ δὲ Ἰούδας λαθὼν τὸ ψωμίον ἀνεχώρησε καὶ ἐπορεύθη εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαίους, εἰς τοὺς ὁποίους εἶπε, ποῦ ἠδύναντο νὰ εὔρωσι καὶ συλλάβωσι τὸν Ἰησοῦν.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἰούδα λαθὼν ὁ Ἰησοῦς ἄρτον ἠλόγησεν αὐτὸν καὶ κόψας ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ καὶ εἶπε· «Λάβετε φάγετε, τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλώμενον». Λαθὼν δὲ ἔπειτα τὸ ποτήριον καὶ εὐχαριστήσας ἔδωκεν εἰς αὐτούς καὶ εἶπε· «Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες, τοῦτό ἐστι τὸ αἷμά μου, τὸ τῆς Καινῆς διαθήκης, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεισιν ἁμαρτιῶν». Ἐπειτα δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· «Τώρα ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη δι' αὐτοῦ· ἐντολὴν νέαν δίδω εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς καὶ ἐγὼ σᾶς

ἠγάπησα ἐκ τούτου θὰ γνωρίσωσι πάντες ὅτι εἴσθε μαθηταί μου, ἐὰν ἀγαπάτε ἀλλήλους. Τέκνα, ὀλίγον χρόνον ἀκόμη εἶμαι πλησίον σας· ἔπου δὲ ἐγὼ ὑπάγω, οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν δύναται γὰρ με ἀκολουθήσῃ». Τότε ὁ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτόν· «Κύριε, διατί δὲν δύναμαι νὰ σὲ ἀκολουθήσω; Τὴν ζωὴν μου θυσιάξω ὑπὲρ σοῦ». Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη εἰς αὐτόν· «Πέτρε, τὴν νύκτα ταύτην, προτοῦ ὁ ἀλέκτωρ φωνάξῃ, θὰ με ἀπαρνηθῆς τρίς».

Ρητά· «Μάθετε ἀπ' ἐμοῦ ὅτι προῶς εἶμι καὶ ταπεινὸς τῆ καρδία». (Ματθ. 11, 12).

«Ἐγὼ εἶμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος πρὸς με οὐ μὴ πεινάσῃ καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ διψήσῃ πώποτε» (Ἰωάνν. 6, 35).

Τροπάριον· Τοῦ δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ σήμερον, Υἱὲ Θεοῦ, κοινωνόν με παράλαβε· οὐ μὴ γὰρ τοῖς ἐχθροῖς Σου τὸ μυστήριον εἶπω· οὐ φίλημά Σοι δώσω, καθ' ἅπερ ὁ Ἰούδας· ἀλλ' ὡς ὁ ληστής ὁμολογῶ Σοι· μνήσθητί μου, Κύριε, ἐν τῇ βασιλείᾳ Σου.

47. Ὁ Ἰησοῦς ἐν Γεθσημανῇ.

Μετὰ τὸ δείπνον ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάρρου τῶν κέδρων, εἰς τόπον, ὅστις ἐλέγετο Γεθσημανῇ. Ἐκεῖ ὑπῆρχε κήπος, εἰς τὸν ὅποιον εἰσῆλθε μετὰ τῶν μαθητῶν καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· «Καθήσατε ἐνταῦθα, ἕως ὑπάγω ἐκεῖ καὶ προσευχηθῶ». Τότε παραλαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ τὸν Πέτρον, τὸν Ἰωάννην καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ ἤρchiσε νὰ λυπῆται καὶ ν' ἀδημονῇ λέγων εἰς αὐτούς· «Περίλυπος εἶναι ἡ ψυχὴ μου μέχρι θανάτου. Μείνατε ἐνταῦθα καὶ ἀγρυπνεῖτε μετ' ἐμοῦ». Ἀπομακρυνθεὶς δὲ ὀλίγον ἀπ' αὐτῶν ἐγονυπέτησε κατὰ γῆς καὶ προσήυχετο λέγων· «Πάτερ μου, ἂς παρέλθῃ εἰ δυνατόν, τὸ ποτή-

ριον τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ· ἀλλ' ὅμως ἄς γείνη οὐχί ὅπως ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὅπως σύ». Καὶ ἐπανήλθεν εἰς τοὺς τρεῖς μαθητάς καὶ εὐρών αὐτοὺς κοιμωμένους λέγει· «Δὲν δύνασθε λοιπὸν οὐδὲ μίαν μόνην ὥραν νὰ ἀγρυπνήσητε; Ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ ἐμπέσητε εἰς πειρασμόν». Ἀφοῦ δὲ εἶπε ταῦτα, ἀπῆλθε καὶ προσηυχήθη δευτέραν φοράν εἰπών· «Πάτερ μου, ἄς παρέλθῃ, εἰ δυνατόν, τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ· πλην ἄς γείνη τὸ θέλημά σου». Καὶ ἐπανελθὼν εὐρίσκει πάλιν κοιμωμένους τοὺς μαθητάς. Τότε δὲ χωρὶς νὰ ἐξυπνήσῃ αὐτοὺς ἀπῆλθε καὶ προσηυχήθη καὶ τρίτην φοράν, ὅποτε φοβερὰ ἀγωνία κατέλαβεν αὐτὸν καὶ ὁ ἰδρὼς αὐτοῦ ἐπιπτεν εἰς τὴν γῆν, ὡς θρόμβοι αἵματος. Ἐπανελθὼν δὲ εἰς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ εἶπε· «Κοιμᾶσθε καὶ ἀναπαύεσθε λοιπὸν; Ἀλλ' ἐγείρεσθε· ἰδοὺ ἔρχεται ὁ παραδιδούς με».

Ρητά· «Πάτερ μου, εἰ δυνατόν, παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο· πλην οὐχ' ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ». (Ματθ. 26, 39).

«Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν». (Ματθ. 26, 41).

48. Σύλληψις τοῦ Ἰησοῦ.

Ἐνῶ δὲ ὁ Ἰησοῦς ἔλεγε ταῦτα πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ, ἰδοὺ ἔρχεται ὁ Ἰούδας ἀκολουθούμενος ὑπὸ πολλῶν στρατιωτῶν καὶ ἄλλων ὑπηρετῶν τῶν ἀρχιερέων, οἱ ὅποιοι ἐκράτουν, ἄλλοι μὲν λαμπάδας καὶ φανούς, ἄλλοι δὲ ὅπλα. Ὁ Ἰησοῦς μολοντί ἐγίνωσκε πάντα τὰ μέλλοντα νὰ συμβῶσιν, εἶπεν εἰς αὐτούς· «Τίνα ζητεῖτε;» Ἐκεῖνοι δὲ ἀπεκρίθησαν· «Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον». Τότε λέγει εἰς αὐτούς ὁ Ἰησοῦς· «Εγὼ εἰμι». Ἀλλ' οἱ στρατιῶται καὶ οἱ ὑπηρέται ὠπισθοχώρησαν ἐκ φόβου καὶ ἔπεσον χαμαί. Τότε ἠρώτησεν

αὐτοὺς ἐκ δευτέρου· «Τίνα ζητεῖτε;» Ἐκεῖνοι δ' ἀπεκρίθησαν· «Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον». Τότε λέγει εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· «Σὰς εἶπον, ἐγὼ εἰμι. Ζητήσατε ἐμὲ καὶ ἄφετε τοὺς ἄλλους ν' ἀπέλθωσιν». Ἐπειδὴ δὲ ὁ προδότης Ἰούδας εἶχε προείπη εἰς αὐτοὺς νὰ συλλάβωσιν ἐκεῖνον, τὸν ἔποισον αὐτὸς θὰ ἐφίλει, ἐπλησίασε τότε τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· «Χαῖρε, Ραββί» καὶ ἐφίλησεν αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· «Μὲ φίλημα λοιπόν, Ἰούδα, παραδίδεις τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου;»

Ἡ σύλληψις τοῦ Ἰησοῦ.

Τότε οἱ στρατιῶται ἔθηκαν χεῖρα ἐπὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ συνέλαβον αὐτόν. Ὁ δὲ Πέτρος ἰδὼν τοῦτο ἐταράχθη λίαν καὶ σύρας τὴν μάχαιραν αὐτοῦ ἀπέκοψε τὸ αὐτίον τοῦ δούλου τοῦ ἀρχιερέως Μάλχου. Ὁ Ἰησοῦς ὅμως ἐπέπληξεν αὐτόν καὶ εἶπε· «Βάλε τὴν μάχαιράν σου εἰς τὴν θήκην· διότι ὁ κινὼν μάχαιραν κατὰ τοῦ ἄλλου, διὰ μαχαίρας ἀποθνήσκει». Λαβὼν δὲ τὸ αὐτίον τοῦ ὑπηρέτου ἔθηκεν εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ καὶ ἑθεράπευσεν αὐτό. Πρὸς δὲ τοὺς συλλαβόντας αὐτόν εἶπεν· «Ληστής ἤμην καὶ ἐξήλθετε νὰ μὲ συλλάβητε μὲ μάχαιραν καὶ ξύλα; Καθ' ἑκάστην μὲ ἐβλέπετε διδάσκοντα καὶ δὲν μὲ συνελαμβάνετε. Ἄλλ' αὕτη εἶναι ἡ ὥρα ὑμῶν καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ σκότους». Τότε ἀφῆκαν αὐτόν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ ἔφυγον.

Ρητά· «Γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς». (Ἄποκ. 2, 10).

«Ἐταῖρε, ἐφ' ᾧ πάρει. Ἰούδα, φιλήματι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδίδω;» (Ματθ. 26, 50).

49. Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν ἀρχιερέων.

Συλλαβόντες οἱ στρατιῶται τὸν Ἰησοῦν, ἔδεσαν καὶ ὠδήγησαν αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἄννα τοῦ πενθεροῦ τοῦ Καϊάφα, ὁ ὁποῖος ἦτο ἀρχιερεὺς τοῦ ἔτους ἐκείνου.

Τότε ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν ὁ Ἄννας περὶ τῶν μαθητῶν καὶ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη· «Ἐγὼ φανερώς πάντοτε ἐδίδαξα καὶ εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ εἰς τὸ ἱερόν, οὐδέποτε δὲ κρυφίως. Ἐρώτησον λοιπὸν τοὺς ἀκροατάς μου, τί εἶπον πρὸς αὐτούς». Τότε εἰς τῶν ὑπηρετῶν ἐρράπισε τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· «Τιουτοτρόπως ἀποκρίνεσαι εἰς τὸν Ἀρχιερέα;» Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη εἰς αὐτόν· «Ἐὰν μὲν κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ, ἐὰν δὲ καλῶς, τί μὲ δέρεις;»

Τότε ἀποστέλλει ὁ Ἄννας τὸν Ἰησοῦν δεδεμένον εἰς τὸν ἀρχιερέα Καϊάφην. Ἦσαν δ' ἐκεῖ συνηγμένοι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ καὶ ἐζήτουν νὰ εὕρωσι ψευδῆ τινα μαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ἵνα θανατώσωσιν αὐτόν. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἠδύναντο νὰ εὕρωσιν, ἐπαρουσίασαν ἐπὶ τέλους δύο ψευδομάρτυρας, οἱ ὁποῖοι εἶπον ἐνώπιον τοῦ Συνεδρίου· «Ἠκούσαμεν ἡμέραν τινα τὸν Ἰησοῦν νὰ λέγῃ, ὅτι δύναται νὰ καταλύσῃ τὸν ναὸν καὶ εἰς τρεῖς ἡμέρας νὰ οἰκοδομήσῃ αὐτὸν ἐκ νέου». Τότε λέγει ὁ ἀρχιερεὺς πρὸς τὸν Ἰησοῦν· «Διατί δὲν ἀποκρίνεσαι εἰς ὅσα σοῦ καταμαρτυροῦσιν». Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς ἐσιώπα, ὁ δὲ ἀρχιερεὺς λέγει εἰς αὐτόν· «Σὲ ἐξορκίζω εἰς τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα νὰ μᾶς εἴπῃς, ἂν σὺ εἶσαι ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ». Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη· «Ναί, ἐγὼ εἶμαι». Ἀκούσας τοῦτο ὁ ἀρχιερεὺς ἔσχισεν ἐξ ἀγανακτήσεως τὰ ἐνδύματα αὐτοῦ καὶ εἶπε· «Τὶ χρεῖαν ἔχομεν ἄλλων μαρτύρων; ἠκούσατε οἱ ἴδιοι ὅτι ἐβλασφήμησε. Τί λοιπὸν φρονεῖτε; Πάντες τότε ἀπεκρίθησαν· «Εἶναι ἔνοχος θανάτου». Καὶ ἤρχισαν νὰ

ἐμπύωσιν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ νὰ ραπίζωσι καὶ νὰ χλευάζωσιν αὐτὸν λέγοντες· «Προφήτευσον Χριστέ, τίς σε ἔρραπισεν». Ἀλλ' ὁ Κύριος ὑπέμεινε πάντα ἀγογγύστως.

50. Ἡ ἄρνησις τοῦ Πέτρου. Τέλος τοῦ Ἰούδα.

Ὅτε οἱ στρατιῶται ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸν ἀρχιερέα Ἄνναν, δύο ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης ἠκολούθησαν αὐτὸν μακρόθεν. Καὶ ὁ μὲν Ἰωάννης ἦτο γνωστὸς εἰς τὸν ἀρχιερέα καὶ εἰσῆλθε μετὰ τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν αὐλήν, ὁ δὲ Πέτρος ἐκάθητο ἔξω μετὰ τῶν ὑπηρετῶν καὶ ἐθερμαίνετο πλησίον τοῦ πυρός. Ἡ θυρωρὸς ἰδοῦσα τὸν Πέτρον λέγει εἰς αὐτόν· «Μήπως εἶσαι καὶ σὺ μαθητῆς τοῦ ἀνθρώπου τούτου;» Ὁ δὲ Πέτρος ἠρνήθη εἰπὼν, ὅτι δὲν ἦτο μαθητῆς αὐτοῦ. Τότε βλέπει αὐτὸν ἄλλη τις ὑπηρέτρια καὶ λέγει καὶ αὕτη πρὸς τοὺς παρευρισκομένους· «Καὶ οὗτος ἦτο μετὰ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου». Ὁ δὲ Πέτρος ἀκούσας τοῦτο διεμαρτύρητο καὶ ἔλεγε μεθ' ὄρκου, ὅτι δὲν ἐγνώριζε τὸν ἄνθρωπον. Μετ' ὀλίγον δὲ καὶ οἱ λοιποὶ, οἱ παρακαθήμενοι, εἶπον εἰς αὐτόν· «Πράγματι καὶ σὺ εἶσαι ἐκ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ. Ἐκ τῆς γλώσσης σου φαίνεσαι, ὅτι εἶσαι Γαλιλαῖος». Ὁ δὲ Πέτρος ἐνεθυμήθη τὸν λόγον τοῦ Κυρίου εἰς τὸν δεῖπνον, ὅτι θὰ τὸν ἠρνεῖτο τρίς, πρὶν φωναῆξῃ ὁ ἀλέκτωρ, καὶ ἐξῆλθεν ἔξω καὶ ἐκλαυσε πικρῶς.

Ὁ δὲ προδότης Ἰούδας ἰδὼν τὴν ἐρχομένην ἡμέραν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς κατεδικάσθη εἰς θάνατον, μετενόησε καὶ ἐπιστρέψας τὰ τριάκοντα ἀργύρια εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς εἶπεν· «Ἡμαρτον διότι παρέδωκα αἷμα ἀθῶνον». Ἀλλ' ἐκεῖνοι τοῦ ἀπεκρίθησαν· «Τί πρὸς ἡμᾶς; εἶναι ἰδική σου φροντίς τοῦτο». Τότε ὁ Ἰούδας ἔρριψε κατὰ γῆς τὰ τριάκοντα ἀργύρια καὶ ἀπελθὼν ἀπηγγονίσθη.

51. Ὁ Ἰησοῦς πρὸ τοῦ Πιλάτου καὶ τοῦ Ἡρώδου.

Τὴν πρωΐαν τῆς Παρασκευῆς συμβούλιον ἔλαβον πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι κατὰ τοῦ Ἰησοῦ ἵνα θανατώσωσιν αὐτόν. Παραλαβόντες δὲ τὸν Ἰησοῦν ὠδήγησαν αὐτόν εἰς τὸν Πόντιον Πιλάτον, τὸν ἡγεμόνα, διότι οὗτος

Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου.

μόνος εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλλῃ θανατικὴν ποινὴν. Ὅτε δὲ ἐπλησίασαν εἰς τὸ Πραιτώριον, δὲν εἰσῆλθον εἰς αὐτό, ἀλλ' ἐστάθησαν ἔξω, διότι ἐφοβοῦντο μὴ μιανθῶσι καὶ δὲν δυνηθῶσι νὰ φάγωσι τὸ Πάσχα. Τότε ἐξελθὼν ὁ Πιλάτος εἶπεν εἰς αὐτούς· «Τί κατηγορίαν φέρετε κατὰ τοῦ ἀνθρώ-

που τούτου;» Ἐκεῖνοι δὲ εἶπον· «Ἐὰν δὲν ἦτο κακοῦργος δὲν θὰ ἐφέρομεν αὐτὸν ἐνώπιόν σου». Εἶπε δὲ εἰς αὐτοὺς Πιλάτος· «Λάβετε τότε αὐτὸν καὶ κρίνατε κατὰ τὸν νόμον σας». Ἐκεῖνοι δὲ ἀπεκρίθησαν· «Ἄλλ' ἡμεῖς δὲν ἔχομεν ἐξουσίαν νὰ καταδικάζωμεν εἰς θάνατον». Ἦρχισαν δὲ νὰ κατηγορῶσι τότε τὸν Ἰησοῦν ὅτι κινεῖ τὸν λαὸν εἰς ἐπαναστάσιν, ἵνα μὴ πληρῶνωσι φόρον εἰς τὸν Καίσαρα, καὶ ὅτι καλεῖ ἑαυτὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων. Τότε παραλαμβάνει ὁ Πιλάτος τὸν Ἰησοῦν ἐντὸς καὶ λέγει εἰς αὐτόν· «Σὺ εἶσαι βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;» Εἶπε δὲ εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· «Μόνος σου λέγεις τοῦτο ἢ σοὶ τὸ εἶπον ἄλλοι; Τότε ὁ Πιλάτος ἀπεκρίθη· «Μήπως ἐγὼ εἶμαι Ἰουδαῖος; Τὸ ἔθνος σου καὶ οἱ ἀρχιερεῖς σὲ παρέδωκαν. Εἶπέ λοιπὸν, τί ἔκαμες;» Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη· «Ἡ βασιλεία μου δὲν εἶναι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου». Ὁ δὲ Πιλάτος πάλιν ἠρώτησεν αὐτόν· «Εἶσαι λοιπὸν βασιλεὺς;» Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· «Σὺ λέγεις ὅτι εἶμαι βασιλεὺς. Ἐγὼ ἦλθον εἰς τὸν κόσμον, ἵνα κηρύξω τὴν ἀλήθειαν. Ὁ ἀγαπῶν τὴν ἀλήθειαν αὐτὸς ἀκούει τὴν φωνήν μου».

Τότε ὁ Πιλάτος ἐξελθὼν ἔξω λέγει εἰς τοὺς Ἰουδαίους· «Ἐγὼ οὐδεμίαν ἐνοχὴν εὐρίσκω εἰς τὸν ἄνθρωπον τοῦτον». Ἄλλ' ὅμως ἐκεῖνοι ἐπέμενον σφόδρα κατηγοροῦντες τὸν Ἰησοῦν, ὅτι ἐξεγείρει τὸν λαὸν εἰς στάσιν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας μέχρι τῆς Ἰουδαίας. Ἐρωτήσας τότε ὁ Πιλάτος καὶ μαθὼν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦτο Γαλιλαῖος, ἀπέστειλε τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸν τετράρχην τῆς Γαλιλαίας Ἡρώδη. Οὗτος δὲ κατὰ τύχην εὐρίσκετο τότε ἐν Ἱερουσαλήμ καὶ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτοῦ ὑπήγετο ὁ Ἰησοῦς· ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐχάρη λίαν, διότι πολλὰ περὶ αὐτοῦ εἶχεν ἀκούσῃ καὶ πρὸ πολλοῦ ἐπεθύμει νὰ ἴδῃ αὐτόν. Ἀπέτεινε λοιπὸν πρὸς αὐτὸν ἐρωτήσεις περὶ πολλῶν πραγμάτων, ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς οὐδὲν εἰς αὐτὸν ἀπεκρίθη. Ὀργισθεὶς δ' ἐκ τούτου ὁ Ἡρώδης ἐνέπει-

Ξεν αὐτὸν καὶ ἐνδύσας λαμπρὸν ἔνδυμα ἀπέστειλεν αὐτὸν πάλιν εἰς τὸν Πιλάτον.

Ρητόν. Ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· Ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ. Πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας ἀκούει μου τῆς φωνῆς». (Ἰωάν. 18, 36, 37).

52. Ὁ Ἰησοῦς καταδικάζεται εἰς θάνατον.

Τότε ὁ Πιλάτος συγκαλέσας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς πρεσβυτέρους εἶπεν εἰς αὐτούς, ὅτι οὔτε αὐτός, οὔτε ὁ Ἡρώδης εὔρον, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐνέχεται εἰς ἕσα τὸν κατηγοροῦν. Προσεπάθησε δὲ νὰ κατησυχάσῃ αὐτούς, ἀλλὰ μάτην. Ἐπὶ τέλους δὲ ἐσκέφθη νὰ σώσῃ τὸν Ἰησοῦν ὡς ἐξῆς: Συνήθεια ἦτο νὰ ἀπολύῃ ὁ ἡγεμὼν χάριν τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα ἕνα δέσμιον κακοῦργον τὸν ὁποῖον ὑπεδείκνυεν ὁ λαός. Ὑπῆρχε δὲ τότε ἐν τῇ φυλακῇ κακοῦργος ἐπίσημος ὀνόματι Βαραβῆας, τὸν ὁποῖον ὁ Πιλάτος διέταξε νὰ φέρωσιν ἐνώπιόν του. Ἐπαρουσίασε λοιπὸν τότε καὶ τοὺς δύο εἰς τὸν λαὸν καὶ ἠρώτησεν· «Τίνα ἐκ τῶν δύο θέλετε νὰ ἀπολύσω; τὸν Βαραβῆαν ἢ τὸν Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν;» Ἐπειδὴ δὲ ὁ Πιλάτος ἐγίνωσκεν, ὅτι οἱ ἀρχιερεῖς ἐφθόνουν τὸν Ἰησοῦν, ἤλπιζεν, ὅτι ὁ λαὸς θὰ ἐπροτίμα τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Ἰησοῦ. Ἄλλ' οἱ Ἰουδαῖοι ἐρεθιζόμενοι ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων ἐκραύγασαν· «Τὸν Βαραβῆαν». Τότε ἠρώτησε πάλιν ὁ Πιλάτος· «Καὶ τί νὰ κάμω τὸν Ἰησοῦν;» Πάντες δὲ ἀπεκρίθησαν· «Σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν». Ἄλλ' ὁ Πιλάτος καὶ πάλιν ἠρώτησε· «Καὶ τί κακὸν ἔκαμε;» Ἄλλ' ὅμως ἐκεῖνοι περισσότερον ἐκραύγαζον· «Σταυρωθήτω». Τότε ὁ Πιλάτος λαβὼν τὸν Ἰησοῦν ἐμαστίγωσεν αὐτόν· οἱ δὲ στρατιῶται πλέξαντες ἀκάνθινον στέφανον ἐπέθηκαν αὐτὸν εἰς τὴν κε-

φαλήν τοῦ Ἰησοῦ ὡς βασιλικὸν διάδημα καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν χλαμύδα κοκκίνην καὶ ἔδωκαν εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ κάλαμον ὡς σκήπτρον βασιλικὸν καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ ἐχλεύαζον αὐτὸν λέγοντες· «Χαῖρε, ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων». Συγχρόνως δὲ ἐνέπτυσον αὐτὸν καὶ ἐκτύπων διὰ τοῦ καλάμου εἰς τὴν κεφαλήν. Τότε ὁ Πιλάτος νομίζων ὅτι θὰ κινήσῃ τὴν συμπάθειαν τοῦ ὄχλου, ἐπαρουσίασε τὸν Ἰησοῦν ἐν τοιαύτῃ καταστάσει καὶ εἶπεν· «Ἴδε ὁ ἄνθρωπος». Ἄλλ' οἱ ἀπάνθρωποι Ἰουδαῖοι οὐδαμῶς συγκινούμενοι ἔκραζον· «Σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν». Τότε ὁ Πιλάτος ἀπεκρίθη· «Λάβετε ὑμεῖς αὐτὸν καὶ σταυρώσατε. Ἐγὼ δὲν εὐρίσκω ἐνοχὴν εἰς αὐτόν». Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἀπεκρίθησαν· «Ἡμεῖς νόμον ἔχομεν καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν πρέπει ν' ἀποθάνῃ, διότι ἐκάλεσεν ἑαυτὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ».

Ταῦτα ἀκούσας ὁ Πιλάτος ἐφοβήθη ἔτι μᾶλλον καὶ ἐζήτησε πάλιν ν' ἀπολύσῃ τὸν Ἰησοῦν. Ἄλλ' οἱ Ἰουδαῖοι ἔκραζον πρὸς αὐτόν· «Ἐὰν ἀπολύσῃς αὐτόν, δὲν εἶσαι φίλος τοῦ Καίσαρος, διότι πᾶς ἕστις καλεῖ ἑαυτὸν βασιλέα, εἶναι ἐχθρὸς τοῦ Καίσαρος». Τότε ὁ Πιλάτος βλέπων, ὅτι μάτην προσεπάθει νὰ σώσῃ τὸν Ἰησοῦν καὶ ὅτι θόρυβος μεγαλύτερος συνέβαινεν, ἔλαβεν ὕδωρ καὶ νίψας τὰς χεῖράς τοῦ ἐνώπιον τοῦ λαοῦ εἶπεν· «Ἄθῳός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου, ὑμεῖς ὄψεσθε». Ὅλος δὲ ὁ λαὸς ἀπεκρίθη· «Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν». Τότε ὁ Πιλάτος τὸν μὲν Βαραβδᾶν ἀπέλυσε, τὸν δὲ Ἰησοῦν παρέδωκεν ἵνα σταυρωθῇ.

Ῥητόν· «Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου». (Ἰωάνν. 1, 29).

53. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ.

Παραλαβόντες οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος τὸν Ἰησοῦν, τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῆς Παρασκευῆς, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν κοκκίνην χλαμύδα καὶ ἐνέδυσαν πάλιν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. Ἐθηκαν δὲ ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ μέγαν σταυρὸν καὶ τὸν ὠδήγησαν ἔξω τῆς πόλεως εἰς τόπον ὀνομαζόμενον Γολγοθαῖ, ἵνα σταυρώσωσιν αὐτόν. Καθ' ὁδὸν εὗρον ἄνθρωπον ὀνομαζόμενον Σίμωνα Κυρηναῖον, τὸν ὅποιον ἠγγάρευσαν νὰ φέρῃ τὸν σταυρὸν τοῦ Ἰησοῦ. Ἠκολούθησε δὲ πλήθος πολὺ καὶ γυναῖκες κλαίουσαι καὶ θρηνοῦσαι. Πρὸς ταύτας στραφεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε· «Θυγατέρες Σιών, μὴ κλαίετε δι' ἐμέ, ἀλλὰ κλαίετε δι' ὑμᾶς καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν».

Ὅτε ἔφθασαν ἐπὶ τοῦ λόφου Γολγοθαῖ ἐνέπηξαν τὸν σταυρὸν εἰς τὴν γῆν καὶ ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν καὶ μετ' αὐτοῦ δύο ληστὰς, τὸν μὲν ἐκ δεξιῶν τοῦ Ἰησοῦ, τὸν δὲ ἐξ εὐωνύμων. Τότε ὁ Ἰησοῦς παρεκάλεσε τὸν οὐράνιον αὐτοῦ πατέρα, νὰ συγχωρήσῃ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ καὶ εἶπε· «Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἶδαςί τί ποιῶσιν». Ἐπέγραψε δὲ ὁ Πιλάτος ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τοῦ Ἰησοῦ ἑβραϊστὶ, ἑλληνιστὶ καὶ ρωμαῖστὶ τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν· «Ἰησοῦς Ναζωραῖος, βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων». Τότε οἱ στρατιῶται ἔλαβον τὰ ἱμάτια τοῦ Ἰησοῦ καὶ διεμοιράσθησαν αὐτὰ καὶ καθήμενοι ἐφύλαττον αὐτόν. Οἱ δὲ διαβαίνοντες ἐκεῖθεν ἐξύβριζον τὸν Ἰησοῦν λέγοντες· «Ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ εἰς τρεῖς ἡμέρας οἰκοδομῶν αὐτὸν σῶσον σεαυτόν. Ἐὰν εἶσαι υἱὸς Θεοῦ, καταβά ἀπὸ τοῦ σταυροῦ». Ἐπίσης δὲ ἐχλεύαζον αὐτόν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς λέγοντες· «Ἄλλους ἔσωσε, τὸν ἑαυτὸν του δὲν δύναται νὰ σώσῃ. Ἄν εἶναι βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ, ἅς καταβῇ τῶρα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ καὶ θὰ πιστεύσωμεν εἰς αὐτόν». Ἐπίσης δὲ καὶ εἰς ἐκ τῶν σταυρωθέντων ληστῶν ἐβλασφήμει τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔλεγεν· «Ἐὰν εἶσαι ὁ Χριστὸς, σῶσον

σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς». Ἄλλ' ὁ ἄλλος ἐπέπληττεν αὐτὸν λέγων· «Δὲν φοβεῖσαι τὸν Θεὸν λέγων ταῦτα; Καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως πάσχομεν, διότι ἀπολαμβάνομεν ἄξια τῶν ἔσων

Σταύρωσις τοῦ Ἰησοῦ.

ἐπράξαμεν· οὗτος ὅμως τί κακὸν ἔκαμεν;» Ἐπειτα δὲ λέγει πρὸς τὸν Ἰησοῦν· «Μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου». Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτόν· «Ἀληθῶς σοὶ λέγω, σήμερον θὰ εἶσαι μετ' ἐμοῦ ἐν τῇ παραδείσῳ».

Παρὰ τὸν σταυρὸν τοῦ Ἰησοῦ ἕσταντο ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνή. Ὅτε δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶδε τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ τὸν μαθητὴν, τὸν ὁποῖον ἠγάπα, πλησίον ἑστάμενον, λέγει πρὸς τὴν μητέρα· «Μήτηρ ἰδοὺ ὁ υἱός σου». Ἐπειτα δὲ λέγει εἰς τὸν μαθητὴν· «Ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου». Καὶ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης παρέλαβεν ὁ Ἰωάννης τὴν μητέρα τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν οἰκίαν του.

Ἦδη ἦτο μεσημβρία. Ἀπὸ τῆς ἕκτης ὥρας μέχρι τῆς ἐνάτης σκότος ἐκάλυψεν ὅλην τὴν γῆν καὶ ὁ ἥλιος ἐσκοτίσθη. Περὶ δὲ τὴν ἐνάτην ὥραν ἐφώνησεν ὁ Ἰησοῦς μεγαλοφώνως· «Θεέ μου, Θεέ μου, ἵνα τί με ἐγκατέλιπες;» Ἐπειτα δὲ εἶπε· «Διψῶ». Εὐθὺς δὲ οἱ στρατιῶται γεμίσαντες σπόγγον μὲ ὄξος, ἔθηκαν αὐτὸν εἰς κάλαμον καὶ τὸν ἐπλησίασαν εἰς τὸ στόμα τοῦ Ἰησοῦ. Πιὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐξ αὐτοῦ εἶπε μεγαλοφώνως· «Τετέλεσται, εἰς χεῖράς σου, Πάτερ, παραδίδω τὸ πνεῦμά μου». Κλίνας δὲ τὴν κεφαλὴν ἐξέπνευσε. Παρεῦθὺς ἐσχίσθη εἰς δύο τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἀπὸ ἄνω ἕως κάτω, ἡ γῆ ἐσεισθη αἰ πέτραι ἐσχίσθησαν, οἱ τάφοι ἠνοιχθήσαν καὶ πολλὰ σώματα τῶν ἁγίων ἀνέστησαν. Τότε ὁ παριστάμενος ἑκατόνταρχος καὶ οἱ στρατιῶται ἰδόντες ταῦτα ἐτρόμαξαν καὶ εἶπον· «Ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς ἦτο οὗτος». Πάντες δὲ ἐτυπτον τὰ στήθη αὐτῶν, μετανοοῦντες δι' ὅσα ἐπραξάν.

Ῥητόν. «Αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπιτολή ἡ ἐμὴ, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς. Μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῆ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ». (Ἰωάνν. 15, 12, 13)

Τροπάριον. Σήμερον κρεμᾶται ἐπὶ ξύλου, ὁ ἐν ὕδασι τὴν γῆν κρεμᾶσας· στέφανον ἐξ ἀκανθῶν περιτίθεται ὁ τῶν ἀγγέλων βασιλεύς· ψευδῆ πορφύραν περιβάλλεται ὁ περιβάλλων τὸν οὐρανὸν ἐν νεφέλαις· ράπισμα κατεδέξατο ὁ ἐν Ἰορδάνῃ

ἐλευθερώσας τὸν Ἀδὰμ ἤλοις προσηλώθη ὁ νυμφίος τῆς Ἐκκλησίας λόγῳ ἐκεντήθη ὁ υἱὸς τῆς Παρθένου. Προσκυνοῦμέν σου τὰ πάθη, Χριστέ. Δεῖξον ἡμῖν καὶ τὴν ἔνδοξόν σου ἀνάστασιν. (Δοξαστικὸν τῆς Μεγ. Παρασκευῆς).

54 Ταφή τοῦ Ἰησοῦ.

Οἱ Ἰουδαῖοι θέλοντες νὰ μὴ μείνωσιν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου, παρεκάλεσαν τὸν Πιλάτον, ὅπως διατάξῃ νὰ συντριβῶσι τὰ σκέλη τῶν ἐσταυρωμένων, διὰ νὰ ἀποθάνωσι ταχέως καὶ καταδιβασθῶσιν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. Ἐξεληθόντες λοιπὸν οἱ στρατιῶται τῶν μὲν ληστῶν συνέτριψαν τὰ σκέλη, τοῦ δὲ Ἰησοῦ, ἐπειδὴ εἶδον ὅτι εἶχεν ἤδη ἀποθάνῃ, δὲν συνέτριψαν τὰ σκέλη, ἀλλ' εἰς τῶν στρατιωτῶν ἐκέντησε διὰ λόγχης τὴν πλευράν του καὶ ἀμέσως ἐξῆλθε αἷμα καὶ ὕδωρ.

Περὶ δὲ τὴν ἑσπέραν προσῆλθεν εἰς τὸν Πιλάτον ἄνθρωπος πλούσιος ἐξ Ἀριμαθείας ὀνόματι Ἰωσήφ, ὁ ὅποιος ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο τοὺς Ἰουδαίους ὡς μαθητεύσας εἰς τὸν Ἰησοῦν κρυφίως ἐζήτησε παρὰ τοῦ Πιλάτου καὶ ἔλαβε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἤλειψε τοῦτο κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν Ἰουδαίων μὲ ἀρώματα καὶ περιετύλιξεν αὐτὸ ἐντὸς σινδόνος καθαρᾶς. Πλησίον δὲ τοῦ τόπου, ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Σωτὴρ, ὑπήρχε κήπος, ἐντὸς δὲ αὐτοῦ μνημεῖον λαξευτὸν ἐκ λίθου, εἰς τὸ ὅποιον οὐδεὶς ἄλλος εἶχε ταφῆ. Εἰς τὸ μνημεῖον λοιπὸν τοῦτο ἔθαψεν ὁ Ἰωσήφ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἔφραξεν ἔπειτα τὴν θύραν τοῦ μνημείου κυλίσας ἐπ' αὐτοῦ μέγαν λίθον. Παρηκολούθουν δὲ τὰ γινόμενα Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰωσήφ καὶ καθήμεναι ἀπέναντι τοῦ τάφου θεώρου, ποῦ ἐτέθη τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

Τὴν δὲ ἐπαύριον συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι

πρὸς τὸν Πιλάτον λέγοντες· «Κύριε, ἐνεθυμήθημεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν, ἐνῶ ἔζη, ὅτι μετὰ τρεῖς ἡμέρας θ' ἀναστή. Διάταξον λοιπόν, ἵνα ἀσφαλισθῇ ὁ τάφος αὐτοῦ ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας, ἵνα μὴ ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐν καιρῷ νυκτὸς κλέψωσι τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ εἴπωσι τότε εἰς τὸν λαόν. «Ἀνέστη ἐκ νεκρῶν». Θὰ εἶναι δὲ ἡ ἐσχάτη αὕτη πλάνη χειροτέρα τῆς πρώτης». Ὁ δὲ Πιλάτος εἶπεν εἰς αὐτούς· «Ἐχετε φρουράν· ὑπάγετε καὶ ἀσφαλίσατε τὸν τάφον, ὅπως γνωρίζετε». Ἐκεῖνοι δὲ μεταβάντες ἐσφράγισαν τὸν λίθον καὶ ἠσφάλισαν τὸν τάφον διὰ φρουρᾶς».

Ρητόν· «Πλὴν ὃ ἔχετε κραιήσατε, ἄχρις οὔ ἂν ἤξω. Καὶ ὁ νεκρῶν καὶ ὁ τηρῶν ἄχρι τέλους τὰ ἔργα μου, δώσω αὐτῷ ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἐθνῶν», (Ἀποκ. Β'. 25, 27).

55. Ἡ ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Τὴν Κυριακὴν λίαν πρωτὶ ἐπορεύοντο εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἰησοῦ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ μήτηρ τοῦ Ἰακώβου καὶ ἡ Σαλώμη, φέρουσαι μύρα διὰ νὰ ἀλείψωσι τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ ἐσκέπτοντο δὲ καθ' ὁδόν, τίς θὰ ἀποκυλίσῃ τὸν λίθον ἐκ τοῦ μνήματος, διότι ἦτο μέγας. Ἄλλ' ἰδοὺ μέγας σεισμὸς ἐγένεεν· ἄγγελος δὲ Κυρίου καταβάς ἐξ οὐρανοῦ ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνήματος καὶ ἐκάθισε ἐπ' αὐτοῦ. Ἦτο δὲ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ἀστραπή καὶ τὸ ἔνδυμα λευκὸν ὡς ἡ χιών. Οἱ φυλάσσοντες στρατιῶται ἔπεσον κατὰ γῆς ἐκ τοῦ φόβου τῶν καὶ ἐγένεον ὡς νεκροί. Ὅτε δὲ αἱ γυναῖκες ἐπλησίασαν, εἶδον μετ' ἐκπλήξεως τὸν λίθον ἀποκεκυλισμένον ἐκ τοῦ μνήματος. Καὶ ἡ μὲν Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ τρέχει παρευθὺς πρὸς τὸν Σίμωνα Πέτρον καὶ τὸν Ἰωάννην καὶ λέγει πρὸς αὐτούς· «Ἐπῆραν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ δὲν γνωρίζομεν ποῦ ἔθηκαν αὐτό· αἱ δὲ ἄλλαι

γυναῖκες εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνήμα εἶδον ὄρατον νεανίσκον, ἐνδεδυμένον στολὴν λαμπράν, ὃ ὅποιος ἐκάθητο ἐκ δεξιῶν

Ἡ ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ.

καὶ κατελήφθησαν ὑπὸ φόβου. Τότε ὁ νεανίσκος εἶπε πρὸς αὐτάς: «Μὴ φοβεῖσθε. Τὸν Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν ἐσταυρωμένον; Δὲν εἶναι ἕδῳ ἀνέστη πρὸ ὀλίγου ἐκ νεκρῶν, καθὼς

εἶχε προείπη τοῦτο. Σπεύσατε καὶ ἀναγγεῖλατε τοῦτο εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ». Ἐκεῖναι δὲ ἀπελθοῦσαι ταχέως ἀπὸ τοῦ μνήματος, μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης ἀνήγγειλαν εἰς τοὺς μαθητὰς ὅσα εἶδον. Τότε δὲ ἔρχονται μετὰ σπουδῆς εἰς τὸν τάφον ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης καὶ εὐρίσκουσιν αὐτὸν ἀνοιγμένον καὶ ἐντὸς αὐτοῦ τὴν σινδόνα, δι' ἧς εἶχε περιτυλιχθῆ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ· ἀπῆλθον δὲ χαίροντες καὶ θαυμάζοντες.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τούτων, ἦλθε πάλιν ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία εἰς τὸν τάφον καὶ σταθεῖσα ἔξωθεν αὐτοῦ ἔκλαιεν. Ὅτε δὲ ἔκυψεν εἰς τὸ μνημεῖον, εἶδε δύο ἀγγέλους λευκὰ ἐνδεδυμένους, οἱ ὅποιοι εἶπον πρὸς αὐτήν· «Γύναι, τί κλαίεις;» Ἐκεῖνη δὲ ἀπεκρίθη· «Κλαίω, διότι ἐπῆραν τὸν Κύριόν μου καὶ δὲν γνωρίζω ποῦ ἔθηκαν αὐτόν». Ἄλλ' ἀφοῦ εἶπε ταῦτα ἐστράφη πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ βλέπει αἴφνης πρὸ αὐτῆς τὸν Ἰησοῦν ἰστάμενον. Ἐπειδὴ ὁμοῦ δὲν ἀνεγνώρισεν αὐτόν καὶ ἐνόμισεν ὅτι εἶναι κηπουρός, εἶπε πρὸς αὐτόν· «Ἐὰν σύ, Κύριε, ἐπῆρες τὸν Ἰησοῦν, εἰπέ μοι ποῦ ἔθηκας αὐτόν». Τότε ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτήν· «Μαρία!» Αὕτη δὲ ἀνεγνώρισε πάραυτα ἐκ τῆς φωνῆς τὸν Κύριον, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ πλήρης χαρᾶς εἶπε· «Διδάσκαλε». Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτήν· «Μὴ με ἐγγίσης· διότι δὲν ἀνέβην ἀκόμη εἰς τὸν πατέρα μου. Ὑπαγε ὁμοῦ εἰς τοὺς ἀδελφούς μου καὶ εἰπέ εἰς αὐτούς, ὅτι ἀναβαίνω εἰς τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν καὶ Θεὸν μου καὶ Θεὸν ὑμῶν».

Ἀπελθοῦσα δὲ ἡ Μαρία ἀνήγγειλεν εἰς τοὺς μαθητὰς, ὅτι εἶδε τὸν Κύριον καὶ πάντα ὅσα παρήγγειλε πρὸς αὐτήν.

Ρητά· «Εἰς τοῦτο γὰρ Χριστὸς καὶ ἀπέθανε καὶ ἀνέστη καὶ ἀνέζησεν, ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ». (Ρωμ. Α', 14, 9).

«Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ, καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πι-

στεύων εἰς ἐμέ, ἵνα μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα». (Ἰωάνν. 11, 25, 26).

Τροπάριον α')· «Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας, καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζωὴν χαρισάμενος».

Τροπάριον β')· Εἰ καὶ ἐν τάφῳ κατήλθες ἀθάνατε, ἀλλὰ τοῦ Ἄδου καθεῖλες τὴν δύναμιν, καὶ ἀνέστης ὡς νικητής, Χριστὲ ὁ Θεός, γυναιξὶ μυσροφόροις φθεγγάμενος, χαίρειτε, καὶ τοῖς σοῖς ἀποστόλοις εἰρήνην δωροῦμενος, ὁ τοῖς πεσοῦσι παρέχων ἀνάστασιν. (Κοντ. Πάσχα).

56. Ὁ Ἰησοῦς φανεροῦται εἰς δύο μαθητὰς αὐτοῦ.

Μετὰ τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς πολλακίς ἐφανερώθη εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῆς ἀναστάσεως δύο ἐκ τῶν μαθητῶν του ἐπορεύοντο εἰς τὴν κώμην Ἐμμαούς, ἣ ὅποια ἀπέτεχεν ὀλίγον τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἐνῶ δὲ καθ' ὁδὸν συνδιελέγοντο, πλησιάζει αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς καὶ συμβαδίζει χωρὶς ἐκεῖνοι νὰ τὸν ἀναγνωρίσωσιν. Λέγει δὲ πρὸς αὐτούς· «Περὶ τίνας λέγεται καὶ εἰσθε τόσοσιν σκυθρωποί;» Τότε λέγει πρὸς τὸν Ἰησοῦν ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν· «Καὶ πῶς; ἀγνοεῖς ὅσα συνέβησαν εἰς Ἱερουσαλήμ καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας;» «Τί;» ἠρώτησεν ὁ Ἰησοῦς. Τότε εἶπον πρὸς αὐτόν· «Τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὅστις ἦτο μέγας προφήτης, ἐλθὼν νὰ σώσῃ τὸν Ἰσραήλ, καὶ τὸν ὅποιον οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι συνέλαβον καὶ ἐσταύρωσαν. Σήμερον γυναῖκές τινες μᾶς ἐτρόμαξαν, διότι πορευθεῖσαι λίαν πρῶι εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἰησοῦ, ἐπέστρεψαν μετ' ὀλίγον μετὰ σπουδῆς καὶ ἀνήγειλαν εἰς ἡμᾶς ὅτι δὲν εὔρογ τὸ σῶμα αὐτοῦ εἰς τὸν τάφον, ἀλλ' εἶδον δύο ἀγγέλους καθημένους, οἱ ὅποιοι

εἶπον εἰς αὐτάς, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν. Μετὰ ταῦτα δὲ ἐπορεύθησαν καὶ ἐκ τῶν ἡμετέρων τινὲς καὶ εἶδον, ὅτι τῆροντι ὁ Ἰησοῦς ἀνέστη». Τότε λέγει εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς: «Ὡ ἀνόητοι, μήπως δὲν προεῖπον ταῦτα πάντα οἱ προφῆται; ὅτι δηλ. ὁ Χριστὸς ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον θὰ ὑποφέρῃ τὰ πάντα καὶ ἔπειτα θὰ ἀναστηθῇ ἐκ νεκρῶν;» Καὶ ἤρχισε νὰ ἐξηγῆ εἰς αὐτοὺς τὰ χωρία τῆς ἀγίας Γραφῆς, ὅπου γίνεται λόγος περὶ τῶν παθῶν τοῦ Χριστοῦ.

Ὅτε δὲ ἐπλησίασαν εἰς τὴν κώμην, προσεπαιεῖτο ὁ Ἰησοῦς ὅτι θὰ πορευθῇ περαιτέρω. Ἐπειδὴ δὲ οἱ μαθηταὶ παρεκάλουν αὐτὸν νὰ μείνῃ μετ' αὐτῶν, εἰσήλθε καὶ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν εἰς τὴν ὁποίαν ἔμενον καὶ ἐκεῖνοι. Καὶ ὅτε ἐκάθησαν εἰς τὴν τράπεζαν, λαθῶν ὁ Ἰησοῦς τὸν ἄρτον, ἠψόγησεν αὐτὸν καὶ ἔδωκεν ἐξ αὐτοῦ καὶ εἰς ἐκείνους. Τότε δὲ παρευθὺς ἀνεγνώρισαν αὐτὸν καὶ ἐξεπλάγησαν. Ἀλλὰ δὲν ἐπρόφθασαν νὰ ὁμιλήσωσι, διότι ὁ Ἰησοῦς ἔγινεν ἄφαντος. Ἐγερθέντες δὲ ἐπανῆλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ ὅπου εὔρον τοὺς μαθητάς ὁμοῦ καὶ διηγῆθησαν εἰς αὐτοὺς τὰ συμβάντα, ἔμαθον δὲ καὶ παρ' αὐτῶν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐφανερώθη εἰς τὸν Σίμωνα.

Ρητόν: «Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος», (Ματθ. 28, 20).

57. Ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ μέσῳ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

Τὴν ἑσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ἐνῶ ἦσαν συνηγμένοι οἱ ἑνδεκα μαθηταὶ καὶ εἶχον κεκλεισμένας τὰς θύρας διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐστάθη εἰς τὸ μέσον αὐτῶν καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς: «Εἰρήνη ὑμῖν» καὶ ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οἱ δὲ μαθηταὶ ἐχάρησαν λίαν ἰδόντες τὸν Κύριον. Τότε λέγει πάλιν

εἰς αὐτούς· «Εἰρήνη ὑμῖν· καθὼς ἀπέστειλεν ἐμὲ ὁ Πατήρ, πέμπω καὶ ἐγὼ ὑμᾶς εἰς τὸν κόσμον». Ἐπειτα ἐνεφύσησεν εἰς αὐτούς καὶ εἶπε· «Λάβετε Πνεῦμα ἅγιον· ἂν τινῶν ἀφήτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς, ἂν τινῶν κρατήτε, κεκράτηνται».

Ὁ δὲ Θωμᾶς, εἰς ἓκ τῶν δώδεκα μαθητῶν, ὁ λεγόμενος Δίδυμος, δὲν παρευρίσκετο μετὰ τῶν ἄλλων, ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς. Ἐλέγον δὲ εἰς αὐτὸν οἱ ἄλλοι μαθηταί· «Εἶδομεν τὸν Κύριον». Ἐκεῖνος δὲ δὲν ἐπίστευε καὶ εἶπεν· «Ἐὰν μὴ ἴδω εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων καὶ ἂν μὴ βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ δὲν θὰ πιστεύσω». Καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ ἦσαν πάλιν οἱ μαθηταί συνηθροισμένοι, μετ' αὐτῶν δὲ καὶ ὁ Θωμᾶς. Ἐρχεται δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ λέγει εἰς αὐτούς· «Εἰρήνη ὑμῖν». Στραφεῖς δὲ πρὸς τὸν Θωμᾶν εἶπε· «Φέρε τὸν δάκτυλόν σου καὶ ἰδὲ τὰς χεῖράς μου καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευρὰν μου καὶ μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός». Τότε ὁ Θωμᾶς ἀνεγνώρισε τὸν Κύριον καὶ εἶπεν· «Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου». Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτόν· «Ἐπειδὴ μὲ εἶδες, Θωμᾶ, ἐπίστευσας. Μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες».

Ρητόν· «Δικαιωθέντες ἐκ πίστεως εἰρήνην ἔχομεν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν». (Ρωμ. 5, 11).

58. Ὁ Ἰησοῦς ἐν Γαλιλαίᾳ.

Οἱ μαθηταί τοῦ Ἰησοῦ ἐπορεύθησαν ἔπειτα εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ὅπως εἰς αὐτούς ὁ Ἰησοῦς εἶχε παραγγείλη. Ὅτε δὲ ἀπῆλθον εἰς ἓν ὄρος, προσῆλθε πρὸς αὐτούς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· «Μοὶ ἐδόθη πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς. Πορεύθητε λοιπὸν καὶ κηρύξατε τὸ Εὐαγγέλιον εἰς πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ

καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ διδάσκοντες αὐτὰ νὰ τηρῶσι πάντα, ὅσα παρήγγειλα εἰς ὑμᾶς· ἐγὼ δὲ μεθ' ὑμῶν εἶμαι πάσας τὰς ἡμέρας, ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος».

Ρητόν· «Τοιοῦτοτρόπως ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας μετὰ τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ ἐφανεροῦντο εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ». (Ἐφεσ. 1, 20—22).

59. Ἡ ἀνάληψις τοῦ Ἰησοῦ.

Τὴν τεσσαρακοστὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ, ὠδήγησεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἰς τὴν Βηθανίαν καὶ εἶπεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἐξῆς παραγγελίαν· «Μὴ ἀπομακρυνθῆτε τῆς Ἱερουσαλήμ, ἀλλὰ περιμείνατε ἐκεῖ ἕως οὗ ἐκπληρωθῶσι πάντα, ὅσα ὑπεσχέθη ὁ Πατήρ καὶ ὅσα ἠκούσατε παρ' ἐμοῦ· ὁ μὲν Ἰωάννης ἐβάπτισε με ὕδωρ, ὑμεῖς δὲ θὰ βαπτισθῆτε με πνεῦμα Ἅγιον ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν· θὰ λάβητε δὲ τὴν δύναμιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὸ ὅποῖον θὰ ἔλθῃ εἰς ὑμᾶς καὶ θὰ μοι γεί-

Ἡ ἀνάληψις τοῦ Ἰησοῦ.

νητε μάρτυρες εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ εἰς ὄλην τὴν Ἰουδαίαν καὶ τὴν Σαμαρείαν ἕως τῶν περάτων τῆς γῆς». Ταῦτα δὲ εἰπὼν ὕψωσε τὰς χεῖρας καὶ ἠλόγησεν αὐτούς· Ἐνῶ δὲ ἠλόγει αὐτούς, ἀνελήφθη ἐνώπιον αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ νεφέλη φωτεινὴ περιέβαλε καὶ ἀπέκρυψεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ των.

Ἐνῶ δὲ οἱ μαθηταὶ ἐκπληκτοὶ ἤτένιζον τὸ βλέμμα αὐτῶν πρὸς τὸν οὐρανόν, δύο ἄνδρες λευκὰ ἐνδεδυμένοι ἐστάθησαν

αἴφνης πλησίον καὶ εἶπον. «Ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί στέκεσθε καὶ βλέπετε εἰς τὸν οὐρανόν; Οὗτος ὁ Ἰησοῦς ὁ ἀναληφθεὶς ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανόν, θὰ ἔλθῃ καθ' ὃν τρόπον εἶδετε αὐτὸν ἀναληφθέντα». Τότε οἱ μαθηταὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης, ὅπου ἐξηκολούθουν πάντες ὁμοῦ προσευχόμενοι καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν.

Ρητόν. «Πορεύομαι ἐτοιμάσαι τόπον ὑμῶν. Καὶ ἐὰν πορευθῶ καὶ ἐτοιμάσω ὑμῶν τόπον, πάλιν ἔρχομαι καὶ παραλήψομαι ὑμᾶς πρὸς ἑμαυτόν, ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ καὶ ὑμεῖς ἦτε». (Ἰωάνν. 14, 2—3).

Τροπάριον. Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, χαροποιήσας τοὺς μαθητὰς τῇ ἐπαγγελίᾳ τοῦ Ἁγίου Πνεύτος, βεβαιωθέντων αὐτῶν διὰ τῆς εὐλογίας ὅτι σὺ εἶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ λυτρωτὴς τοῦ κόσμου.

60. Ἐπιφοίτησις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Μετὰ τὴν εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἀνάληψιν τοῦ Ἰησοῦ, οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ διέμενον κατὰ τὴν παραγγελίαν τοῦ Θεοῦ αὐτῶν διδασκάλου εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ περιέμενον τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχέσεων αὐτοῦ. Ἐξέλεξαν δὲ διὰ κλήρου, ἀφοῦ προηγουμένως προσηυχήθησαν εἰς τὸν Θεόν, τὸν *Ματθίαν* ὡς ἀντικαταστάτην τοῦ Ἰούδα καὶ τοιοῦτοτρόπως ἔγειναν πάλιν δώδεκα τὸν ἀριθμόν.

Τὴν πεντηκοστὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Σωτῆρος πάντες οἱ ἀπόστολοι ἦσαν συνηγμένοι ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ. Τότε ἠκούσθη αἴφνης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος, καθὼς ἐὰν εἰσῆρχετο ἄνεμος σφοδρὸς καὶ ἐγέμισεν ὅλην τὴν οἰκίαν, ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταί. Πύρινοι γλῶσσαι ἐφάνησαν εἰς αὐτοὺς καὶ ἐκάθησαν ἐπὶ ἑνὸς ἐκάστου ἐξ αὐτῶν. Πάντες δὲ ἐπληρώθησαν Πνεύματος Ἁγίου καὶ ἤρχισαν νὰ κηρύττωσι

τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ εἰς διαφόρους γλώσσας. Εὗρισκοντο δὲ, κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ ἄνδρες εὐλαβεῖς ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῆς γῆς. Ὅτε δὲ συνέβη ὁ ἦχος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, συνήχθη πολὺ πλῆθος εἰς τοὺς μαθητάς, καὶ τινὲς μὲν ἐθαύμαζον πῶς ἐκεῖνοι, Γαλιλαῖοι ἄνδρες, ἐδίδασκον εἰς ἕλας τὰς ξένας γλώσσας τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ, τινὲς δὲ ἐχλεύαζον αὐτοὺς λέγοντες, ὅτι ἦσαν μεθυσμένοι.

Τότε προσέρχεται ὁ Πέτρος μετὰ τῶν ἕνδεκα μαθητῶν καὶ λέγει μεγαλοφώνως πρὸς τὸ πλῆθος· «Ἄνδρες Ἰουδαῖοι καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν Ἱερουσαλὴμ. Οὗτοι δὲν εἶναι μεθυσμένοι, καθὼς φαντάζεσθε, ἀλλὰ συμβαίνει ὅ,τι ὁ προφήτης Ἰωὴλ εἶπε· «Κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας, λέγει ὁ Θεός, θὰ ἐκχύσω ἀπὸ τοῦ Πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα καὶ θὰ προφητεύσωσιν οἱ υἱοὶ σας καὶ αἱ θυγατέρες σας καὶ ὅστις ἐπικαλεσθῆ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου θὰ σωθῆ». Ἠκούσατε, ἄνδρες Ἰσραηλίται, τὸν Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον, ὁ ὅποιος διὰ πολλῶν θαυμάτων ἀπεδείχθη ἀνὴρ ἀπὸ Θεοῦ, καὶ τὸν ὅποιον ἐσταυρώσατε καὶ ἀπεκτείνατε διὰ χειρῶν ἀνόμων. Ἄλλ' οὗτος ἀνέστη, ὅπως πάντες μάρτυρες εἴσθε καὶ ἀναληφθεῖς εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ καθίσας ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ ἔπεμψεν εἰς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ ὅποιον τώρα βλέπετε καὶ ἀκούετε».

Ἀκούσαντες τότε τοὺς λόγους τούτους τοῦ Πέτρου οἱ Ἰουδαῖοι συνεκινήθησαν καὶ ἠρώτησαν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς ἄλλους ἀποστόλους, τί νὰ πράξωσιν διὰ νὰ σωθῶσιν. Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν εἰς αὐτούς· «Μετανοήσατε καὶ βαπτισθῆτε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ νὰ συγχωρηθῶσιν αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν». Εὐχαρίστως δὲ ἐκεῖνοι ἀπεδέχθησαν τὸν λόγον τοῦ Πέτρου καὶ ἐβαπτίσθησαν τὴν ἡμέραν ἐκείνην περὶ τοὺς τρισχιλίους.

Ἐκτοτε δὲ οἱ ἀπόστολοι ἐπεδόθησαν μετὰ ἱεροῦ ζήλου εἰς τὸ ἔργον τῆς κηρύξεως τοῦ Εὐαγγελίου εἰς πάντα τὰ

ἔθνη τῆς γῆς, βαπτίζοντες αὐτὰ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Τροπάριον α')· Εὐλογητός εἶ, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πανσόφους τοὺς ἀλιεῖς ἀναδείξας, καταπέμψας αὐτοῖς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, καὶ δι' αὐτῶν τὴν οἰκουμένην σαγηρεύσας, Φιλάνθρωπε, δόξα σοι. (Ἀπολυτίκιον Πεντηκοστῆς).

Τροπάριον β')· Ὅτε καταβάς τὰς γλώσσας συνέχεε, διεμέριζεν ἔθνη ὁ Ὑψιστος· ὅτε τοῦ πυρὸς τὰς γλώσσας διένειμεν, εἰς ἐνόητα πάντα ἐκάλεσε· καὶ συμφώνως δοξάζομεν τὸ Παράγιον Πνεῦμα. (Κοντάκιον Πεντηκοστῆς).

61. Τὸ πρῶτον θαῦμα τῶν Ἀποστόλων.

(Πρ. Ἀπ. Β').

Ἀνάβαινόν ποτε ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης εἰς τὸν ναὸν κατὰ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς. Ἦτο δὲ ἐκεῖ ἀνὴρ χωλὸς ἐκ γενετῆς, ὁ ὁποῖος ἐφέρετο καθ' ἐκάστην εἰς τὴν ὥραιαν πύλην τοῦ ναοῦ καὶ ἐζήτει ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν εἰσερχομένων. Ἰδὼν οὗτος τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην παρεκάλεσεν αὐτοὺς νὰ τὸν ἐλεήσωσιν· ὁ δὲ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτόν· «Βλέψον εἰς ἡμᾶς» καὶ ὁ χωλὸς ἀνέμενε νὰ λάβῃ τι. Ἄλλ' ὁ Πέτρος ἐξηκολούθησεν «ἀργύριον καὶ χρυσίον δὲν ἔχω, ἀλλ' ὅ,τι ἔχω, τοῦτο σοὶ δίδω. Ἐν ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου ἐγέρθητι καὶ περιπάτει»· καὶ λαβὼν αὐτὸν ἀπὸ τῆς δεξιᾶς χειρὸς, ἀνήγειρε, πάραυτα δὲ τὰ ὀστέα αὐτοῦ ἐστερεώθησαν καὶ εἰσῆλθε μετ' αὐτῶν εἰς τὸ ἱερόν, βαδίζων καὶ εὐλογῶν τὸν Θεόν. Βλέπων ὁ λαὸς ταῦτα ἐθαύμαζεν, ὁ δὲ Πέτρος εἶπε πρὸς τὸ πλῆθος· «Ἄνδρες, Ἰσραηλίται, τί θαυμάζετε καὶ τί προβλέπετε ἡμᾶς, ὡσὰν ἐξ ἰδίας δυνάμεως ἐπράττομεν ταῦτα; ὁ Θεὸς Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἐδόξασε τὸν παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν,

τὸν ὅποιον σεῖς παρεδώκατε καὶ ἠρνήθητε, ἐζητήσατε δὲ παρὰ τοῦ Πιλάτου νὰ σᾶς χαρίσῃ τὴν ζωὴν φονέως, τὸν δὲ ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς ἡμῶν ἀπεκτείνετε, ὃν ὁ Θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. Καὶ νῦν ἀδελφοὶ γινώσκω, ὅτι ἐξ ἀγνοίας ἐπράξατε καὶ διὰ ταῦτα μετανόησατε καὶ ἐπιστρέψατε, ἵνα αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν ἐξαλειφθῶσιν».

Ῥητόν· «Ἐκεῖνοι δὲ ἐξεληθόντες ἐκήρυξαν πανταχοῦ, τοῦ Κυρίου συνεργοῦντος καὶ τὸν λόγον βεβαιοῦντος διὰ τῶν ἐπακολουθούτων σημείων». (Μαρκ. 16, 20).

62. Πρῶτος διωγμὸς τῶν Ἀποστόλων.

(Πρ. Ἀπ. 4).

Ὅτε οἱ Ἀπόστολοι ἐλάλουν πρὸς τὸν λαὸν προσήλθεν εἰς αὐτοὺς ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ Σαδουκαῖοι, διότι δυσηρεστοῦντο ἐκ τῆς διδασκαλίας αὐτῶν περὶ τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐπέβαλον δὲ εἰς αὐτοὺς χεῖρα καὶ ἐφυλάκισαν αὐτοὺς μέχρι τῆς ἐπομένης ἡμέρας. Ἄλλ' ὅμως πολλοὶ ἐκ τῶν ἀκουσάντων τοὺς λόγους τῶν Ἀποστόλων ἐπίστευσαν εἰς Χριστὸν καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἀνήλθεν εἰς 5000 περίπου. Κατὰ τὴν ἐπαύριον συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ ἠρώτων αὐτούς, ἐν τίνι δυνάμει ταῦτα ἐπραττον. Τότε ὁ Πέτρος πλήρης πνεύματος Ἁγίου εἶπεν εἰς αὐτούς: «Ἄρχοντες τοῦ λαοῦ, ἐπειδὴ σήμερον κρίνομεθα περὶ εὐεργεσίας ἀνθρώπου ἀσθενοῦς, ἔστω γνωστὸν εἰς ὑμᾶς, ὅτι οὗτος ἵσταται ὑγιῆς ἐνώπιον ὑμῶν ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, τὸν ὅποιον ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃ δὲ Θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. Εἰς οὐδένα ἄλλον ὑπάρχει σωτηρία». Ἐκεῖνοι βλέποντες τὴν παρρησίαν τῶν Ἀποστόλων ἐθαύμαζον, ἔλεγον δὲ πρὸς ἀλλήλους, «Τί θά κάμωμεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τούτους; Δὲν δυνάμεθα ν' ἀρνη-

θῶμεν, ὅτι θαῦμα ἔγεινε δι' αὐτῶν· ἀλλ' ἵνα μὴ διαδοθῆ τοῦτο περισσότερο, ἄς ἀπειλήσωμεν αὐτούς, ἵνα μὴ λαλῶσι πλέον ἐν ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ». Καὶ ὅτε παρήγγειλαν τὸ τοιοῦτον εἰς τοὺς Ἀποστόλους, εἶπεν ὁ Πέτρος· «Μόνοι σας κρίνατε, ἂν εἶναι δίκαιον νὰ ὑπακούσωμεν μᾶλλον εἰς σᾶς παρά εἰς τὸν Θεόν. Δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ διαλαλήσωμεν ὅσα εἶδομεν καὶ ἠκούσαμεν». Ἄλλ' ἐκεῖνοι ἠπειλήσαν αὐτούς καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠδύναντο νὰ τοὺς τιμωρήσωσιν ἄλλως, ἠναγκάσθησαν νὰ ἀπολύσωσιν αὐτούς.

Ρητόν· «Οὐ γὰρ δυνάμεθά τι κατὰ τῆς ἀληθείας ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἀληθείας», (Κορ. ν. 3, 8).

63. Ἀνανίας καὶ Σαπφείρα.

(Πρ. Ἀπ. 4, 5).

Ἡ ψυχὴ καὶ ἡ καρδία τῶν εἰς Χριστὸν πιστευόντων ἦτο μία. Οὐδεὶς ἐθεώρει τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ ὡς ἴδια κτήματα, ἀλλὰ πάντες οἱ ἔχοντες ἀγροὺς ἢ οἰκίας ἐπώλουν ταῦτα καὶ ἔθετον τὸ χρῆμα εἰς τοὺς πόδας τῶν Ἀποστόλων καὶ τοιοῦτοτρόπως ἐδίδετο εἰς ἕκαστον ὅτι ἐχρειάζετο καὶ οὐδεὶς ὑπῆρχεν ἐνδεής.

Μεταξὺ αὐτῶν ὑπῆρχεν Ἀνανίας τις, ὁ ὅποιος ἐπώλησε τὰ κτήματά του καὶ μέρος μὲν τῶν χρημάτων παρέδωκεν εἰς τοὺς Ἀποστόλους, μέρος δὲ ἀπέκρυψεν ἐν γνώσει καὶ τῆς γυναίκος του Σαπφείρας. Εἶπε δὲ ὁ Πέτρος εἰς αὐτόν· «Ἀνανία, διατί ἐκυρίευσεν ὁ Σατανᾶς τὴν καρδίαν σου, ὥστε ἠπάτησας τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον καὶ ἀπέκρυψας ἐκ τοῦ χρήματος τοῦ ἀγροῦ;» Μόλις τὸν λόγον τοῦτον ἀκούσας ὁ Ἀνανίας ἔπεσε χαμαὶ καὶ ἐξέπνευσεν. Μετὰ τινα δὲ χρόνον ἦλθε καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, ἣτις δὲν ἐγνώριζε τὸ συμβάν. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὴν ὁ Πέτρος· «Πόσον ἐπωλήσατε τὸν ἀγρόν;»

Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐκείνη ἐψεύσθη καὶ ἀπέκρυψε τὴν ἀλήθειαν, ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος εἰς αὐτήν· «Διατί συνεφωνήσατε νὰ θέσητε εἰς πειρασμὸν τὸ Πνεῦμα τοῦ Κυρίου; Ἴδού· ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἔθαψαν τὸν σύζυγόν σου, θὰ ἐκφέρωσι καὶ σὲ νεκρὰν» καὶ μέγας φόβος κατέλαβε πάντας, ὅσοι ἤκουσαν ταῦτα.

Ρητόν· «Μὴ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος σκοπεῖτε, ἀλλὰ καὶ τὰ ἑτέρων ἕκαστος». (Φιλιπ. 2, 4).

64. Στέφανος ὁ πρωτομάρτυς.

(Πρ. Ἀπ. 6, 7).

Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους, ἐπειδὴ οἱ χριστιανοὶ ἐπληθύνοντο, διώρισαν κατὰ συμβουλήν τῶν δώδεκα Ἀποστόλων ἑπτὰ ἄνδρας, ἵνα ὑπηρετῶσιν εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς κοινῆς τραπέζης, διότι οἱ ἀπόστολοι κατεγίνοντο κυρίως εἰς τὸ ἔργον τῆς διδασκαλίας. Μεταξὺ τῶν διακόνων τούτων ἦτο καὶ ὁ Στέφανος, ἀνὴρ πλήρης Πνεύματος ἁγίου καὶ πίστεως, ὁ ὅποιος μεγάλα θαύματα καὶ σημεῖα ἔκαμεν εἰς τὸν λαόν. Τότε ἠγέρθησάν τινες ἐκ τῆς συναγωγῆς καὶ συνεζήτουν πρὸς τὸν Στέφανον· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἠδύναντο ν' ἀντιστῶσιν εἰς τὴν σοφίαν αὐτοῦ, παρεκίνησαν κρυφίως ἀνθρώπους τινὰς νὰ εἴπωσιν, ὅτι ἤκουσαν τὸν Στέφανον νὰ λέγῃ βλασφημίας κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Μωϋσέως. Τοιοῦτοτρόπως ἠρέθισαν τὸν λαόν καὶ συνέλαβον τὸν Στέφανον καὶ ἔφερον αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου. Ὅτε δὲ ὁ ἀρχιερεὺς ἠρώτησεν αὐτόν, ἐὰν αἱ κατηγορίαι κατ' αὐτοῦ ἦσαν ἀληθεῖς, ὁ Στέφανος, πλήρης Πνεύματος ἁγίου ἀνέπτυξε διὰ μακρῶν, ὅσα Κύριος ὁ Θεὸς ἔπραξεν ἐξ ἀρχῆς διὰ τὸν λαὸν Ἰσραὴλ καὶ πῶς οὗτος οὐδέποτε τὰς μαρτυρίας ταύτας τοῦ Θεοῦ ἐσεβάσθη. Προσέθηκε δὲ «σκληροτράχηλοι, πάντοτε ἀντιπράτ-

τετε πρὸς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, καθὼς καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν»·
 Ἀλλ' ἐκεῖνοι ἠγανάκτουν διὰ τοὺς λόγους τούτους καὶ ἔτρι-
 ζον κατ' αὐτοῦ τοὺς ὀδόντας. Τότε ὁ Στέφανος ἀπενίσσας εἰς
 τὸν οὐρανὸν εἶπεν· «Ἴδου θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς ἀνεφγμένους
 καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἰστάμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ»·
 Ἐκεῖνοι δὲ ὀρμήσαντες μετὰ κραυγῶν ἐξέβαλον τὸν Στέφα-
 νον ἔξω τῆς πόλεως καὶ ἐλιθοβόλουν αὐτόν, ἀφοῦ προηγου-
 μένως ἀφήκαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν πρὸς φύλαξιν εἰς τοὺς πό-
 δας νεανίου τινὸς καλουμένου Σαύλου. Τότε ὁ πρωτομάρτυς
 ἐπικαλούμενος τὸν Κύριον ἔλεγεν· «Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ
 πνευμά μου καὶ συγχώρησον τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν ταύτην»
 καὶ παρέδωκε τὸ πνεῦμα.

Ῥητά. «Ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως· ἐπιλα-
 βοῦ τῆς αἰωνίου ζωῆς, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθης καὶ ὁμολόγησας
 τὴν καλὴν ὁμολογίαν ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων». (Ἀποκ.
 2, 10).

«Γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον
 τῆς ζωῆς».

65. Ἐπιστροφὴ τοῦ Σαύλου (Παύλου).

(Πρ. Ἀπ. 9).

Ὁ Σαῦλος ὅστις κατεδίωκεν ἀπηνῶς τοὺς μαθητὰς τοῦ
 Κυρίου προσήλθεν εἰς τὸν Ἀρχιερέα καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ
 ἐπιστολάς πρὸς τὰς ἐν Δαμασκῷ συναγωγάς, ἵνα φέρῃ δε-
 σμίους εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅσους ἠθέλεν εὑρεῖ ἐκεῖ χριστιανούς.
 Ὅτε δὲ πορευόμενος εἰς Δαμασκὸν ἐπλησίαζεν εἰς τὴν πό-
 λιν, περιήστραψεν αὐτὸν αἴφνης φῶς ἐξ οὐρανοῦ καὶ πεσὼν
 χαμαὶ ἀκούει φωνὴν λέγουσαν· «Σαούλ, Σαούλ, τί με διώ-
 κεις; ἐγὼ εἰμι ὁ Ἰησοῦς, ὃν σὺ διώκεις. Σκληρόν σοι πρὸς
 κέντρα λακτίζειν». Τότε ὁ Σαῦλος ἐκθαμβος καὶ ἔντρομος
 ἔρωτᾷ· «Τί θέλεις, Κύριε, νὰ κάμω;» ὁ δὲ Κύριος εἶπεν·

«Ἀνάστηθι καὶ εἰσελθε εἰς τὴν πόλιν· ἐκεῖ θὰ σοὶ εἴπουν, τί πρέπει νὰ κάμῃς». Τότε ἠγέρθη ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἐπειδὴ δὲν ἔδλεπεν, ἂν καὶ εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνοικτούς, εἰσῆλθε χειραγωγούμενος εἰς Δαμασκόν, ὅπου ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας οὔτε ἔδλεπεν οὔτε τροφὴν τινα ἐλάμβανεν. Ὑπῆρχε δ' ἐν Δαμασκῷ μαθητῆς ὀνόματι Ἀνανίας, πρὸς τὸν ὅποτον ὁ Κύριος ἐν ὀράματι εἶπεν· «Ἵπαγε εἰς τὴν ὁδὸν τὴν καλουμένην Εὐθεΐαν καὶ ζήτησον ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ἰούδα τὸν Σαῦλον ἐκ τῆς Ταρσοῦ». Ὁ δὲ Ἀνανίας ἀπεκρίθη· «Παρά πολλῶν ἤκουσα, ὅσα κακὰ ὁ ἀνὴρ οὗτος ἔπραξε κατὰ τῶν ἁγίων σου ἀνδρῶν ἐν Ἱερουσαλήμ καὶ ὅτι καὶ ἐνταῦθα ἔχει ἐξουσίαν νὰ ἀπαγάγῃ δεσμίους τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά σου». Ὁ δὲ Κύριος εἶπε πρὸς αὐτόν· «Πορεύου, ὅτι σκευὸς ἐκλογῆς μου ἐστίν οὗτος τοῦ βαστάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἔθνῶν καὶ βασιλέων, υἱὸν τε Ἰσραήλ». Τότε ἀπῆλθεν ὁ Ἀνανίας καὶ ἐπιθέσας τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν Σαῦλον εἶπε· «Σαούλ, ἀδελφέ, ὁ Κύριος μὲ ἀπέστειλεν, ὅστις, σοὶ ἐνεφανίσθη καθ' ὁδόν, ἵνα ἀναβλέψῃς καὶ πληρωθῆς ἀπὸ Ἁγίου Πνεύματος. Παρευθεὶς ἀπέπεσον τότε ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ αἱ λεπίδες καὶ ἀνέβλεψε καὶ βαπτισθεὶς ἐκήρυττεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς υἱὸν τοῦ Θεοῦ. Ἡπόρουν δὲ πάντες διὰ τοῦτο καὶ ἔλεγον· «Δὲν εἶνε οὗτος ὁ καταστρέφας ἐν Ἱερουσαλήμ τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦτο καὶ δὲν ἦλθεν ἐνταῦθα ἵνα ἀπαγάγῃ αὐτοὺς δεσμίους εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς;

Μετὰ πολλὰς ἡμέρας οἱ Ἰουδαῖοι ἔκαμαν συμβούλιον διὰ νὰ φονεύσωσι τὸν Σαῦλον, ἀλλ' οἱ μαθηταὶ τοῦ Κυρίου ἐφυγάδευσαν αὐτὸν κρυφίως εἰς Ἱερουσαλήμ, ὅπου προσεπάθει νὰ προσκολληθῆ ἑὶς τοὺς ἐκεῖ μαθητάς. Ἐπειδὴ δὲ οὗτοι ἐφοβοῦντο αὐτόν, ὁ Βαρνάβας ὠδήγησεν αὐτόν εἰς τοὺς Ἀποστόλους καὶ διηγήθη εἰς αὐτοὺς τὰ συμβάντα. Ὁ Σαῦλος, ὅστις ἀπὸ τοῦδε μετωνομάσθη Παῦλος, ἀνεστρέφετο

τότε ἐλευθέρως μετὰ τῶν Ἀποστόλων καὶ ἐκήρυττε τὸν λόγον τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ἐπειδὴ οἱ Ἰουδαῖοι ἐπιβούλευον τὴν ζωὴν αὐτοῦ, ἔφυγεν εἰν Καισάρειαν καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ταρσόν, ὅπου ἐπὶ τινα ἔτη διέμεινε κεκρομμένος.

Ῥητόν· «Ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων, ὃς οὐκ εἰμι ἱκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος, διότι ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ· χάριτι δὲ Θεοῦ εἰμί, ὃ εἰμί· καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ ἐγενήθη». (Α΄ Κορινθ. 16, 9).

66. Τὸ κήρυγμα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

(Πρ. Ἀπ. Β΄.—28).

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἀφωσιώθη ἔκτοτε ψυχῇ τε καὶ σώματι εἰς τὸ ἔργον τῆς διαδόσεως τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς παρνώσεως τῆς Ἐκκλησίας. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον δραστηριώτατα ἐργασθεὶς ἐπεχείρησε τρεῖς μεγάλας ἀποδημίας καὶ ὑπέστη πολλοὺς κινδύνους καὶ διωγμούς, χωρὶς νὰ παύσῃ κηρύττων τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνισχύων τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν διὰ θαυμάτων καὶ ἄλλων θαυρέστων ἔργων.

Καὶ πρῶτον μὲν μετέβη εἰς Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας, ὅπου ἔδρυσεν τὴν πρώτην τῶν ἐθνῶν Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν, ἐκεῖθεν δὲ μετὰ τοῦ Βαρνάβα εἰς τὴν νῆσον Κύπρον καὶ εἰς διαφόρους ἄλλας πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Κηρύττων πανταχοῦ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἐστήριξε τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν διὰ διαφόρων θαυμάτων, οἱ δὲ πολῖται μετὰ προθυμίας πάντοτε συνέρρεον καὶ ἐπέστρεφον εἰς Χριστόν. Εἰς τὸν θρίαμβον τοῦτον τοῦ Χριστιανισμοῦ μετὰ πείσματος τότε ἀντέπραττον οἱ Ἰουδαῖοι, οἵτινες καὶ διωγμοὺς καὶ λιθοβολισμοὺς διήγειρον κατὰ τῶν Ἀποστόλων.

Τὴν δευτέραν αὐτοῦ ἀποδημίαν ἐπεχείρησεν ὁ Παῦλος

πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν τῆς διαδόσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ Ἑλλάδα. Ἐπορεύθη δὲ μετὰ τοῦ Σύλλα πρῶτον εἰς Φιλίππους, ἔπειτα δὲ εἰς Θεσσαλονίκην καὶ Βέρροϊαν, ὅπου πολλοὶ τῶν θεοσεβῶν Ἑλλήνων ἐπεισθησαν εἰς τὸν λόγον αὐτοῦ ἐν ᾧ οἱ σκληροτράχηλοι Ἰουδαῖοι κατεδίωκον αὐτούς, ὑποκινοῦντες τὸν λαὸν εἰς στάσιν κατὰ τῶν ἀποστόλων.

Εἰς Ἀθήνας ἐλθὼν ἠγανάκτησεν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ, διότι εἶδε τὴν πόλιν τῆς σοφίας παραδεδομένην εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν καὶ δὲν ἔπαυσε κηρύττων τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἐν τε τῇ συναγωγῇ καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ. Οἱ ἐν Ἀθήναις ἐθνικοὶ φιλόσοφοι ἐρίζοντες πρὸς τὸν Παῦλον ἐνήγαγον αὐτὸν εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον καὶ ἠρώτων αὐτὸν περὶ τῆς νέας διδασκαλίας του. Ἀπεκρίθη δὲ εἰς αὐτούς ὁ Παῦλος· «Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, διήλθον διὰ τῆς πόλεως, εἶδον τὴν λατρείαν ὑμῶν καὶ εὗρον βωμὸν ἐπιγραφόμενον «τῷ ἀγνώστῳ Θεῷ». Τοῦτον λοιπὸν κηρύττων εἰς ὑμᾶς, ὃν ὑμεῖς ἀγνοοῦντες λατρεύετε. Ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ δὲν κατοικεῖ ἐν τῷ ναῶν χειροποιήτων, οὐδὲ λατρεύεται ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπων ὡς ἔχων ἀνάγκην, διότι αὐτὸς δίδει ζωὴν καὶ πνοήν εἰς πάντας καὶ δὲν ὑπάρχει μακρὰν ἡμῶν, διότι ἐν αὐτῷ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν». Πολλοὶ ἐκ τούτων τῶν λόγων ἐπίστευσαν, ἐν οἷς καὶ Διονύσιος ὁ Ἄρεοπαγίτης, ὁ δὲ Παῦλος ἀνεχώρησεν εἰς Κόρινθον, ὅπου διέτριψεν ἐπὶ ἓν καὶ ἡμισυ ἔτος, διδάσκων τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ συγγράψας τὰς πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολάς αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψεν εἶτα εἰς Ἀντιόχειαν.

Μετὰ τινὰ χρόνον ὁ Παῦλος ἐπεχείρησε τρίτην περιοδείαν ὑπὲρ τοῦ θείου κηρύγματος. Πρὸς τοῦτο ἦλθεν ἐν πρώτοις εἰς Ἐφεσον, ὅπου συνέγραψε τὴν πρὸς τοὺς Γαλάτας ἐπιστολὴν αὐτοῦ καὶ τὴν πρώτην πρὸς Κορινθίους. Ἐκεῖθεν ἐπεσκέψθη τὸ δεύτερον τὴν Μακεδονίαν, ὅπου συνέγραψε

τὴν δευτέραν πρὸς Κορινθίους ἐπιστολὴν καὶ ἐκείθεν τὸ δεύτερον τὴν Κόρινθον, ὅπου συνέγραψε τὴν πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολὴν καὶ ἐπανέκαμψε πάλιν εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν καὶ ἔφθασεν εἰς Ἱεροσόλυμα. Ἐνταῦθα ἀνήγγειλεν εἰς τοὺς πρεσβυτέρους ὅσα μεταξὺ τῶν ἐθνῶν ὑπὲρ τῆς θείας διδασκαλίας ἔπραξεν, οἱ πάντες δὲ ἐδόξασαν διὰ τοῦτο τὸν Ὑψιστον.

Ἄλλ' οἱ Ἰουδαῖοι ἐξήγειραν ἐναντίον αὐτοῦ τὸν λαόν, κατηγοροῦντες αὐτὸν ὡς διδάσκοντα ἐναντίον τοῦ νόμου. Ὁ δὲ χιλιάρχος διέταξε νὰ συλλάβωσι καὶ μεταφέρωσι τὸν Παῦλον εἰς τὸ στρατόπεδον, ἵνα μὴ κατασπαραχθῆ ὑπὸ τοῦ μαυνομένου πλήθους.

67. Αἰχμαλωσία καὶ θάνατος τοῦ Παύλου.

Ἐπειδὴ οἱ Ἰουδαῖοι δὲν ἔπαυον καταδιώκοντες τὸν Παῦλον καὶ ζητοῦντες παντὶ τρόπῳ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἀπέστειλεν αὐτὸν ὁ χιλιάρχος δέσμιον εἰς Καισάρειαν πρὸς τὸν ἡγεμόνα Φήλικα, ὁπόθεν μετὰ παρέλευσιν διετίας ὑπὸ τοῦ Φήστου διαδόχου τοῦ Φήλικος ἀπεστάλη εἰς Ρώμην. Ἐν Ρώμῃ ὁ Παῦλος διέμεινεν ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ κατοικίᾳ ὑπὸ ἐνὸς στρατιώτου φυλαττόμενος καὶ ἐκήρυττε μετὰ ζήλου τὸν θεῖον λόγον. Ἐνταῦθα συνέγραψε τὰς ἐπιστολάς αὐτοῦ πρὸς Ἐφεσίους, πρὸς Φιλιπησίους, πρὸς Κολασσαεῖς, πρὸς Φιλήμονα καὶ πρὸς Τιμόθεον Β', πολλοὺς δ' εὐγενεῖς Ρωμαίους ἀπέκτησε μαθητάς. Ἀλλὰ κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ἐβασίλευεν ἐν Ρώμῃ ὁ ὠμὸς καὶ κακοήθης Νέρων. Οὗτος καταστρέψας διὰ πυρκαϊᾶς τὴν πόλιν, ἀπέδωκε τὴν αἰτίαν εἰς τοὺς Χριστιανούς καὶ προὐκάλεσεν οὕτω φοβερὸν διωγμὸν, κατὰ τὸν ὅποιον πλείστοι τῶν ὁπαδῶν τοῦ Χριστοῦ ἀπέθανον μαρτυρικῶς καὶ μεταξὺ αὐτῶν καὶ ὁ ἀκάματος τοῦ χριστιανισμοῦ διδάσκαλος Παῦλος.

68. Τὸ τέλος τῶν λοιπῶν Ἀποστόλων.

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ὑπέστη τὸν μαρτυρικὸν θάνατον τοῦ σταυροῦ ἐν Ρώμῃ καὶ ὁ Ἀπόστολος Πέτρος, ὅστις ἐνθέρμως τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ κηρύξας κατέλιπε καὶ δύο καθολικὰς ἐπιστολάς.

Ἐπίσης κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους συνέγραψαν οἱ Ἀπόστολοι μαθηταὶ Μάρκος καὶ Λουκᾶς τὰ ἱερὰ εὐαγγέλια καθὼς καὶ οἱ ἀπόστολοι Ἰάκωβος καὶ Ἰούδας τὰς ἑαυτῶν ἐπιστολάς.

Μόνος ἐκ πάντων τῶν ἀποστόλων φυσικὸν θάνατον ἀπέθανεν ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, ὅστις συνέγραψε τὸ τέταρτον Εὐαγγέλιον, τὰς τρεῖς ἐπιστολάς καὶ τὴν ἱερὰν Ἀποκάλυψιν. Ἀπέθανε δὲ εἰς βαθὺ γῆρας ἐν Ἐφέσῳ ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Τραϊανοῦ.

Πάντες οἱ λοιποὶ Ἀπόστολοι ὑπακούοντες εἰς τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου ἐμαθήτευσαν εἰς πάντα τὰ ἔθνη κηρύττοντες τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ δι' αἱματηροῦ μαρτυρικοῦ θανάτου ἐπεσφράγισαν τὴν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ Σωτῆρα πίστιν.

2.4. 2011 10. 151
501

15.9
16

168
120

9.88
11.0
11.2
13.4
6.49

60

136

198

250

636

740

14

84

820

80

3000p